

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, ὧ¹ Θεόφιλε,² ὧν **1**
 ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι³ ἥς ἡμέρας, **2**
 ἐντειλάμενος⁴ τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς
 ἐξελέξατο,⁵ ἀνελήφθη⁶ οἷς καὶ παρέστησεν⁷ ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ **3**
 τὸ παθεῖν⁸ αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις,⁹ δι' ἡμερῶν
 τεσσαράκοντα¹⁰ ὀπτανόμενος¹¹ αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς
 βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος¹² παρήγγειλεν¹³ αὐτοῖς **4**
 ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹⁴ ἀλλὰ περιμένειν¹⁵ τὴν
 ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, Ἦν ἠκούσατέ μου: ὅτι Ἰωάννης μὲν **5**
 ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ
 μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες¹⁶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν **6**
 τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις¹⁷ τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; **7**
 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γινῶναι χρόνους ἢ
 καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε **8**
 δύναμιν, ἐπελθόντος¹⁸ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς: καὶ ἔσεσθέ

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁴ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ παρίστημι, be present, stand by. ⁸ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁹ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ¹⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹¹ ὀπτάνομαι, appear, am seen. ¹² συναλίζομαι, assemble, gather together. ¹³ παραγγέλλω, order, command. ¹⁴ χωρίζω, separate, depart. ¹⁵ περιμένω, wait for. ¹⁶ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁷ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹⁸ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach.

μοι μάρτυρες¹ ἐν τε Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ² καὶ
 Σαμαρείᾳ,³ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, 9
 βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,⁴ καὶ νεφέλῃ⁵ ὑπέλαβεν⁶ αὐτὸν ἀπὸ
 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες⁷ ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, 10
 πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν⁸ αὐτοῖς
 ἐν ἐσθῇτι⁹ λευκῇ,¹⁰ οἱ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,¹¹ τί ἐστήκατε 11
 ἐμβλέποντες¹² εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς¹³
 ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὁν τρόπον¹⁴
 ἐθεάσασθε¹⁵ αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν¹⁶ εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου 12
 Ἑλαιῶνος,¹⁷ ὃ ἐστὶν ἐγγὺς¹⁸ Ἱερουσαλήμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. 13
 Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν¹⁹ οὗ²⁰ ἦσαν
 καταμένοντες,²¹ ὃ τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος²² καὶ Ἰωάννης καὶ
 Ἀνδρέας,²³ Φίλιππος²⁴ καὶ Θωμᾶς,²⁵ Βαρθολομαῖος²⁶ καὶ
 Ματθαῖος,²⁷ Ἰάκωβος²² Ἀλφαίου²⁸ καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής,²⁹ καὶ
 Ἰούδας³⁰ Ἰακώβου.²² Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες³¹ 14
 ὁμοθυμαδὸν³² τῇ προσευχῇ³³ καὶ τῇ δεήσει,³⁴ σὺν γυναιξίν καὶ

¹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ² Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ³ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁵ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ⁶ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁸ παρίστημι, be present, stand by. ⁹ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ¹⁰ λευκός, white, bright. ¹¹ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹² ἐμβλέπω, look at, look into. ¹³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁴ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹⁵ θεάομαι, look at, behold. ¹⁶ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁷ ἐλαιών, ὄνος, ὁ, olive grove, olive orchard. ¹⁸ ἐγγύς, near. ¹⁹ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ²⁰ οὗ, where, when. ²¹ καταμένω, stay, live. ²² Ἰάκωβος, James, Jacob. ²³ Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ²⁴ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ²⁵ Θωμᾶς, ᾱ, ὁ, Thomas. ²⁶ Βαρθολομαῖος, ου, ὁ, Bartholomew. ²⁷ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ²⁸ Ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ²⁹ ζηλωτής, οὔ, ὁ, Zealot, zealot. ³⁰ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ³¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ³² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³³ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ³⁴ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer.

Μαρία τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν 15

μαθητῶν εἶπεν – ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν¹

εἴκοσι² – Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, 16

ἣν προεῖπεν³ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα,

τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ⁵ τοῖς συλλαβοῦσιν⁶ τὸν Ἰησοῦν. Ὅτι 17

κατηριθμημένος⁷ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν⁸ τὸν κλῆρον⁹ τῆς

διακονίας¹⁰ ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο¹¹ χωρίον¹² ἐκ 18

μισθοῦ¹³ τῆς ἀδικίας,¹⁴ καὶ πρηνὴς¹⁵ γενόμενος ἐλάκησεν¹⁶ μέσος,

καὶ ἐξεχύθη¹⁷ πάντα τὰ σπλάγχνα¹⁸ αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν¹⁹ ἐγένετο 19

πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν²⁰ Ἱερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον

ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ²¹ αὐτῶν Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν, χωρίον

αἵματος – Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ²² Ψαλμῶν,²³ Γενηθήτω ἡ 20

ἐπαυλις²⁴ αὐτοῦ ἔρημος,²⁵ καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν²⁰ ἐν αὐτῇ: καί,

Τὴν ἐπισκοπὴν²⁶ αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων 21

ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς

ὁ κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος²⁸ Ἰωάννου, 22

¹ ἑκατόν, hundred, 100. ² εἴκοσι, twenty, 20. ³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁴ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁵ ὁδηγός, οὔ, ὁ, leader, guide. ⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ καταριθμέω, count, number among. ⁸ λαγχάνω, chose by lot, receive. ⁹ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹¹ κτάομαι, acquire, win. ¹² χωρίον, ου, τό, place, field. ¹³ μισθός, οὔ, ὁ, wages, reward. ¹⁴ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁵ πρηνής, forward, prostrate. ¹⁶ λίσσω, burst asunder with a loud noise. ¹⁷ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁸ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹⁹ γνωστός, known, acquaintance. ²⁰ κατοικέω, inhabit, dwell. ²¹ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ²² βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ²³ ψαλμός, οὔ, ὁ, song of praise, psalm. ²⁴ ἐπαυλις, εως, ἡ, homestead, residence. ²⁵ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²⁶ ἐπισκοπή, ἡς, ἡ, visitation, overseeing. ²⁷ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁸ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism.

ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη¹ ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα² τῆς
 ἀναστάσεως³ αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἓνα τούτων. Καὶ ἔστησαν 23
 δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβάν,⁴ ὃς ἐπεκλήθη⁵ Ἰουστός,⁶
 καὶ Ματθίαν.⁷ Καὶ προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε 24
 καρδιογνώστα⁸ πάντων, ἀνάδειξον⁹ ὃν ἐξελέξω,¹⁰ ἐκ τούτων τῶν
 δύο ἓνα λαβεῖν τὸν κλῆρον¹¹ τῆς διακονίας¹² ταύτης καὶ 25
 ἀποστολῆς,¹³ ἐξ ἧς παρέβη¹⁴ Ἰούδας,¹⁵ πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον
 τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν κλήρους¹¹ αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος¹¹ 26
 ἐπὶ Ματθίαν,⁷ καὶ συγκατεψηφίσθη¹⁶ μετὰ τῶν ἑνδεκα¹⁷
 ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι¹⁸ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς,¹⁹ ἦσαν 2
 ἅπαντες²⁰ ὁμοθυμαδὸν²¹ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω²² ἐκ τοῦ 2
 οὐρανοῦ ἤχος²³ ὥσπερ²⁴ φερομένης πνοῆς²⁵ βιαίας,²⁶ καὶ
 ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ²⁷ ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὤφθησαν 3
 αὐτοῖς διαμεριζόμεναι²⁸ γλῶσσαι ὥσεί²⁹ πυρός, ἐκάθισέν³⁰ τε ἐφ'
 ἓνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν³¹ ἅπαντες²⁰ πνεύματος 4
 ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα

¹ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ² μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. ³ ἀνάστασις, εὐσ, ἡ, resurrection, rising again. ⁴ Βαρσαββᾶς, ἄ, ὁ, Barsabbas. ⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁶ Ἰουστός, ου, ὁ, Justus. ⁷ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ⁸ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ⁹ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ¹⁰ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹¹ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹² διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹³ ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ¹⁴ παραβαίνω, go aside, transgress. ¹⁵ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹⁶ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ¹⁷ ἑνδεκα, eleven, 11. ¹⁸ συμπληρῶ, fulfill, be swamped. ¹⁹ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ²⁰ ἅπας, each, every. ²¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²² ἄφνω, suddenly. ²³ ἤχος, ους, ὁ, noise, sound. ²⁴ ὥσπερ, just as, even as. ²⁵ πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ²⁶ βίαιος, violent, forcible. ²⁷ οὗ, where, when. ²⁸ διαμερίζω, divide, distribute. ²⁹ ὥσεί, like, about. ³⁰ καθίζω, seat, sit. ³¹ πληθύνω, fill.

ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγεσθαι.¹

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες² Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς,³ ⁵

ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς ⁶

φωνῆς ταύτης, συνῆλθεν⁴ τὸ πλῆθος⁵ καὶ συνεχύθη,⁶ ὅτι ἤκουον

εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ⁷ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο⁸ δὲ ⁷

πάντες καὶ ἐθαύμαζον,⁹ λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοὺ

πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;¹⁰ Καὶ πῶς ἡμεῖς ⁸

ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ⁷ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; ⁹

Πάρθοι¹¹ καὶ Μῆδοι¹² καὶ Ἑλαμίται,¹³ καὶ οἱ κατοικοῦντες² τὴν

Μεσοποταμίαν,¹⁴ Ἰουδαίαν¹⁵ τε καὶ Καππαδοκίαν,¹⁶ Πόντον¹⁷ καὶ

τὴν Ἀσίαν,¹⁸ Φρυγίαν¹⁹ τε καὶ Παμφυλίαν,²⁰ Αἴγυπτον²¹ καὶ τὰ ¹⁰

μέρη²² τῆς Λιβύης²³ τῆς κατὰ Κυρήνην,²⁴ καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες²⁵

Ῥωμαῖοι,²⁶ Ἰουδαῖοι τε καὶ προσήλυτοι,²⁷ Κρήτες²⁸ καὶ Ἀραβες,²⁹ ¹¹

ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις³⁰ γλώσσαις τὰ

μεγαλεῖα³¹ τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο⁸ δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,³² ¹²

ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἅτεροι δὲ ¹³

χλευάζοντες³³ ἔλεγον ὅτι Γλεύκους³⁴ μεμεστωμένοι³⁵ εἰσίν.

¹ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ² κατοικέω, inhabit, dwell. ³ εὐλαβής, devout, God-fearing. ⁴ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁵ πλῆθος, οὗς, τό, multitude. ⁶ συγχέω, confuse, confound. ⁷ διάλεκτος, οὗ, ἡ, speech, language. ⁸ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁹ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹⁰ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹¹ Πάρθος, ἡ, Parthian. ¹² Μῆδος, οὗ, ὁ, Mede. ¹³ Ἑλαμίτης, οὗ, ὁ, Elamites, Elamite. ¹⁴ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ¹⁵ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁶ Καππαδοκία, ας, ἡ, Cappadocia. ¹⁷ πόντος, οὗ, ὁ, sea, Pontus. ¹⁸ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁹ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ²⁰ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ²¹ Αἴγυπτος, οὗ, ἡ, Egypt. ²² μέρος, οὗς, τό, part, portion. ²³ Λιβύη, ης, ἡ, Libya, Africa. ²⁴ Κυρήνη, ης, ἡ, Cyrene. ²⁵ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ²⁶ Ῥωμαῖος, οὗ, ὁ, Roman, Roman citizen. ²⁷ προσήλυτος, οὗ, ὁ, proselyte, convert. ²⁸ Κρής, ητός, ὁ, Cretan. ²⁹ Ἀραβ, βος, ὁ, Arab, Arabian. ³⁰ ἡμέτερος, οὗ, ὁ, our own. ³¹ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ³² διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ³³ χλευάζω, mock, scoff. ³⁴ γλεύκος, οὗς, τό, sweet new wine, sweet wine. ³⁵ μεστόω, fill.

Σταθεις δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,¹ ἐπῆρεν² τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ 14
 ἀπεφθέγγετο³ αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες⁴
 Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες,⁵ τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν⁶ ἔστω, καὶ
 ἐνωτίσασθε⁷ τὰ ῥήματά μου. Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε,⁸ 15
 οὗτοι μεθύουσιν·⁹ ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτό 16
 ἔστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς 17
 ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ¹⁰ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου
 ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν¹¹ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ
 θυγατέρες¹² ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι¹³ ὑμῶν ὁράσεις¹⁴ ὄψονται, καὶ
 οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια¹⁵ ἐνυπνιασθήσονται·¹⁶ καὶ γέ¹⁷ ἐπὶ 18
 τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας¹⁸ μου ἐν ταῖς ἡμέραις
 ἐκεῖναις ἐκχεῶ¹⁰ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν.¹¹ 19
 Καὶ δώσω τέρατα¹⁹ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω,²⁰ καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς
 κάτω,²¹ αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα²² καπνοῦ·²³ ὁ ἥλιος²⁴ 20
 μεταστραφήσεται²⁵ εἰς σκότος,²⁶ καὶ ἡ σελήνη²⁷ εἰς αἷμα, πρὶν²⁸ ἢ
 ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ·²⁹ καὶ ἔσται, 21
 πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσεται³⁰ τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. Ἄνδρες 22
 Ἰσραηλῖται,³¹ ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν

¹ ἑνδεκα, eleven. ² ἐπαίρω, lift up, raise. ³ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁵ ἅπας, each, every. ⁶ γνωστός, known, acquaintance. ⁷ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ⁸ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ⁹ μεθύω, be drunken, am drunk. ¹⁰ ἐκχεῶ, pour out, shed. ¹¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹² θυγάτηρ, τρως, ἡ, daughter. ¹³ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ¹⁴ ὁράσις, εως, ἡ, vision, appearance. ¹⁵ ἐνύπνιον, ου, τό, dream, vision. ¹⁶ ἐνυπνιαζομαι, dream. ¹⁷ γέ, indeed, at least. ¹⁸ δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman. ¹⁹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²⁰ ἄνω, up, above. ²¹ κάτω, down, below. ²² ἀτμίς, ἴδος, ἡ, vapor, breath. ²³ καπνός, οὔ, ὁ, smoke. ²⁴ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ²⁵ μεταστρέφω, change, turn (about). ²⁶ σκότος, ους, τό, darkness. ²⁷ σελήνη, ης, ἡ, moon. ²⁸ πρὶν, before, formerly. ²⁹ ἐπιφανής, splendid, glorious. ³⁰ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³¹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite.

Ναζωραῖον,¹ ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον² εἰς ὑμᾶς
 δυνάμεσιν καὶ τέρασιν³ καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ
 θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ ὠρισμένῃ⁴ 23
 βουλῇ⁵ καὶ προγνώσει⁶ τοῦ θεοῦ ἑκδοτον⁷ λαβόντες, διὰ χειρῶν
 ἀνόμων⁸ προσπήξαντες⁹ ἀνείλετε: ¹⁰ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας¹¹ 24
 τὰς ὠδίνας¹² τοῦ θανάτου, καθότι¹³ οὐκ ἦν δυνατὸν¹⁴ κρατεῖσθαι¹⁵
 αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, Προωρώμην¹⁶ τὸν 25
 κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός: ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ
 σαλευθῶ:¹⁷ διὰ τοῦτο εὐφράνθη¹⁸ ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο 26
 ἡ γλῶσσά μου: ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει²⁰ ἐπ' ἐλπίδι:
 ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψει²¹ τὴν ψυχὴν μου εἰς Ἄδου,²² οὐδὲ δώσεις 27
 τὸν ὄσιόν²³ σου ἰδεῖν διαφθοράν.²⁴ Ἐγνώρισάς²⁵ μοι ὁδοὺς ζωῆς: 28
 πληρώσεις με εὐφροσύνης²⁶ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες 29
 ἀδελφοί, ἐξὸν²⁷ εἰπεῖν μετὰ παρρησίας²⁸ πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ
 πατριάρχου²⁹ Δαυὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν³⁰ καὶ ἐτάφη,³¹ καὶ τὸ
 μνήμα³² αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι³³ τῆς ἡμέρας ταύτης. 30
 Προφῆτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ³⁴ ὤμοσεν³⁵ αὐτῷ ὁ

¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ² ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁵ βουλῇ, ἤς, ἡ, counsel, purpose. ⁶ πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ⁷ ἑκδοτος, given up, delivered up. ⁸ ἄνομος, lawless, without law. ⁹ προσπήγνυμι, fasten to (a cross), fasten to. ¹⁰ ἀναίρω, take up, kill. ¹¹ λύω, untie, loose. ¹² ὠδὴν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ¹³ καθότι, according as, because. ¹⁴ δυνατός, powerful, possible. ¹⁵ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁶ προωρώω, see before, foresee. ¹⁷ σαλεύω, shake, excite. ¹⁸ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁹ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ²⁰ κατασκηνώω, cause to dwell, settle. ²¹ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ²² Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ²³ ὅσιος, righteous, pious. ²⁴ διαφθορά, ἀς, ἡ, decay, corruption. ²⁵ γνωρίζω, make known, declare. ²⁶ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ²⁷ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²⁸ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²⁹ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ³⁰ τελευτάω, die, end. ³¹ θάπτω, bury. ³² μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ³³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ³⁴ ὅρκος, ου, ὁ, oath. ³⁵ ὀμνύω, swear, take an oath.

θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος¹ αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσιν
τὸν χριστόν, καθίσαι² ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προῖδων³ ἐλάλησεν 31
περὶ τῆς ἀναστάσεως⁴ τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ κατελείφθη⁵ ἡ ψυχὴ
αὐτοῦ εἰς Ἅδου,⁶ οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.⁷ Τοῦτον 32
τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες.⁸ 33
Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,⁹ τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου
πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν¹⁰ τοῦτο δ νῦν ὑμεῖς
βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, 34
λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν
μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς¹¹ σου ὑποπόδιον¹² τῶν ποδῶν σου. 35
Ἀσφαλῶς¹³ οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ κύριον καὶ
χριστόν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς
ἐσταυρώσατε.¹⁴

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν¹⁵ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς τὸν 37
Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν, ἄνδρες
ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε,¹⁶ καὶ 38
βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς
ἄφεσιν¹⁷ ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν¹⁸ τοῦ ἁγίου

¹ ὀσφύς, ὤος, ἡ, waist, hip. ² καθίζω, seat, sit. ³ προοράω, see before, foresee. ⁴ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ⁶ Ἅδης, ου, ὁ, Hades. ⁷ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ⁸ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁹ ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁰ ἐκχέω, pour out, shed. ¹¹ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹² ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹³ ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹⁴ σταυρόω, crucify. ¹⁵ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed. ¹⁶ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁷ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁸ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift.

πνεύματος. Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, 39
καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,¹ ὅσους ἂν προσκαλέσῃται² κύριος ὁ
θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο³ καὶ 40
παρεκάλει λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς⁴ τῆς σκολιᾶς⁵ ταύτης. 41
Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως⁶ ἀποδεξάμενοι⁷ τὸν λόγον αὐτοῦ
ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν⁸ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὥσει⁹
τρισχίλια.¹⁰ Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες¹¹ τῇ διδαχῇ¹² τῶν 42
ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ,¹³ καὶ τῇ κλάσει¹⁴ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς
προσευχαῖς.¹⁵

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος,¹⁶ πολλὰ τε τέρατα¹⁷ καὶ σημεῖα διὰ 43
τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ 44
αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα¹⁸ κοινά,¹⁹ καὶ τὰ κτήματα²⁰ καὶ τὰς 45
ὑπάρξεις²¹ ἐπίπρασκον,²² καὶ διεμέριζον²³ αὐτὰ πᾶσιν, καθότι²⁴ ἂν
τις χρειάν²⁵ εἶχεν. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες¹¹ 46
ὁμοθυμαδὸν²⁶ ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές²⁷ τε κατ' οἶκον ἄρτον,
μετελάμβανον²⁸ τροφῆς²⁹ ἐν ἀγαλλιάσει³⁰ καὶ ἀφελότητι³¹
καρδίας, αἰνοῦντες³² τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν 47

¹ μακρός, long, far distant. ² προσκαλέω, summon. ³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁴ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ⁵ σκολιός, crooked, unscrupulous. ⁶ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁷ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁸ προστίθημι, add, add to. ⁹ ὥσει, like, about. ¹⁰ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ¹¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹² διδαχή, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ¹³ κοινωνία, ἄς, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁴ κλάσις, εὼς, ἡ, breaking, fracturing. ¹⁵ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁶ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁸ ἅπας, each, every. ¹⁹ κοινός, common, unclean. ²⁰ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ²¹ ὑπαρξις, εὼς, ἡ, existence, subsistence. ²² πιπράσκω, sell. ²³ διαμερίζω, divide, distribute. ²⁴ καθότι, according as, because. ²⁵ χρειά, ἄς, ἡ, need, necessity. ²⁶ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁷ κλάω, break. ²⁸ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²⁹ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ³⁰ ἀγαλλίασις, εὼς, ἡ, delight, great joy. ³¹ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ³² αἰνέω, praise.

λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει¹ τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν 3
 ὥραν τῆς προσευχῆς² τὴν ἐνάτην.³ Καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς⁴ ἐκ 2
 κοιλίας⁵ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο·⁶ ὃν ἐτίθουν καθ'
 ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν⁷ τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,⁸ τοῦ
 αἰτεῖν ἐλεημοσύνην⁹ παρὰ τῶν εἰσπορευομένων¹⁰ εἰς τὸ ἱερὸν. 3
 Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι¹¹ εἰς τὸ ἱερὸν,
 ἡρώτα ἐλεημοσύνην.⁹ Ἀτενίσας¹² δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ 4
 Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπέιχεν¹³ αὐτοῖς, 5
 προσδοκῶν¹⁴ τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον¹⁵ 6
 καὶ χρυσίον¹⁶ οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν
 τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁷ ἔγεραι καὶ
 περιπάτει. Καὶ πιάσας¹⁸ αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν· 7
 παραχρῆμα¹⁹ δὲ ἐστερεώθησαν²⁰ αὐτοῦ αἱ βάσεις²¹ καὶ τὰ σφυρά.²²
 Καὶ ἐξαλλόμενος²³ ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς 8
 εἰς τὸ ἱερὸν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος²⁴ καὶ αἰνῶν²⁵ τὸν θεόν. 9
 Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα²⁵ τὸν

¹ προστίθηναι, add, add to. ² προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ³ ἕνατος, ninth. ⁴ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁵ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁶ βαστάζω, bear, carry. ⁷ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁸ ὡραῖος, beautiful, fair. ⁹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁰ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹¹ εἰσεμι, enter, go in. ¹² ἀτενίζω, gaze, stare. ¹³ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁴ προσδοκάω, wait for, look for. ¹⁵ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁶ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁷ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁸ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²⁰ στερεόω, make firm, strengthen. ²¹ βάσις, εως, ἡ, foot. ²² σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ²³ ἐξάλλομαι, leap up. ²⁴ ἄλλομαι, leap, spring up. ²⁵ αἰνέω, praise.

θεόν: ἐπεγίνωσκόν¹ τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν 10
 ἐλεημοσύνην² καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ³ πύλῃ⁴ τοῦ ἱεροῦ: καὶ
 ἐπλήσθησαν⁵ θάμβους⁶ καὶ ἐκστάσεως⁷ ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι⁸
 αὐτῷ.

Κρατοῦντος⁹ δὲ τοῦ ἰαθέντος¹⁰ χωλοῦ¹¹ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, 11
 συνέδραμεν¹² πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ¹³ τῇ
 καλουμένῃ Σολομώντος,¹⁴ ἔκθαμβοι.¹⁵ Ἰδὼν δὲ Πέτρος 12
 ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹⁶ τί θαυμάζετε¹⁷
 ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε,¹⁸ ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ¹⁹
 πεποιοηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ 13
 καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα²⁰
 αὐτοῦ Ἰησοῦν: ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ ἡρνήσασθε²¹ αὐτόν
 κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκεῖνου ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ 14
 τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε,²¹ καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα²²
 χαρισθῆναι²³ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν²⁴ τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε: ὃν ὁ 15
 θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές²⁵ ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ 16
 πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε

¹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ² ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ³ ὡραῖος, beautiful, fair. ⁴ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁵ πλήθω, fill. ⁶ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ⁷ ἐκστάσις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁸ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁹ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁰ ἰάομαι, heal. ¹¹ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹² συντρέχω, run together, go with. ¹³ στοά, ᾱς, ἡ, portico, colonnade. ¹⁴ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ¹⁵ ἔκθαμβος, utterly astonished, full of amazement. ¹⁶ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁷ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁹ εὐσέβεια, ας, ἡ, godliness, piety. ²⁰ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ²¹ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ²² φονεύς, εως, ὁ, murderer. ²³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁴ ἀρχηγός, οὔ, ὁ, founder, leader. ²⁵ μάρτυς, υρος, ὁ, witness.

ἐστερέωσεν¹ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν
 αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν² ταύτην ἀπέναντι³ πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, 17
 ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν⁴ ἐπράξατε,⁵ ὥσπερ⁶ καὶ οἱ
 ἄρχοντες⁷ ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν⁸ διὰ στόματος 18
 πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν⁹ τὸν χριστόν, ἐπλήρωσεν
 οὕτως. Μετανοήσατε¹⁰ οὖν καὶ ἐπιστρέψατε,¹¹ εἰς τὸ 19
 ἐξαλειφθῆναι¹² ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ
 ἀναψύξεως¹³ ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν 20
 προκεχειρισμένον¹⁴ ὑμῖν χριστόν Ἰησοῦν· ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν 21
 δεῖξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως¹⁵ πάντων, ὧν ἐλάλησεν
 ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ'
 αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι Προφήτην 22
 ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς
 ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. 23
 Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου
 ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται¹⁶ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ 24
 προφήται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,¹⁷ ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ
 κατήγγειλαν¹⁸ τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν 25

¹ στερέωω, make firm, strengthen. ² ὁλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ³ ἀπέναντι, over against, before. ⁴ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ⁵ πρᾶσσω, do, perform. ⁶ ὥσπερ, just as, even as. ⁷ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ⁸ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁹ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁰ μετανοέω, repent, change my mind. ¹¹ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹² ἐξαλείφω, wipe out, erase. ¹³ ἀναψύξις, εως, ἡ, recovery of breath, refreshing. ¹⁴ προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹⁵ ἀποκατάστασις, εως, ἡ, restoration, restitution. ¹⁶ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ¹⁷ καθεξῆς, successively, in order. ¹⁸ καταγγέλλω, proclaim, declare openly.

προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης¹ ἧς διέθετο² ὁ θεὸς πρὸς τοὺς
πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ σπέρματί³ σου
ἐνευλογηθήσονται⁴ πᾶσαι αἱ πατριαὶ⁵ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον ὁ 26
θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα⁶ αὐτοῦ Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν αὐτὸν
εὐλογοῦντα⁷ ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν⁸ ἕκαστον ἀπὸ τῶν
πονηριῶν⁹ ὑμῶν.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν¹⁰ αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς¹¹ 4
καὶ ὁ στρατηγός¹² τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,¹³ διαπονούμενοι¹⁴ 2
διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν¹⁵ ἐν τῷ
Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν¹⁶ τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον¹⁷ αὐτοῖς τὰς 3
χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν¹⁸ εἰς τὴν αὔριον·¹⁹ ἦν γὰρ ἑσπέρα²⁰
ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ 4
ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς²¹ τῶν ἀνδρῶν ὥσει²² χιλιάδες²³ πέντε.²⁴

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον¹⁹ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας²⁵ καὶ 5
πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν²⁶ τὸν 6
ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,²⁷ καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,²⁸ καὶ
ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους²⁹ ἀρχιερατικοῦ.³⁰ Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν 7

¹ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ² διατίθεμαι, appoint, make. ³ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ⁴ ἐνευλογέω, bless. ⁵ πατριά, ἄς, ἡ, lineage, family. ⁶ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁷ εὐλογέω, bless. ⁸ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ⁹ πονηρία, ἄς, ἡ, iniquity, wickedness. ¹⁰ ἐπίσταναι, stand over, come upon. ¹¹ ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ¹² στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹³ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹⁴ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁶ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁷ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁸ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁹ αὔριον, tomorrow. ²⁰ ἑσπέρα, ἄς, ἡ, evening. ²¹ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ²² ὥσει, like, about. ²³ χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ²⁴ πέντε, five, 5. ²⁵ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ²⁶ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ²⁷ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ²⁸ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ²⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ³⁰ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly.

μέσω ἐπυνθάνοντο,¹ Ἐν ποίᾳ² δυνάμει ἢ ἐν ποίᾳ² ὀνόματι
ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς³ πνεύματος ἁγίου 8
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες⁴ τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ
Ἰσραὴλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον⁵ ἀνακρινόμεθα⁶ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ⁷ 9
ἀνθρώπου ἀσθενοῦς,⁸ ἐν τίνι οὗτος σέσωσται: γνωστὸν⁹ ἔστω 10
πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁰ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε,¹¹ ὃν ὁ θεὸς
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν¹² ἐνώπιον ὑμῶν
ὑγιής.¹³ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς¹⁴ ὑφ' ὑμῶν τῶν 11
οἰκοδομούντων,¹⁵ ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.¹⁶ Καὶ οὐκ 12
ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία:¹⁷ οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον
τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν¹⁸ καὶ Ἰωάννου, καὶ 13
καταλαβόμενοι¹⁹ ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί²⁰ εἰσιν καὶ ἰδιῶται,²¹
ἐθαύμαζον,²² ἐπεγίνωσκόν²³ τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. 14
Τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστώτα τὸν
θεραπευμένον,²⁴ οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν.²⁵ Κελεύσαντες²⁶ δὲ 15

¹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ² ποῖος, what sort of? what? of what sort. ³ πλήθω, fill. ⁴ ἀρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ⁵ σήμερον, today, now. ⁶ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁷ εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ⁸ ἀσθενής, weak, infirm. ⁹ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁰ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹¹ σταυρώω, crucify. ¹² παρίστημι, be present, stand by. ¹³ ὑγιής, whole, healthy. ¹⁴ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁵ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁶ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ¹⁷ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹⁸ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ²⁰ ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ²¹ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ²² θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²³ ἐπiginώσκω, recognise, come to know. ²⁴ θεραπεύω, heal, care for. ²⁵ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ²⁶ κελεύω, order, command.

αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου¹ ἀπελθεῖν, συνέβαλλον² πρὸς
 ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι 16
 μὲν γὰρ γνωστὸν³ σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς
 κατοικοῦσιν⁴ Ἱερουσαλὴμ φανερόν,⁵ καὶ οὐ δυνάμεθα
 ἀρνήσασθαι.⁶ Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ⁷ εἰς τὸν λαόν, 17
 ἀπειλῇ⁸ ἀπειλησόμεθα⁹ αὐτοῖς μηκέτι¹⁰ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
 τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν¹¹ 18
 αὐτοῖς τὸ καθόλου¹² μὴ φθέγγεσθαι¹³ μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ
 ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες 19
 πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν
 ἀκοῦειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἀ 20
 εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι¹⁴ 21
 ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσσονται¹⁵
 αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ
 γεγονότι. Ἐτῶν¹⁶ γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα¹⁷ ὁ ἄνθρωπος 22
 ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.¹⁸

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² συμβάλλω, discuss, consider. ³ γνωστός, known, acquaintance. ⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁵ φανερός, manifest, apparent. ⁶ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ⁷ διανέμω, distribute, spread. ⁸ ἀπειλή, ἤς, ἡ, threat, threatening. ⁹ ἀπειλέω, threaten, warn. ¹⁰ μηκέτι, no longer. ¹¹ παραγγέλλω, order, command. ¹² καθόλου, entirely, completely. ¹³ φθέγγομαι, utter, speak. ¹⁴ προσαπειλέω, utter additional threats. ¹⁵ κολάζω, penalize, punish. ¹⁶ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁸ ἴασις, εως, ἡ, healing, cure.

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν¹ ὅσα πρὸς 23
 αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες 24
 ὁμοθυμαδὸν² ἤραν φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,³
 σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν
 καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς: ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός⁴ σου εἰπών, 25
 "Ἵνα τί ἐφρύαξαν⁵ ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν⁶ κενά;⁷ 26
 Παρέστησαν⁸ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες⁹ συνήχθησαν
 ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ: 27
 συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παιδᾶ⁴ σου Ἰησοῦν,
 ὃν ἔχρισας,¹⁰ Ἡρώδης¹¹ τε καὶ Πόντιος¹² Πιλάτος, σὺν ἔθνεσιν
 καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλὴ¹³ σου 28
 προώρισεν¹⁴ γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, κύριε, ἔπιδε¹⁵ ἐπὶ τὰς ἀπειλάς¹⁶ 29
 αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας¹⁷ πάσης λαλεῖν
 τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν¹⁸ σε εἰς Ἰάσιν,¹⁹ καὶ 30
 σημεῖα καὶ τέρατα²⁰ γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός⁴
 σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων²¹ αὐτῶν ἐσαλεύθη²² ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν 31
 συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν²³ ἅπαντες²⁴ πνεύματος ἁγίου, καὶ
 ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.¹⁷

¹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³ δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ⁴ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁵ φρυάσσω, be arrogant, haughty. ⁶ μελετάω, take care, take pains with. ⁷ κενός, empty, vain. ⁸ παρίστημι, be present, stand by. ⁹ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁰ χρίω, anoint. ¹¹ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹² Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ¹³ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁴ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹⁵ ἐπείδεν, looked upon, regarded. ¹⁶ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹⁷ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁸ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁹ ἰάσις, εως, ἡ, healing, cure. ²⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²¹ δεόμαι, ask, request. ²² σαλεύω, shake, excite. ²³ πλήθω, fill. ²⁴ ἅπας, each, every.

Τοῦ δὲ πλήθους¹ τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία: 32
καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν
αὐτοῖς ἅπαντα² κοινά.³ Καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν⁴ τὸ 33
μαρτύριον⁵ οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως⁶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής⁷ τις 34
ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς: ὅσοι γὰρ κτήτορες⁸ χωρίων⁹ ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον,
πωλοῦντες¹⁰ ἔφερον τὰς τιμὰς¹¹ τῶν πιπρασκομένων,¹² καὶ 35
ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων: διεδίδото¹³ δὲ ἐκάστῳ
καθότι¹⁴ ἂν τις χρεῖαν¹⁵ εἶχεν.

Ἰωσῆς¹⁶ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς¹⁷ Βαρνάβας¹⁸ ἀπὸ τῶν ἀποστόλων – ὁ 36
ἐστίν, μεθερμηνευόμενον,¹⁹ υἱὸς παρακλήσεως²⁰ – Λευΐτης,²¹
Κύπριος²² τῷ γένει,²³ ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ,²⁴ πωλήσας¹⁰ 37
ἦνεγκεν τὸ χρῆμα,²⁵ καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἄνὴρ δέ τις Ἀνανίας²⁶ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ²⁷ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, 5
ἐπώλησεν¹⁰ κτῆμα,²⁸ καὶ ἐνοσφίσατο²⁹ ἀπὸ τῆς τιμῆς,¹¹ 2
συνειδυίας³⁰ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος³¹ τι παρὰ
τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀνανία,²⁶ 3

¹ πλήθος, οὗς, τό, multitude. ² ἅπας, each, every. ³ κοινός, common, unclean. ⁴ ἀποδίδωμι, give back, pay. ⁵ μαρτύριον, οὗ, τό, testimony, witness. ⁶ ἀνάστασις, εὖς, ἡ, resurrection, rising again. ⁷ ἐνδεής, poor, needy. ⁸ κτήτωρ, οὗ, ὁ, owner, possessor. ⁹ χωρίον, οὗ, τό, place, field. ¹⁰ πωλέω, sell. ¹¹ τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ¹² πιπράσκω, sell. ¹³ διαδίδωμι, distribute, give. ¹⁴ καθότι, according as, because. ¹⁵ χρεῖα, ἀς, ἡ, need, necessity. ¹⁶ Ἰωσῆς, ἡτος, ὁ, Josēs. ¹⁷ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁸ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁹ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ²⁰ παράκλησις, εὖς, ἡ, exhortation, consolation. ²¹ Λευΐτης, οὗ, ὁ, Levite. ²² Κύπριος, οὗ, ὁ, Cyprian, Cypriote. ²³ γένος, οὗς, τό, race, kind. ²⁴ ἀγρός, οὗ, ὁ, field, farm. ²⁵ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ²⁶ Ἀνανίας, οὗ, ὁ, Ananias. ²⁷ Σαπφείρη, ἡς, ἡ, Sapphira. ²⁸ κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ²⁹ νοσφίζω, rob, set apart. ³⁰ σύννοια, know, be conscious of. ³¹ μέρος, οὗς, τό, part, portion.

διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς¹ τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαι² σε τὸ
 πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι³ σε ἀπὸ τῆς τιμῆς⁴ τοῦ χωρίου
 ; Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν, καὶ πραθὲν⁶ ἐν τῇ σῇ⁷ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; 4
 Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα⁸ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω²
 ἄνθρωποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας⁹ τοὺς λόγους 5
 τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν:¹⁰ καὶ ἐγένετο φόβος¹¹ μέγας ἐπὶ πάντας
 τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι¹² 6
 συνέστειλαν¹³ αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες¹⁴ ἔθαψαν.¹⁵

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα,¹⁶ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα 7
 τὸ γεγονός εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ 8
 τοσούτου¹⁷ τὸ χωρίον⁵ ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί,¹⁹ τοσούτου.¹⁷ 9
 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη²⁰ ὑμῖν
 πειράσαι²¹ τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἰδοὺ, οἱ πόδες τῶν θαψάντων¹⁵ τὸν
 ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ,²² καὶ ἐξοίσουσίν¹⁴ σε. Ἔπεσεν δὲ 10
 παραχρῆμα²³ παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν:¹⁰
 εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι²⁴ εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ
 ἐξενέγκαντες¹⁴ ἔθαψαν¹⁵ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο 11
 φόβος¹¹ μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς

¹ Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ² ψεύδομαι, lie. ³ νοσφίζω, rob, set apart. ⁴ τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ⁵ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁶ πιπράσκω, sell. ⁷ σός, your, yours. ⁸ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ⁹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁰ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ¹¹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹² νέος, new, young. ¹³ συστέλλω, limit, shorten. ¹⁴ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹⁵ θάπτω, bury. ¹⁶ διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ¹⁷ τοσούτος, so great, so much. ¹⁸ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹⁹ ναί, yes, truly. ²⁰ συμφωνέω, agree with, agree together. ²¹ πειράζω, test, tempt. ²² θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²³ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²⁴ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man.

ἀκούοντας ταῦτα.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα¹ ἐν 12

τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν² ἅπαντες³ ἐν τῇ στοᾷ⁴

Σολομώντος.⁵ Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα⁶ κολλᾶσθαι⁷ αὐτοῖς, 13

ἀλλ' ἐμεγάλυνεν⁸ αὐτοὺς ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσετίθεντο⁹ 14

πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθῃ¹⁰ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· ὥστε 15

κατὰ τὰς πλατείας¹¹ ἐκφέρειν¹² τοὺς ἀσθενεῖς,¹³ καὶ τιθέναι ἐπὶ

κλινῶν¹⁴ καὶ κραββάτων,¹⁵ ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν¹⁶ ἡ σκιὰ¹⁷

ἐπισκιάσῃ¹⁸ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο¹⁹ δὲ καὶ τὸ πλῆθος¹⁰ τῶν πέριξ 16

πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς¹³ καὶ ὀχλουμένους²¹

ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων,²² οἵτινες ἐθεραπεύοντο²³ ἅπαντες.³

Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ οὖσα αἵρεσις²⁴ 17

τῶν Σαδδουκαίων²⁵ – ἐπλήσθησαν²⁶ ζήλου,²⁷ καὶ ἐπέβαλον²⁸ τὰς 18

χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει

δημοσίου.³⁰ Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας³¹ 19

τῆς φυλακῆς,³² ἐξαγαγὼν³³ τε αὐτοὺς εἶπεν, Πορεύεσθε, καὶ 20

¹ τέρας, atos, τό, wonder, portent. ² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³ ἅπας, each, every. ⁴ στοᾷ, ās, ἡ, portico, colonnade. ⁵ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ⁶ τολμάω, dare, endure. ⁷ κολλᾶω, glue, cleave. ⁸ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁹ προστίθμι, add, add to. ¹⁰ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹¹ πλατεία, as, ἡ, street. ¹² ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹³ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁴ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ¹⁵ κράββατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ¹⁶ κἂν, and if, even if. ¹⁷ σκιά, ās, ἡ, shadow, thick darkness. ¹⁸ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ¹⁹ συνήρχομαι, come together, come or go with. ²⁰ πέριξ, all around, in the vicinity. ²¹ ὀχλέω, trouble, torment. ²² ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²³ θεραπεύω, heal, care for. ²⁴ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²⁵ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ²⁶ πλήθω, fill. ²⁷ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁸ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²⁹ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ³⁰ δημόσιος, public, publicly. ³¹ θύρα, as, ἡ, door, gate. ³² φυλακή, ης, ἡ, guard, prison. ³³ ἐξάγω, lead out.

σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς
ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον¹ εἰς τὸ ἱερόν, 21
καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος² δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ,
συνεκάλεσαν³ τὸ συνέδριον⁴ καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν⁵ τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον,⁶ ἄχθῃναι αὐτούς. 22
Οἱ δὲ ὑπηρέται⁷ παραγενόμενοι² οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ:⁸
ἀναστρέψαντες⁹ δὲ ἀπήγγειλαν,¹⁰ λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν 23
δεσμωτήριον⁶ εὔρομεν κεκλεισμένον¹¹ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,¹² καὶ
τοὺς φύλακας¹³ ἐστῶτας πρό¹⁴ τῶν θυρῶν:¹⁵ ἀνοίξαντες δέ, ἔσω¹⁶
οὐδένα εὔρομεν. Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς 24
καὶ ὁ στρατηγὸς¹⁸ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρου¹⁹ περὶ
αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος² δὲ τις ἀπήγγειλε¹⁰ 25
αὐτοῖς ὅτι Ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ⁸ εἰσὶν ἐν τῷ
ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ 26
στρατηγὸς¹⁸ σὺν τοῖς ὑπηρέταις⁷ ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,²⁰
ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.²¹ Ἀγαγόντες δὲ 27
αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.⁴ Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ
ἀρχιερεὺς, λέγων, Οὐ παραγγελία²² παρηγγείλαμεν²³ ὑμῖν μὴ 28

¹ ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ² παραγίνομαι, come, arrive. ³ συγκαλέω, call together. ⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁵ γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ⁶ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ⁷ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁹ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁰ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹¹ κλείω, shut, shut up. ¹² ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ¹³ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹⁴ πρό, before (gen), before. ¹⁵ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁶ ἔσω, within, inside. ¹⁷ ἱερεὺς, έως, ὁ, priest. ¹⁸ στρατηγός, ου, ὁ, commander, general. ¹⁹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ²⁰ βία, ας, ἡ, strength, force. ²¹ λιθάζω, throw stones, stone. ²² παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ²³ παραγγέλλω, order, command.

διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν
 Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς¹ ὑμῶν, καὶ βούλεσθε² ἐπαγαγεῖν³ ἐφ'
 ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ 29
 οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν⁴ δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Ὁ 30
 θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε,⁵
 κρεμάσαντες⁶ ἐπὶ ξύλου.⁷ Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγόν⁸ καὶ σωτῆρα⁹ 31
 ὑψώσεν¹⁰ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν¹¹ τῷ Ἰσραὴλ καὶ
 ἄφεσιν¹² ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες¹³ τῶν 32
 ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς
 τοῖς πειθαρχοῦσιν⁴ αὐτῷ.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,¹⁴ καὶ ἐβουλεύοντο¹⁵ ἀνελεῖν¹⁶ αὐτούς. 33
 Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ¹⁷ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ,¹⁸
 νομοδιδάσκαλος,¹⁹ τίμιος²⁰ παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν²¹ ἔξω βραχύ
 τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. Εἰπὲν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες 35
 Ἰσραηλῖται,²³ προσέχετε²⁴ ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί
 μέλλετε πράσσειν.²⁵ Πρὸ²⁶ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη 36
 Θεودᾶς,²⁷ λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ὃ προσεκλήθη²⁸ ἀριθμὸς²⁹

¹ διδαχή, ἥς, ἡ, teaching, instruction. ² βούλομαι, wish, will. ³ ἐπάγω, bring upon. ⁴ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ⁵ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ⁶ κρεμάννυμι, hang, hang up. ⁷ ξύλον, οὐ, τό, wood, tree. ⁸ ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ⁹ σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ¹⁰ ὑψώω, lift up, exalt. ¹¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹² ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹³ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ¹⁴ διαπρίω, cut to the quick. ¹⁵ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁷ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ¹⁸ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹⁹ νομοδιδάσκαλος, οὐ, ὁ, teacher of the law. ²⁰ τίμιος, precious, honorable. ²¹ κελεύω, order, command. ²² βραχύς, short, little. ²³ Ἰσραηλίτης, οὐ, ὁ, Israelite. ²⁴ προσέχω, take head of, attend to. ²⁵ πράσσω, do, perform. ²⁶ πρό, before (gen), before. ²⁷ Θεودᾶς, ᾶ, ὁ, Theudas. ²⁸ προσκαλέω, summon. ²⁹ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total.

ἀνδρῶν ὡσεὶ¹ τετρακοσίων·² ὃς ἀνῆρέθη,³ καὶ πάντες ὅσοι
 ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν⁴ καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Μετὰ 37
 τούτον ἀνέστη Ἰούδας⁵ ὁ Γαλιλαῖος⁶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
 ἀπογραφῆς,⁷ καὶ ἀπέστησεν⁸ λαὸν ἱκανὸν⁹ ὀπίσω¹⁰ αὐτοῦ·
 καὶ οἱ¹¹ ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ
 διεσκορπίσθησαν.¹² Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε⁸ ἀπὸ τῶν 38
 ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε¹³ αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ
 βουλὴ¹⁴ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται·¹⁵ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, 39
 οὐ δύνασθε καταλῦσαι¹⁵ αὐτό, μήποτε¹⁶ καὶ θεομάχοι¹⁷ εὗρεθῇτε. 40
 Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι¹⁸ τοὺς ἀποστόλους,
 δείραντες¹⁹ παρήγγειλαν²⁰ μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ,
 καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ 41
 προσώπου τοῦ συνεδρίου,²¹ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ
 κατηξιώθησαν²² ἀτιμασθῆναι.²³ Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ 42
 κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο²⁴ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι
 Ἰησοῦν τὸν χριστόν.

¹ ὡσεὶ, like, about. ² τετρακοσίοι, four hundred, 400. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ διαλύω, break up, disperse. ⁵ Ἰούδας, α, δ, Judas, Judah. ⁶ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁷ ἀπογραφὴ, ἡς, ἡ, census, registration. ⁸ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁹ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁰ ὀπίσω, behind, after (gen). ¹¹ καὶ οἱ, and he, and she. ¹² διασκορπίζω, scatter, separate. ¹³ ἐάω, permit, allow. ¹⁴ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁵ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁶ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁷ θεομάχος, fighting against God. ¹⁸ προσκαλέω, summon. ¹⁹ δέρω, beat, flay. ²⁰ παραγγέλλω, order, command. ²¹ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ²² καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ²³ ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ²⁴ παύω, cause to cease.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων¹ τῶν μαθητῶν, ἐγένετο **6**

γογγυσμὸς² τῶν Ἑλληνιστῶν³ πρὸς τοὺς Ἑβραίους,⁴ ὅτι
 παρεθεωροῦντο⁵ ἐν τῇ διακονίᾳ⁶ τῇ καθημερινῇ⁷ αἱ χῆραι⁸ αὐτῶν.

Προσκαλεσάμενοι⁹ δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος¹⁰ τῶν μαθητῶν, **2**

εἶπον, Οὐκ ἄρεστόν¹¹ ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας¹² τὸν λόγον τοῦ

θεοῦ, διακονεῖν¹³ τραπέζαις.¹⁴ Ἐπισκέψασθε¹⁵ οὖν, ἀδελφοί, **3**

ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις¹⁶ πνεύματος

ἀγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν¹⁷ ἐπὶ τῆς χρείας¹⁸ ταύτης. **4**

Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ¹⁹ καὶ τῇ διακονίᾳ⁶ τοῦ λόγου

προσκαρτερήσομεν.²⁰ Καὶ ἤρρεσεν²¹ ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ **5**

πλήθους¹⁰· καὶ ἐξελέξαντο²² Στέφανον,²³ ἄνδρα πλήρης¹⁶ πίστεως

καὶ πνεύματος ἀγίου, καὶ Φίλιππον,²⁴ καὶ Πρόχορον,²⁵ καὶ

Νικάνορα,²⁶ καὶ Τίμωνα,²⁷ καὶ Παρμενᾶν,²⁸ καὶ Νικόλαον²⁹

προσήλυτον³⁰ Ἀντιοχέα,³¹ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων: **6**

καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν³² αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

¹ πληθύνω, multiply, increase. ² γογγυσμός, οὐ, ὁ, grumbling, murmuring. ³ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁴ Ἑβραῖος, οὐ, ὁ, Hebrew. ⁵ παραθεωρέω, overlook, neglect. ⁶ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁷ καθημερινός, daily. ⁸ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁹ προσκαλέω, summon. ¹⁰ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹¹ ἄρεστός, pleasing, desirable. ¹² καταλείπω, leave, leave behind. ¹³ διακονέω, serve, minister. ¹⁴ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁵ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁶ πλήρης, full. ¹⁷ καθίστημι, set, constitute. ¹⁸ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹⁹ προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ²⁰ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²¹ ἀρέσκω, please, serve. ²² ἐκλέγομαι, choose, elect. ²³ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²⁴ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ²⁵ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ²⁶ Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ²⁷ Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ²⁸ Παρμενᾶς, ᾶ, ὁ, Parmenas. ²⁹ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ³⁰ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ³¹ Ἀντιοχεύς, ἑως, ὁ, Antiochene, Antiochian. ³² ἐπιτίθημι, lay upon, put.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἡϋξανε¹, καὶ ἐπληθύνετο² ὁ ἀριθμὸς³ τῶν 7
 μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,⁴ πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων⁵
 ὑπήκουον⁶ τῇ πίστει.

Στέφανος⁷ δὲ πλήρης⁸ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα⁹ καὶ 8
 σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς 9
 συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων,¹⁰ καὶ Κυρηναίων,¹¹ καὶ
 Ἀλεξανδρέων,¹² καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας¹³ καὶ Ἀσίας,¹⁴ συζητοῦντες
 τῷ Στεφάνῳ.⁷ Καὶ οὐκ ἴσχυον¹⁶ ἀντιστῆναι¹⁷ τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ 10
 πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον¹⁸ ἄνδρας λέγοντας ὅτι 11
 Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα¹⁹ εἰς Μωσῆν
 καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν²⁰ τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους 12
 καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες²¹ συνήρπασαν²² αὐτόν, καὶ
 ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,²³ ἔστησάν τε μάρτυρας²⁴ ψευδεῖς²⁵ 13
 λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται²⁶ ῥήματα βλάσφημα¹⁹
 λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου: ἀκηκόαμεν γὰρ 14
 αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος²⁷ οὗτος καταλύσει²⁸ τὸν
 τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει²⁹ τὰ ἔθνη³⁰ ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωσῆς. 15

¹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ² πληθύνω, multiply, increase. ³ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ⁴ σφόδρα, exceedingly, greatly. ⁵ ἱερεύς, ἑως, ὁ, priest. ⁶ ὑπακούω, obey, listen. ⁷ στέφανος, οὐ, ὁ, crown, garland. ⁸ πλήρης, full. ⁹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁰ Λιβερτίνος, οὐ, ὁ, freedman. ¹¹ Κυρηναῖος, οὐ, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹² Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ¹³ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁶ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁷ ἀντίστημι, resist, oppose. ¹⁸ ὑποβάλλω, instruct privately. ¹⁹ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ²⁰ συγκινέω, stir up, move. ²¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²² συναρπάζω, seize, drag away. ²³ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ²⁴ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ²⁵ ψευδής, false, lying. ²⁶ παύω, cause to cease. ²⁷ Ναζωραῖος, οὐ, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁸ καταλύω, destroy, lodge. ²⁹ ἀλλάσσω, change, alter. ³⁰ ἔθος, οὐς, τό, custom.

Καὶ ἀτενίσαντες¹ εἰς αὐτὸν ἅπαντες² οἱ καθεζόμενοι³ ἐν τῷ
 συνεδρίῳ,⁴ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσει⁵ πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα⁶ ταῦτα οὕτως⁷ ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη, 7

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ
 πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,⁸ πρὶν⁹ ἢ
 κατοικῆσαι¹⁰ αὐτὸν ἐν Χαρράν,¹¹ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε 3
 ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας¹² σου, καὶ δεῦρο¹³ εἰς γῆν ἣν
 ἂν σοι δείξω.¹⁴ Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων¹⁵ κατώκησεν¹⁰ ἐν 4
 Χαρράν:¹¹ κακεῖθεν,¹⁶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ,
 μετώκησεν¹⁷ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε:
 καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν¹⁸ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα¹⁹ ποδός: 5
 καὶ ἐπηγγείλατο²⁰ δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν²¹ αὐτήν, καὶ τῷ
 σπέρματι²² αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. Ἐλάλησεν 6
 δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα²² αὐτοῦ πάροικον²³ ἐν γῇ
 ἀλλοτρίᾳ,²⁴ καὶ δουλώσουσιν²⁵ αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,²⁶ ἔτη²⁷
 τετρακόσια.²⁸ Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν,²⁹ κρινῶ ἐγώ, 7
 εἶπεν ὁ θεός: καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύουσιν³⁰

¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ² ἅπας, each, every. ³ καθέζομαι, sit down, am sitting. ⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁵ ὥσει, like, about. ⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ⁷ οὕτως, thus, so. ⁸ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ⁹ πρὶν, before, formerly. ¹⁰ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹¹ Χαρράν, ἡ, Haran. ¹² συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹³ δεῦρο, until now, come here! ¹⁴ δείκνυμι, show, point out. ¹⁵ Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ¹⁶ κακεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁷ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹⁸ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²⁰ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²¹ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ²² σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ²³ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ²⁴ ἀλλότριος, strange, foreign. ²⁵ δουλόω, enslave, bring under subjection. ²⁶ κακώω, mistreat, harm. ²⁷ ἔτος, ους, τό, year. ²⁸ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ²⁹ δουλεύω, serve, am a slave. ³⁰ λατρεύω, serve, worship.

μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην¹ περιτομῆς·² 8
καὶ οὕτως³ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν⁴ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ὀγδόῃ·⁵ καὶ ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα
πατριάρχας.⁶ Καὶ οἱ πατριάρχαι⁶ ζηλώσαντες⁷ τὸν Ἰωσήφ 9
ἀπέδοντο⁸ εἰς Αἴγυπτον·⁹ καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο¹⁰ 10
αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων¹¹ αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν
καὶ σοφίαν ἐναντίον¹² Φαραῶ¹³ βασιλέως Αἰγύπτου,⁹ καὶ
κατέστησεν¹⁴ αὐτὸν ἡγούμενον¹⁵ ἐπ' Αἴγυπτον⁹ καὶ ὅλον τὸν
οἶκον αὐτοῦ. Ἦλθεν δὲ λιμὸς¹⁶ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου⁹ καὶ 11
Χαναάν,¹⁷ καὶ θλίψις¹¹ μεγάλη· καὶ οὐχ εὗρισκον χορτάσματα¹⁸ οἱ
πατέρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σῖτα¹⁹ ἐν Αἰγύπτῳ,⁹ 12
ἐξαπέστειλεν²⁰ τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ²¹ 13
ἀνεγνωρίσθη²² Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν²³ ἐγένετο
τῷ Φαραῶ¹³ τὸ γένος²⁴ τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ 14
μετεκαλέσατο²⁵ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν
συγγένειαν,²⁶ ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα²⁷ πέντε.²⁸ Κατέβη δὲ 15
Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον,⁹ καὶ ἐτελεύτησεν²⁹ αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες
ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν³⁰ εἰς Συχέμ,³¹ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ 16

¹ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ² περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ³ οὕτως, thus, so. ⁴ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁵ ὀγδοος, eighth. ⁶ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ⁷ ζηλώω, be zealous, am jealous. ⁸ ἀποδίδωμι, give back, pay. ⁹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹⁰ ἐξαίρῶ, take out, deliver. ¹¹ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹² ἐναντίον, in the sight of, before. ¹³ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹⁴ καθίστημι, set, constitute. ¹⁵ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁶ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ¹⁷ Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹⁸ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance. ¹⁹ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ²⁰ ἐξαποστέλλω, send forth. ²¹ δεύτερος, second. ²² ἀναγνωρίζω, make known to again. ²³ φανερός, manifest, apparent. ²⁴ γένος, ους, τό, race, kind. ²⁵ μετεκαλέω, send for. ²⁶ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ²⁷ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ²⁸ πέντε, five, 5. ²⁹ τελευτάω, die, end. ³⁰ μετατίθημι, transfer, change. ³¹ Συχέμ, ὁ, Shechem.

μνήματι¹ ὃ ὠνήσατο² Ἀβραὰμ τιμῆς³ ἀργυρίου⁴ παρὰ τῶν υἱῶν
 Ἐμμὸρ⁵ τοῦ Συχέμ.⁶ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν⁷ ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας¹⁷
 ἥς ὤμοσεν⁸ ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠϋξήσεν⁹ ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη¹⁰
 ἐν Αἰγύπτῳ,¹¹ ἄχρι¹² οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν¹⁸
 Ἰωσήφ. Οὗτος κατασοφισάμενος¹³ τὸ γένος¹⁴ ἡμῶν, ἐκάκωσεν¹⁵¹⁹
 τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἐκθετα¹⁶ τὰ βρέφη¹⁷ αὐτῶν, εἰς τὸ
 μὴ ζωογονεῖσθαι.¹⁸ Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος²⁰
 τῷ θεῷ: ὃς ἀνετρέφθη²⁰ μῆνας²¹ τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς.²¹
 Ἐκτεθέντα²² δὲ αὐτόν, ἀνείλετο²³ ἡ θυγάτηρ²⁴ Φαραώ,²⁵ καὶ
 ἀνεθρέψατο²⁰ αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύθη²⁶ Μωσῆς²²
 πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων:²⁷ ἦν δὲ δυνατὸς²⁸ ἐν λόγοις καὶ ἔργοις.²³
 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς²⁹ χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ
 τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι³⁰ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς
 υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον,³¹ ἡμύνατο³² καὶ²⁴
 ἐποίησεν ἐκδίκησιν³³ τῷ καταπονουμένῳ,³⁴ πατάξας³⁵ τὸν
 Αἰγύπτιον:²⁷ ἐνόμιζεν³⁶ δὲ συνιέναι³⁷ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ²⁵
 θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν:³⁸ οἱ δὲ οὐ

¹ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ² ὠνέομαι, buy, purchase. ³ τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ⁴ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁵ Ἐμμὸρ, ὁ, Hamor. ⁶ Συχέμ, ὁ, Shechem. ⁷ ἐγγίζω, come near, approach. ⁸ ὀμνῶ, swear, take an oath. ⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁰ πληθύνω, multiply, increase. ¹¹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹² ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹³ κατασοφίζομαι, take advantage of by cunning. ¹⁴ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁵ κακῶ, mistreat, harm. ¹⁶ ἐκθετος, exposed, abandoned. ¹⁷ βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ¹⁸ ζωογονέω, preserve alive. ¹⁹ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ²⁰ ἀνατρέφω, nurture, care for. ²¹ μῆν, ὁ, month, certainly. ²² ἐκτίθηναι, declare, explain. ²³ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁴ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²⁵ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ²⁶ παιδεύω, teach, educate. ²⁷ Αἰγύπτιος, Egyptian. ²⁸ δυνατός, powerful, possible. ²⁹ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ³⁰ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ³¹ ἀδικέω, do wrong, harm. ³² ἀμύνομαι, help, defend. ³³ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ³⁴ καταπονέω, wear down, oppress. ³⁵ πατάσσω, strike, smite. ³⁶ νομίζω, suppose, think. ³⁷ συνιέναι, understand, consider. ³⁸ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance.

συνήκαν.¹ Τῇ τε ἐπιούσῃ² ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,³ καὶ 26
 συνήλασεν⁴ αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε
 ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε⁵ ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν⁵ τὸν πλησίον⁶ 27
 ἀπώσατο⁷ αὐτόν, εἰπών, Τίς σε κατέστησεν⁸ ἄρχοντα⁹ καὶ
 δικαστὴν¹⁰ ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν¹¹ με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον¹² 28
 ἀνείλες¹¹ χθὲς¹³ τὸν Αἰγύπτιον;¹⁴ Ἐφυγεν¹⁵ δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ 29
 τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος¹⁶ ἐν γῇ Μαδιάμ,¹⁷ οὗ¹⁸ ἐγέννησεν
 υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν¹⁹ τεσσαράκοντα,²⁰ ὤφθη αὐτῷ 30
 ἐν τῇ ἐρήμῳ²¹ τοῦ ὅρους Σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ²² πυρὸς
 βάτου.²³ Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν²⁴ τὸ ὄραμα·²⁵ 31
 προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι,²⁶ ἐγένετο φωνὴ κυρίου
 πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ 32
 θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος²⁷ δὲ γενόμενος Μωσῆς
 οὐκ ἐτόλμα²⁸ κατανοῆσαι.²⁶ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λύσον²⁹ τὸ 33
 ὑπόδημα³⁰ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἔστηκας γῆ ἁγία
 ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν³¹ τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ,³² 34
 καὶ τοῦ στεναγμοῦ³³ αὐτῶν ἤκουσα· καὶ κατέβην ἐξελέσθαι³⁴
 αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο,³⁵ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.³² Τοῦτον τὸν 35

¹ συνίημι, understand, consider. ² ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ³ μάχομαι, fight, quarrel. ⁴ συνελαύνω, compel, urge. ⁵ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁶ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ⁷ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ⁸ καθίστημι, set, constitute. ⁹ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁰ δικαστής, οῦ, ὁ, judge. ¹¹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹³ χθὲς, yesterday. ¹⁴ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹⁵ φεύγω, flee, escape. ¹⁶ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁷ Μαδιάμ, ὁ, Midian. ¹⁸ οὗ, where, when. ¹⁹ ἔτος, ους, τό, year. ²⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²¹ ἐρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²² φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ²³ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ²⁴ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²⁵ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²⁶ κατανοέω, observe, understand. ²⁷ ἔντρομος, terrified, trembling. ²⁸ τολμάω, dare, endure. ²⁹ λύω, untie, loose. ³⁰ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ³¹ κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ³² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ³³ στεναγμός, οῦ, ὁ, groan, groaning. ³⁴ ἐξαιρέω, take out, deliver. ³⁵ δεῦρο, until now, come here!

Μωσῆν ὃν ἠρνήσαντο¹ εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν² ἄρχοντα³
καὶ δικαστὴν;⁴ τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα³ καὶ λυτρωτὴν⁵ ἀπέστειλεν
ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάρῃ.⁶ Οὗτος 36
ἐξήγαγεν⁷ αὐτούς, ποιήσας τέρατα⁸ καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ⁹
καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ¹⁰ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ¹¹ ἔτη¹² τεσσαράκοντα.
Οὗτός ἐστιν ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην 37
ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς
ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ¹¹ μετὰ 38
τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν
πατέρων ἡμῶν: ὃς ἐδέξατο λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν: ὃ οὐκ 39
ἠθέλησαν ὑπήκοοι¹⁴ γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,¹⁵
καὶ ἐστράφησαν¹⁶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,⁹ εἰπόντες τῷ 40
Ἀαρὼν, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται¹⁷ ἡμῶν: ὁ γὰρ
Μωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν⁷ ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,⁹ οὐκ οἶδαμεν
τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν¹⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, 41
καὶ ἀνήγαγον¹⁹ θυσίαν²⁰ τῷ εἰδώλῳ,²¹ καὶ εὐφραίνοντο²² ἐν τοῖς
ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐστρεψεν¹⁶ δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν 42
αὐτοὺς λατρεύειν²³ τῇ στρατιᾷ²⁴ τοῦ οὐρανοῦ: καθὼς γέγραπται

¹ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ² καθίστημι, set, constitute. ³ ἄρχων, ὄντος, ὁ, ruler, prince. ⁴ δικαστής, οὐ, ὁ, judge. ⁵ λυτρωτής, οὐ, ὁ, redeemer, deliverer. ⁶ βάτος, οὐ, ὁ, bath (a liquid measure). ⁷ ἐξάγω, lead out. ⁸ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁹ Αἴγυπτος, οὐ, ἡ, Egypt. ¹⁰ ἐρυθρός, red. ¹¹ ἔρημος, οὐ, ἡ, wilderness, desert. ¹² ἔτος, ους, τό, year. ¹³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁴ ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹⁵ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁶ στρέφω, turn, am converted. ¹⁷ προπορεύομαι, go on before, precede. ¹⁸ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ¹⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁰ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²¹ εἰδωλον, οὐ, τό, image, idol. ²² εὐφραίνω, rejoice, cheer. ²³ λατρεύω, serve, worship. ²⁴ στρατιά, ἄς, ἡ, host, army.

ἐν βίβλῳ¹ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια² καὶ θυσίας³
 προσηνέγκατέ⁴ μοι ἔτη⁵ τεσσαράκοντα⁶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος
 Ἰσραὴλ; Καὶ ἀνελάβετε⁷ τὴν σκηνὴν⁸ τοῦ Μολόχ,⁹ καὶ τὸ ἄστρον 43
 τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν,¹¹ τοὺς τύπους¹² οὓς ἐποιήσατε
 προσκυνεῖν αὐτοῖς: καὶ μετοικιῶ¹³ ὑμᾶς ἐπέκεινα¹⁴ Βαβυλῶνος.¹⁵ 44
 Ἡ σκηνὴ⁸ τοῦ μαρτυρίου¹⁶ ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ,¹⁷
 καθὼς διετάξατο¹⁸ ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν
 τύπον¹² ὃν ἐώρακει. Ἦν καὶ εἰσῆγαγον¹⁹ διαδεξάμενοι²⁰ οἱ 45
 πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχεσί²¹ τῶν ἐθνῶν, ὧν
 ἐξῴσεν²² ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν
 ἡμερῶν Δαυίδ: ὃς εὔρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἡτήσατο 46
 εὐρεῖν σκηνῶμα²³ τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομῶν²⁴ δὲ ᾠκοδόμησεν²⁵ 47
 αὐτῷ οἶκον. Ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος²⁶ ἐν χειροποιήτοις²⁷ ναοῖς²⁸ 48
 κατοικεῖ,²⁹ καθὼς ὁ προφήτης λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ 49
 γῆ ὑποπόδιον³⁰ τῶν ποδῶν μου: ποῖον³¹ οἶκον οἰκοδομήσετέ²⁵ μοι;
 λέγει κύριος: ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς³² μου; Οὐχὶ ἡ χεὶρ 50
 μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα;

¹ βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ² σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁴ προσφέρω, bring to, offer. ⁵ ἔτος, ους, τό, year. ⁶ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁷ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁸ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁹ Μολόχ, ὁ, Moloch. ¹⁰ ἄστρον, ου, τό, star. ¹¹ Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ¹² τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹³ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹⁴ ἐπέκεινα, farther on, beyond. ¹⁵ Βαβυλῶν, Babylon. ¹⁶ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁷ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹⁸ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁹ εἰσάγω, lead in, bring in. ²⁰ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ²¹ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ²² ἐξώθew, drive out, run aground. ²³ σκηνῶμα, τος, τό, tent, dwelling. ²⁴ Σολομῶν, ωνος, ὁ, Solomon. ²⁵ οἰκοδομέω, build up, construct. ²⁶ ὑψιστος, highest, most high. ²⁷ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²⁸ ναός, οὔ, ὁ, temple, shrine. ²⁹ κατοικέω, inhabit, dwell. ³⁰ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ³¹ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ³² κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting.

Σκληροτράχηλοι¹ καὶ ἀπερίτμητοι² τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν,³ ὑμεῖς 51

ἀεὶ⁴ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπύπτετε⁵ ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ

ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν⁶ οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ 52

ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας⁷ περὶ τῆς ἐλεύσεως⁸ τοῦ

δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται⁹ καὶ φονεῖς¹⁰ γεγένησθε: οἵτινες 53

ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς¹¹ ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.¹²

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο¹³ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον 54

τοὺς ὀδόντας¹⁵ ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης¹⁶ πνεύματος 55

ἁγίου, ἀτενίσας¹⁷ εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν

ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἴδού, θεωρῶ τοὺς 56

οὐρανοὺς ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν

ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον¹⁸ τὰ 57

ὦτα³ αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν¹⁹ ὁμοθυμαδὸν²⁰ ἐπ' αὐτόν: καὶ 58

ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν:²¹ καὶ οἱ μάρτυρες²²

ἀπέθεντο²³ τὰ ἱμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου²⁴ καλουμένου

Σαύλου.²⁵ Καὶ ἐλιθοβόλουν²¹ τὸν Στέφανον,²⁶ ἐπικαλούμενον²⁷ 59

καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὸς δὲ τὰ 60

¹ σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ² ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ³ οὖς, ους, τό, ear. ⁴ ἀεὶ, always, ever. ⁵ ἀντιπύπτω, resist, oppose. ⁶ διώκω, pursue, persecute. ⁷ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁸ ἔλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ⁹ προδότης, ου, ό, betrayer, traitor. ¹⁰ φονεύς, έως, ό, murderer. ¹¹ διαταγή, ἡς, ἡ, ordinance, direction. ¹² φυλάσσω, guard, keep. ¹³ διαπρίω, cut to the quick. ¹⁴ βρύχω, gnash, grind or gnash. ¹⁵ ὀδούς, ό, tooth. ¹⁶ πλήρης, full. ¹⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁸ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁹ ὀρμάω, hasten on, rush. ²⁰ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²¹ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ²² μάρτυς, υρος, ό, witness. ²³ ἀποτίθηναι, put off, lay aside. ²⁴ νεανίας, ου, ό, young adult, young man. ²⁵ Σαῦλος, ου, ό, Saul. ²⁶ στέφανος, ου, ό, crown, garland. ²⁷ ἐπικαλέω, call upon, invoke.

γόνατα,¹ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.²

Σαῦλος³ δὲ ἦν συνευδοκῶν⁴ τῇ ἀναιρέσει⁵ αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν **8**
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς⁶ μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν
Ἱεροσολύμοις· πάντες δὲ διεσπάρησαν⁷ κατὰ τὰς χώρας⁸ τῆς
Ἰουδαίας⁹ καὶ Σαμαρείας,¹⁰ πλὴν¹¹ τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν **2**
δὲ τὸν Στέφανον¹³ ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁴ καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν¹⁵
μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος³ δὲ ἐλυμαίνετο¹⁶ τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ **3**
τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,¹⁷ σύρων¹⁸ τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας
παρεδίδου εἰς φυλακὴν.¹⁹

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁷ διήλθον,²⁰ εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. **4**
Φίλιππος²¹ δὲ κατελθὼν²² εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας,¹⁰ ἐκήρυσσεν
αὐτοῖς τὸν χριστόν. Προσεῖχόν²³ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ **6**
τοῦ Φιλίππου²¹ ὁμοθυμαδόν,²⁴ ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν
τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα **7**
ἀκάθαρτα,²⁵ βοῶντα²⁶ φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ
παραλελυμένοι²⁷ καὶ χωλοὶ²⁸ ἐθεραπεύθησαν.²⁹ Καὶ ἐγένετο χαρὰ **8**

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ³ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁴ συνευδοκέω, consent, approve. ⁵ ἀναίρεσις, εως, ἡ, murder, killing. ⁶ διωγμός, οῦ, ὁ, persecution. ⁷ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁸ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁰ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ¹¹ πλὴν, however, but. ¹² συγκομίζω, bring in, bury. ¹³ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁴ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹⁵ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹⁶ λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹⁷ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁸ σύρω, draw, drag. ¹⁹ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ²⁰ διέρχομαι, cross over, pass through. ²¹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ²² κατέρχομαι, come down, go down. ²³ προσέχω, take head of, attend to. ²⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁵ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁶ βοάω, cry aloud, shout. ²⁷ παραλύω, relax, enfeeble. ²⁸ χωλός, lame, deprived of a foot. ²⁹ θεραπεύω, heal, care for.

μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Ἄνῃρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προὔπῃρχεν¹ ἐν τῇ πόλει μαγεύων² καὶ 9
 ἐξιστῶν³ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁴ λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν:
 ὃ προσεῖχον⁵ ἀπὸ μικροῦ⁶ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ 10
 δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχον⁵ δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῶ⁷ 11
 χρόνῳ ταῖς μαγείαις⁸ ἐξεστακέσαι³ αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν 12
 τῷ Φιλίππῳ⁹ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ
 τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ
 γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν 13
 προσκαρτερῶν¹⁰ τῷ Φιλίππῳ:⁹ θεωρῶν τε δυνάμεις καὶ σημεῖα
 γινόμενα, ἐξίστατο.³

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ 14
 Σαμάρεια⁴ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν
 Πέτρον καὶ Ἰωάννην: οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ 15
 αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον: οὕτω¹¹ γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ 16
 αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,¹² μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ
 ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε ἐπετίθουν¹³ τὰς χεῖρας ἐπ' 17
 αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. Θεασάμενος¹⁴ δὲ ὁ Σίμων 18

¹ προὔπαρχω, exist before, have been already. ² μαγεύω, practice magic. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁵ προσέχω, take head of, attend to. ⁶ μικρός, small, little. ⁷ ἱκανός, sufficient, able. ⁸ μαγεία, ας, ἡ, magic. ⁹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ¹⁰ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹¹ οὕτω, not yet. ¹² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹³ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁴ θεάομαι, look at, behold.

ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως¹ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ
 πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν² αὐτοῖς χρήματα,³ λέγων, Δότε 19
 κάμοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὥ ἐὰν ἐπιθῶ⁴ τὰς χεῖρας,
 λαμβάνη πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ 20
 ἀργύριόν⁵ σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν,⁶ ὅτι τὴν δωρεάν⁷ τοῦ
 θεοῦ ἐνόμισας⁸ διὰ χρημάτων³ κτᾶσθαι.⁹ Οὐκ ἔστιν σοι μερίς¹⁰ 21
 οὐδὲ κλῆρος¹¹ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Ἡ γὰρ καρδιά σου οὐκ ἔστιν
 εὐθεΐα¹² ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Μετανόησον¹³ οὖν ἀπὸ τῆς κακίας¹⁴ 22
 σου ταύτης, καὶ δεήθητι¹⁵ τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα¹⁶ ἀφεθήσεται σοὶ ἡ
 ἐπίνοια¹⁷ τῆς καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν¹⁸ πικρίας¹⁹ καὶ 23
 σύνδεσμον²⁰ ἀδικίας²¹ ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, 24
 Δεήθητε¹⁵ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ
 ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι²³ καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ 25
 κυρίου, ὑπέστρεψαν²⁴ εἰς Ἱερουσαλήμ, πολλὰς τε κώμας²⁵ τῶν
 Σαμαρειτῶν²⁶ εὐηγγελίσαντο.

¹ ἐπιθέσεις, εως, ἡ, laying on, assault. ² προσφέρω, bring to, offer. ³ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ⁴ ἐπιτίθῃμι, lay upon, put. ⁵ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁶ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ⁷ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ⁸ νομίζω, suppose, think. ⁹ κτάομαι, acquire, win. ¹⁰ μερίς, ἴδος, ἡ, part, portion. ¹¹ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹² εὐθύς, immediately, at once. ¹³ μετανόεω, repent, change my mind. ¹⁴ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹⁵ δέομαι, ask, request. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention. ¹⁸ χολή, ἡς, ἡ, a bitter herb, gall. ¹⁹ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ²⁰ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ²¹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ²² ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ²³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²⁴ ὑποστρέφω, return, turn back. ²⁵ κώμη, ης, ἡ, village. ²⁶ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον,¹ λέγων, Ἀνάστηθι 26
καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν² ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν·³ αὕτη ἐστὶν ἔρημος.⁴ Καὶ ἀναστὰς 27
ἐπορεύθη· καὶ ἰδού, ἀνὴρ Αἰθίοψ⁵ εὐνοῦχος⁶ δυνάστης⁷ Κανδάκης
τῆς βασιλίσσης⁸ Αἰθιοπῶν,⁵ ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης³ αὐτῆς,
ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἦν τε ὑποστρέφων¹⁰ 28
καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος¹¹ αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν¹² τὸν
προφήτην Ἡσαΐαν.¹³ Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ,¹ 29
Πρόσελθε καὶ κολλήθητι¹⁴ τῷ ἄρματι¹¹ τούτῳ. Προσδραμῶν¹⁵ δὲ 30
ὁ Φίλιππος¹ ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος¹² τὸν προφήτην
Ἡσαΐαν,¹³ καὶ εἶπεν, Ἄρά¹⁶ γε¹⁷ γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;¹⁸ Ὁ δὲ 31
εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μὴ τις ὁδηγήσῃ¹⁹ με;
Παρακάλεισέν τε τὸν Φίλιππον¹ ἀναβάντα καθίσαι²⁰ σὺν αὐτῷ. 32
Ἦ δὲ περιοχὴ²¹ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν¹² ἦν αὕτη, Ὡς
πρόβατον²² ἐπὶ σφαγὴν²³ ἤχθη, καὶ ὥς ἀμνὸς²⁴ ἐναντίον²⁵ τοῦ
κείροντος²⁶ αὐτὸν ἄφωνος,²⁷ οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. 33
Ἐν τῇ ταπεινώσει²⁸ αὐτοῦ ἡ κρίσις²⁹ αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεάν³⁰
αὐτοῦ τίς διηγῆσεται;³¹ Ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. 34

¹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ² μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ³ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ⁴ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁵ Αἰθίοψ, οπος, ὁ, Ethiopian. ⁶ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ⁷ δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ⁸ Κανδάκη, ης, ἡ, Candace. ⁹ βασιλίσσα, ης, ἡ, queen. ¹⁰ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹¹ ἄρμα, τος, τό, chariot. ¹² ἀναγινώσκω, read. ¹³ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹⁴ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁵ προστρέχω, run up to, run to. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ γέ, indeed, at least. ¹⁸ ἀναγινώσκω, you read. ¹⁹ ὁδηγέω, lead, guide. ²⁰ καθίσω, seat, sit. ²¹ περιοχή, ἥς, ἡ, passage (of written text). ²² πρόβατον, ου, τό, sheep. ²³ σφαγή, ἥς, ἡ, slaughter, sacrifice. ²⁴ ἀμνός, οὔ, ὁ, lamb. ²⁵ ἐναντίον, in the sight of, before. ²⁶ κείρω, shear, cut off. ²⁷ ἄφωνος, speechless, mute. ²⁸ ταπείνωσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ²⁹ κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ³⁰ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ³¹ διηγέομαι, relate fully, relate in full.

Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος¹ τῷ Φιλίππῳ² εἶπεν, Δέομαί³ σου, περὶ
 τίνος ὁ προφῆτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἐτέρου τινός;
 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος² τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς 35
 γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ 36
 ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ
 εὐνοῦχος,¹ Ἰδού, ὕδωρ· τί κωλύει⁴ με βαπτισθῆναι; Καὶ 37
 ἐκέλευσεν⁵ στῆναι τὸ ἄρμα·⁶ καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι⁷ εἰς τὸ
 ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος² καὶ ὁ εὐνοῦχος·¹ καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε 39
 δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν⁸ τὸν
 Φίλιππον·² καὶ οὐκ εἶδεν αὐτόν οὐκέτι⁹ ὁ εὐνοῦχος,¹ ἐπορεύετο
 γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος² δὲ εὐρέθη εἰς Ἄζωτον·¹⁰ 40
 καὶ διερχόμενος¹¹ εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἔλθεῖν
 αὐτόν εἰς Καισάρειαν.¹²

Ὁ δὲ Σαῦλος¹³ ἔτι ἐμπνέων¹⁴ ἀπειλῆς¹⁵ καὶ φόνου¹⁶ εἰς τοὺς μαθητὰς 9
 τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ἡτήσατο παρ' αὐτοῦ 2
 ἐπιστολὰς¹⁷ εἰς Δαμασκὸν¹⁸ πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας
 εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους¹⁹ ἀγάγῃ
 εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν²⁰ 3

¹ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ² Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ³ δέομαι, ask, request. ⁴ κωλύω, forbid, hinder. ⁵ κελεύω, order, command. ⁶ ἄρμα, τος, τό, chariot. ⁷ ἀμφότεροι, both, both of two. ⁸ ἄρπάζω, seize, snatch. ⁹ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁰ Ἄζωτος, ου, ἡ, Azotus, Ashdod. ¹¹ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹³ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁴ ἐμπνέω, breathe, inspire. ¹⁵ ἀπειλή, ῆς, ἡ, threat, threatening. ¹⁶ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ¹⁷ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁸ Δαμασκός, ου, ἡ, Damascus. ¹⁹ δέω, bind, tie. ²⁰ ἐγγίζω, come near, approach.

τῇ Δαμασκῷ¹ καὶ ἐξαίφνης² περιήστραψεν³ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ
οὐρανοῦ· καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, ⁴
Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;⁴ Εἶπεν δέ, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ ⁵
κύριος εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις;⁴ ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ ⁶
εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ ⁷
δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες⁵ αὐτῷ εἰστήκεισαν ἐνεοί,⁶ ἀκούοντες
μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος⁷ ⁸
ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα
ἔβλεπεν, χειραγωγοῦντες⁸ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον⁹ εἰς Δαμασκόν.¹ ⁹
Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ¹ ὀνόματι Ἀνανίας,¹⁰ καὶ εἶπεν ¹⁰
πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁράματι,¹¹ Ἀνανία.¹⁰ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἴδου ἐγώ,
κύριε. Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ¹¹
ῥύμην¹² τὴν καλουμένην Εὐθεΐαν,¹³ καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα¹⁴
Σαῦλον⁷ ὀνόματι, Ταρσέα:¹⁵ Ἴδου γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἐν ¹²
ὁράματι¹¹ ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν¹⁰ εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα¹⁶
αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.¹⁷ Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας,¹⁰ Κύριε, ¹³
ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ³ περιεστράπτω, shine around, flash around. ⁴ διώκω, persecute, persecute. ⁵ συνοδεύω, travel together with, journey with. ⁶ ἐνεός, speechless, dumb. ⁷ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ⁸ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁹ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁰ Ἀνανίας, οὐ, ὁ, Ananias. ¹¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹² ῥύμη, ῆς, ἡ, narrow street, lane. ¹³ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁴ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹⁵ Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ¹⁶ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁷ ἀναβλέπω, look up, receive sight.

τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ: καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν 14
 ἀρχιερέων, δῆσαι¹ πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους² τὸ ὄνομά σου. 15
 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦος³ ἐκλογῆς⁴ μοι
 ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστάσαι⁵ τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ
 βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ: ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω⁶ αὐτῷ ὅσα δεῖ 16
 αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.⁷ Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας⁸ καὶ 17
 εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς⁹ ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν,
 Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με, ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ
 ἡρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς¹⁰ καὶ πλησθῇς¹¹ πνεύματος ἁγίου. Καὶ 18
 εὐθέως ἀπέπεσον¹² ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ¹³ λεπίδες,¹⁴
 ἀνέβλεψέν¹⁰ τε καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφήν¹⁵ 19
 ἐνίσχυσεν.¹⁶

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος¹⁷ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ¹⁸ μαθητῶν ἡμέρας
 τινάς. Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν, 20
 ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο¹⁹ δὲ πάντες οἱ 21
 ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας²⁰ ἐν
 Ἱερουσαλήμ τοὺς ἐπικαλουμένους² τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς
 τοῦτο ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους¹ αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς

¹ δέω, bind, tie. ² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³ σκεῦος, οὐς, τό, vessel, goods (plural). ⁴ ἐκλογή, ἡς, ἡ, (divine) selection, choice. ⁵ βαστάζω, bear, carry. ⁶ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ⁷ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁸ Ἀνανίας, οὐ, ὁ, Ananias. ⁹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁰ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹¹ πλήθω, fill. ¹² ἀποπίπτω, fall, fall off. ¹³ ὡσεὶ, like, about. ¹⁴ λεπίς, ἰδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ¹⁵ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁶ ἐνισχύω, strengthen, invigorate. ¹⁷ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ¹⁸ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ¹⁹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²⁰ πορθέω, destroy, lay waste.

; Σαῦλος¹ δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,² καὶ συνέχυνεν³ τοὺς 22
 Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας⁴ ἐν Δαμασκῷ,⁵ συμβιβάζων⁶ ὅτι
 οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί,⁷ συνεβουλεύσαντο⁸ οἱ Ἰουδαῖοι 23
 ἀνελεῖν⁹ αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ¹ ἡ ἐπιβουλὴ¹⁰ αὐτῶν. 24
 Παρατήρουν¹¹ τε τὰς πύλας¹² ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν
 ἀνέλωσιν:⁹ λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθῆκαν¹³ διὰ 25
 τοῦ τείχους,¹⁴ χαλάσαντες¹⁵ ἐν σπυρίδι.¹⁶

Παραγενόμενος¹⁷ δὲ ὁ Σαῦλος¹ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐπειράτο¹⁸ 26
 κολλᾶσθαι¹⁹ τοῖς μαθηταῖς: καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ
 πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής. Βαρνάβας²⁰ δὲ ἐπιλαβόμενος²¹ 27
 αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο²² αὐτοῖς πῶς
 ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν
 Δαμασκῷ⁵ ἐπαρρησιάσατο²³ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν 28
 μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος²⁴ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ
 παρρησιαζόμενος²³ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει τε 29
 καὶ συνεζήτει²⁵ πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς:²⁶ οἱ δὲ ἐπεχείρουν²⁷ αὐτόν

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ³ συγχέω, confuse, confound. ⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁵ Δαμασκός, οὗ, ἡ, Damascus. ⁶ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁷ ἱκανός, sufficient, able. ⁸ συμβουλεύω, plot, advise. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ¹¹ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ¹² πύλη, ἥς, ἡ, gate, porch. ¹³ καθίημι, let down, lower. ¹⁴ τεῖχος, οὗς, τό, wall. ¹⁵ χαλάω, slacken, let down. ¹⁶ σπυρίς, ἴδος, ἡ, large basket, plaited basket. ¹⁷ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁸ πειράω, try, attempt. ¹⁹ κολλᾶω, glue, cleave. ²⁰ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²¹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²² διηγέομαι, relate fully, relate in full. ²³ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ²⁴ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ²⁵ συζητέω, discuss, dispute. ²⁶ Ἑλληνιστής, οὗ, ὁ, Hellenist, Greek. ²⁷ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt.

ἀνελεῖν.¹ Ἐπιγινόντες² δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον³ αὐτὸν εἰς 30
 Καισάρειαν,⁴ καὶ ἐξαπέστειλαν⁵ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.⁶ Αἱ μὲν οὖν 31
 ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας⁷ καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας⁸
 εἶχον εἰρήνην οἰκοδομοῦμεναι,⁹ καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ¹⁰ τοῦ
 κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει¹¹ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο.¹²

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον¹³ διὰ πάντων κατελθεῖν¹⁴ καὶ πρὸς 32
 τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας¹⁵ Λύδδαν.¹⁶ Εὗρεν δὲ ἐκεῖ 33
 ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν¹⁷ ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν¹⁸ ὀκτῶ¹⁹ κατακείμενον²⁰
 ἐπὶ κρᾶβάτῳ,²¹ ὃς ἦν παραλελυμένος.²² Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ 34
 Πέτρος, Αἰνέα,¹⁷ ἰᾶται²³ σε Ἰησοῦς ὁ χριστός· ἀνάστηθι καὶ
 στρώσον²⁴ σεαυτῷ.²⁵ Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες 35
 οἱ κατοικοῦντες¹⁵ Λύδδαν¹⁶ καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,²⁶ οἵτινες
 ἐπέστρεψαν²⁷ ἐπὶ τὸν κύριον.

Ἐν Ἰόππῃ²⁸ δέ τις ἦν μαθήτρια²⁹ ὀνόματι Ταβηθά,³⁰ ἥ 36
 διερμηνευομένη³¹ λέγεται Δορκάς·³² αὕτη ἦν πλήρης³³ ἀγαθῶν

¹ ἀναιρέω, take up, kill. ² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ³ κατέγω, bring down, lead down. ⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁵ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁶ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ⁷ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁸ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁹ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁰ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹² πληθύνω, multiply, increase. ¹³ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁴ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁵ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁶ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ¹⁷ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ¹⁸ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁹ ὀκτώ, eight, 8. ²⁰ κατὰκειμαι, lie down, lie sick. ²¹ κρᾶβαττος, ου, ὁ, mattress, pallet. ²² παραλύω, relax, enfeeble. ²³ ἰάομαι, heal. ²⁴ στρωννύω, spread, furnish. ²⁵ σεαυτοῦ, yourself, of you. ²⁶ Ασσάρων, οὔ, ὁ, Sharon, Saron. ²⁷ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²⁸ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ²⁹ μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ³⁰ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ³¹ διερμηνεύω, translate, interpret. ³² Δορκάς, ἀδος, ἡ, Dorcas. ³³ πλήρης, full.

ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν¹ ὧν ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις 37
 ἐκείναις ἀσθενήσασαν² αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες³ δὲ αὐτὴν
 ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.⁴ Ἐγγύς⁵ δὲ οὔσης Λύδδης⁶ τῇ Ἰόππῃ,⁷ οἱ 38
 μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν πρὸς
 αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνήσαι⁸ διελθεῖν⁹ ἕως αὐτῶν. 39
 Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν¹⁰ αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον¹¹
 ἀνήγαγον¹² εἰς τὸ ὑπερῶον,⁴ καὶ παρέστησαν¹³ αὐτῷ πᾶσαι αἱ
 χῆραι¹⁴ κλαίουσαι¹⁵ καὶ ἐπιδεικνύμεναι¹⁶ χιτῶνας¹⁷ καὶ ἱμάτια ὅσα
 ἐποίει μετ' αὐτῶν οὕσα ἡ Δορκάς.¹⁸ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ 40
 Πέτρος θεὶς τὰ γόνατα¹⁹ προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας²⁰ πρὸς τὸ
 σῶμα, εἶπεν, Ταβιθά,²¹ ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς
 αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισεν.²² Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, 41
 ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας²³ δὲ τοὺς ἀγίους καὶ τὰς χήρας,¹⁴
 παρέστησεν¹³ αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν²⁴ δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς 42
 Ἰόππης,⁷ καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο δὲ 43
 ἡμέρας ἱκανὰς²⁵ μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ⁷ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ² ἀσθενέω, be weak, sick. ³ λούω, bathe, wash. ⁴ ὑπερῶον, οὐ, τό, upper story, room upstairs. ⁵ ἐγγύς, near. ⁶ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ⁷ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁸ ὀκνέω, hesitate, delay. ⁹ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹¹ παραγίνομαι, come, arrive. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁴ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹⁵ κλαίω, weep, weep for. ¹⁶ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ¹⁷ χιτῶν, ὠνος, ὁ, tunic, garment. ¹⁸ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ¹⁹ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁰ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²¹ Ταβιθά, ἡ, Tabitha, antelope. ²² ἀνακαθίζω, sit up. ²³ φωνέω, call, crow. ²⁴ γνωστός, known, acquaintance. ²⁵ ἱκανός, sufficient, able. ²⁶ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner.

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ¹ ὀνόματι Κορνήλιος,² ἑκατοντάρχης³ **10**
 ἐκ σπείρης⁴ τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,⁵ εὐσεβὴς⁶ καὶ φοβούμενος **2**
 τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας⁷
 πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος⁸ τοῦ θεοῦ διὰ παντός. Εἶδεν ἐν **3**
 ὁράματι⁹ φανερώς,¹⁰ ὥσει¹¹ ὥραν ἐνάτην¹² τῆς ἡμέρας, ἄγγελον
 τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε.² **4**
 Ὁ δὲ ἀτενίσας¹³ αὐτῷ καὶ ἔμφοβος¹⁴ γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν,
 κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί¹⁵ σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι⁷
 σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον¹⁶ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν **5**
 πέμψον εἰς Ἰόππην¹⁷ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι¹⁸ Σίμωνα τὸν
 ἐπικαλούμενον¹⁹ Πέτρον· οὗτος ξενίζεται²⁰ παρὰ τινι Σίμωνι **6**
 βυρσεῖ,²¹ ᾧ ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ **7**
 ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ,² φωνήσας²² δύο τῶν οἰκετῶν²³
 αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην²⁴ εὐσεβῆ⁶ τῶν προσκαρτερούντων²⁵ αὐτῷ,
 καὶ ἐξηγησάμενος²⁶ αὐτοῖς ἅπαντα,²⁷ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν **8**
 Ἰόππην.¹⁷

¹ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ² Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ³ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁴ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ⁵ Ἰταλικός, Italian. ⁶ εὐσεβής, pious, devout. ⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁸ δεομαι, ask, request. ⁹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁰ φανερώς, openly, publicly. ¹¹ ὥσει, like, about. ¹² ἐνατος, ninth. ¹³ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁴ ἔμφοβος, terrified, frightened. ¹⁵ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁶ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ¹⁷ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁸ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁰ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²¹ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ²² φωνέω, call, crow. ²³ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ²⁴ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²⁵ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²⁶ ἐξηγέομαι, explain, describe. ²⁷ ἅπας, each, every.

Τῇ δὲ ἐπαύριον,¹ ὁδοιπορούντων² ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων,³ ⁹
 ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα⁴ προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἔκτην·⁵ ¹⁰
 ἐγένετο δὲ πρόσπεινος,⁶ καὶ ἤθελεν γεύσασθαι·⁷
 παρασκευαζόντων⁸ δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν⁹ ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις,¹⁰ ¹¹
 καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν
 σκευός¹¹ τι ὡς ὀθόνην¹² μεγάλην, τέσσαρσιν¹³ ἀρχαῖς δεδεμένον,¹⁴
 καὶ καθιέμενον¹⁵ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα¹⁶ ¹²
 τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία¹⁷ καὶ τὰ ἔρπετα¹⁸ καὶ τὰ πετεινά¹⁹ τοῦ
 οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον ¹³
 καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,²¹ κύριε· ὅτι οὐδέποτε²² ¹⁴
 ἔφαγον πᾶν κοινὸν²³ ἢ ἀκάθαρτον.²⁴ Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου ¹⁵
 πρὸς αὐτόν, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν,²⁶ σὺ μὴ κοίνου.²⁷ Τοῦτο δὲ ¹⁶
 ἐγένετο ἐπὶ τρίς·²⁸ καὶ πάλιν ἀνελήφθη²⁹ τὸ σκεῦος¹¹ εἰς τὸν
 οὐρανόν.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει³⁰ ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα³¹ ὃ εἶδεν, καὶ ¹⁷
 ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου,³²
 διερωτήσαντες³³ τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν³⁴ ἐπὶ τὸν

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ³ ἐγγίζω, come near, approach. ⁴ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ⁵ ἕκτος, sixth. ⁶ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ⁷ γεύομαι, taste, experience. ⁸ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁰ ἔκστασις, εως, ή, bewilderment, ecstasy. ¹¹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹² ὀθόνη, ης, ή, linen cloth, sheet. ¹³ τέσσαρες, four, 4. ¹⁴ δέω, bind, tie. ¹⁵ καθίημι, let down, lower. ¹⁶ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁷ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ¹⁸ ἔρπετόν, οῦ, τό, creeping thing, reptile. ¹⁹ πετεινόν, ου, τό, bird. ²⁰ θύω, sacrifice, kill. ²¹ μηδαμῶς, by no means, no. ²² οὐδέποτε, never. ²³ κοινός, common, unclean. ²⁴ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁵ δεύτερος, second. ²⁶ καθαρίζω, cleanse, make clean. ²⁷ κοινώω, make common, defile. ²⁸ τρίς, thrice, three times. ²⁹ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ³⁰ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ³¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³² Κορνήλιος, ου, ό, Cornelius. ³³ διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ³⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon.

πυλῶνα,¹ καὶ φωνήσαντες² ἐπυνθάνοντο³ εἰ Σίμων, ὁ 18
 ἐπικαλούμενος⁴ Πέτρος, ἐνθάδε⁵ ξενίζεται.⁶ Τοῦ δὲ Πέτρου 19
 διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος,⁷ εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἰδού,
 ἄνδρες ζητοῦσίν σε. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ πορεύου σὺν 20
 αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος·⁸ διότι⁹ ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. 21
 Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν, Ἰδού, ἐγὼ εἰμι ὃν
 ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία¹⁰ δι' ἣν πάρεστε;¹¹ Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος¹² 22
 ἑκατοντάρχης,¹³ ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν,
 μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων,
 ἐχρηματίσθη¹⁴ ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαι¹⁵ σε εἰς τὸν
 οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος¹⁶ 23
 οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν.⁶

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹⁷ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν
 ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης¹⁸ συνῆλθον¹⁹ αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον¹⁷ 24
 εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν.²⁰ Ὁ δὲ Κορνήλιος¹² ἦν προσδοκῶν²¹
 αὐτούς, συγκαλεσάμενος²² τοὺς συγγενεῖς²³ αὐτοῦ καὶ τοὺς
 ἀναγκαίους²⁴ φίλους.²⁵ Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, 25

¹ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ² φωνέω, call, crow. ³ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁴ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁵ ἐνθάδε, within, here.
⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁷ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁸ διακρίνω, discriminate, judge. ⁹ διότι, because,
 on this account. ¹⁰ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹¹ πάρεμι, be present, have arrived. ¹² Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹³ ἑκατοντάρχης,
 centurion. ¹⁴ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁵ μεταπέμψω, send for, summon. ¹⁶ εἰσκαλέομαι, invite in, call in. ¹⁷ ἐπαύριον, on the morrow,
 on the next day. ¹⁸ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁰ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²¹ προσδοκάω,
 wait for, look for. ²² συγκαλέω, call together. ²³ συγγενής, kindred, relative. ²⁴ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ²⁵ φίλος, ου, ὁ, loving,
 friend.

συναντήσας¹ αὐτῷ ὁ Κορνήλιος,² πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας,
 προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρεν λέγων, Ἀνάστηθι: 26
 καὶ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ συνομιλῶν³ αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ 27
 εὕρισκει συνεληλυθότας⁴ πολλούς, ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς 28
 ἐπίστασθε⁵ ὡς ἀθέμιτόν⁶ ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι⁷ ἢ
 προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ:⁸ καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν⁹ μηδένα κοινὸν
 ἢ ἀκάθαρτον¹¹ λέγειν ἄνθρωπον: διὸ καὶ ἀναντιρρήτως¹² ἦλθον 29
 μεταπεμφθείς.¹³ Πυνθάνομαι¹⁴ οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ¹³ με.
 Καὶ ὁ Κορνήλιος² ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης¹⁵ ἡμέρας μέχρι¹⁶ ταύτης 30
 τῆς ὥρας ἡμην νηστεύων,¹⁷ καὶ τὴν ἐνάτην¹⁸ ὥραν
 προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου: καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου
 ἐν ἐσθῇ¹⁹ λαμπρᾷ,²⁰ καὶ φησιν, Κορνήλιε,² εἰσηκούσθη²¹ σου ἡ 31
 προσευχή,²² καὶ αἱ ἐλεημοσύναι²³ σου ἐμνήσθησαν²⁴ ἐνώπιον τοῦ
 θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην,²⁵ καὶ μετακάλεσαι²⁶ Σίμωνα δς 32
 ἐπικαλεῖται²⁷ Πέτρος: οὗτος ξενίζεται²⁸ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος
 βυρσέως²⁹ παρὰ θάλασσαν: δς παραγενόμενος³⁰ λαλήσει σοι. 33
 Ἐξαυτῆς³¹ οὖν ἔπεμψα πρὸς σε: σύ τε καλῶς³² ἐποίησας
 παραγενόμενος.³⁰ Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ

¹ συναντάω, meet with, hence to happen. ² Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ³ συνομιλέω, talk, converse with. ⁴ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁵ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁶ ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ⁷ κολλᾶω, glue, cleave. ⁸ ἀλλόφυλος, alien, foreign. ⁹ δείκνυμι, show, point out. ¹⁰ κοινός, common, unclean. ¹¹ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ¹² ἀναντιρρήτως, without objection. ¹³ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁴ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁵ τέταρτος, fourth. ¹⁶ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁷ νηστεύω, fast. ¹⁸ ἐνάτος, ninth. ¹⁹ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ²⁰ λαμπρός, bright, shining. ²¹ εἰσακούω, listen, hear. ²² προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²³ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ²⁴ μινῆσκειν, remember, recall. ²⁵ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ²⁶ μετακαλέω, send for. ²⁷ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁸ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁹ βυρσεύς, ἐως, ὁ, tanner. ³⁰ παραγίνομαι, come, arrive. ³¹ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ³² καλῶς, rightly, well.

πάρεσμεν¹ ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα² σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. 34

Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν,

Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι³ ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης⁴ ὁ

θεός· ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος⁵ 35

δικαιοσύνην, δεκτός⁶ αὐτῷ ἔστιν. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς 36

υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ –

οὗτός ἐστιν πάντων κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γενόμενον ῥῆμα 37

καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας,⁷ ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ

βάπτισμα⁸ ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,⁹ ὡς 38

ἔχρισεν¹⁰ αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἀγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν¹¹

εὐεργετῶν¹² καὶ ἰώμενος¹³ πάντας τοὺς καταδυναστευομένους¹⁴

ὑπὸ τοῦ διαβόλου,¹⁵ ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν 39

μάρτυρες¹⁶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ¹⁷ τῶν Ἰουδαίων

καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν καὶ ἀνείλον¹⁸ κρεμάσαντες¹⁹ ἐπὶ ξύλου.²⁰ 40

Τοῦτον ὁ θεὸς ἡγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῇ

γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν¹⁶ τοῖς 41

προκεχειροτονημένοις²² ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν

καὶ συνεπίομεν²⁴ αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ 42

¹ πάρεμι, be present, have arrived. ² προστάσσω, command, order. ³ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁴ προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ⁵ ἐργάζομαι, work, word. ⁶ δεκτός, acceptable, welcome. ⁷ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁸ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁹ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ¹⁰ χρίω, anoint. ¹¹ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹² εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ¹³ ἰάομαι, heal. ¹⁴ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ¹⁵ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ¹⁶ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ¹⁷ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ²⁰ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ²¹ ἐμφανής, visible, manifest. ²² προχειροτονέω, choose beforehand. ²³ συνεσθίω, eat with. ²⁴ συμπίνω, drink with, drink together with.

παρήγγειλεν¹ ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι² ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος³ ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτῆς⁴ ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν⁵ 43 ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

Ἔτι λαλούντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν⁶ τὸ 44 πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ 45 ἐξέστησαν⁷ οἱ ἐκ περιτομῆς⁸ πιστοί, ὅσοι συνήλθον⁹ τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ¹⁰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται.¹¹ 46 Ἦκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων¹² τὸν θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μήτι¹³ τὸ ὕδωρ κωλύσαι¹⁴ 47 δύναται τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; Προσέταξέν¹⁵ τε αὐτοὺς 48 βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι¹⁶ ἡμέρας τινάς.

¹ παραγγέλλω, order, command. ² διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ³ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁴ κριτής, ου, ὁ, judge. ⁵ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁷ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁸ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ⁹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁰ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹¹ ἐχέω, pour out, shed. ¹² μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹³ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁴ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁵ προστάσσω, command, order. ¹⁶ ἐπιμένω, continue, remain.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν **11**

Ἰουδαίαν¹ ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Καὶ ὅτε **2**

ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο² πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ

περιτομῆς,³ λέγοντες ὅτι Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν⁴ ἔχοντας **3**

εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες⁵ αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος **4**

ἐξετίθετο⁶ αὐτοῖς καθεξῆς⁷ λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ⁸ **5**

προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἑκστάσει⁹ ὄραμα,¹⁰ καταβαῖνον

σκεῦός¹¹ τι, ὡς ὀθόνην¹² μεγάλην τέσσαρσιν¹³ ἀρχαῖς καθιεμένην¹⁴

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι¹⁵ ἐμοῦ: εἰς ἣν ἀτενίσας¹⁶ **6**

κατενόουν,¹⁷ καὶ εἶδον τὰ τετράποδα¹⁸ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία¹⁹ καὶ

τὰ ἔρπετά²⁰ καὶ τὰ πετεινά²¹ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ φωνῆς **7**

λεγούσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον²² καὶ φάγε. Εἶπον δέ, **8**

Μηδαμῶς,²³ κύριε: ὅτι πᾶν κοινὸν²⁴ ἢ ἀκάθαρτον²⁵ οὐδέποτε²⁶

εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου²⁷ **9**

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν,²⁸ σὺ μὴ κοίνου. ²⁹Τοῦτο δὲ **10**

ἐγένετο ἐπὶ τρίς,³⁰ καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη³¹ ἅπαντα³² εἰς τὸν

οὐρανόν. Καὶ ἰδού, ἐξαυτῆς³³ τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν³⁴ ἐπὶ τὴν **11**

οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας³⁵ πρὸς με. Εἶπεν **12**

¹Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ²διακρίνω, discriminate, judge. ³περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ⁴ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁵συνεσθίω, eat with. ⁶ἐκτιθῆμι, declare, explain. ⁷καθεξῆς, successively, in order. ⁸Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁹ἑκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁰ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹¹σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹²ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹³τέσσαρες, four, 4. ¹⁴καθίημι, let down, lower. ¹⁵ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁶ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁷κατανοέω, observe, understand. ¹⁸τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁹θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ²⁰ἐρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ²¹πετεινόν, ου, τό, bird. ²²θύω, sacrifice, kill. ²³μηδαμῶς, by no means, no. ²⁴κοινός, common, unclean. ²⁵ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁶οὐδέποτε, never. ²⁷δεύτερος, second. ²⁸καθαρίζω, cleanse, make clean. ²⁹κοινόω, make common, defile. ³⁰τρίς, thrice, three times. ³¹ἀνασπάω, draw up, pull up. ³²ἅπας, each, every. ³³ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ³⁴ἐφίστημι, stand over, come upon. ³⁵Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea.

δέ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν¹ αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον.²

Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ³ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς

τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός· ἀπήγγειλέν⁴ τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον 13

ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς

Ἰόππην⁵ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι⁶ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον⁷

Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ 14

οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν⁸ τὸ πνεῦμα 15

τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ⁹ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην¹⁰ δὲ 16

τοῦ ῥήματος κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι,

ὁμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσιν¹¹ 17

δωρεὰν¹² ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν

κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἡμῖν δυνατὸς¹³ κωλύσαι¹⁴ τὸν

θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν,¹⁵ καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, 18

λέγοντες, Ἄρα¹⁶ γε¹⁷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν¹⁸

ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹⁹ ἀπὸ τῆς θλίψεως²⁰ τῆς γενομένης ἐπὶ 19

Στεφάνῳ²¹ διῆλθον²² ἕως Φοινίκης²³ καὶ Κύπρου²⁴ καὶ Ἀντιοχείας,

μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δὲ 20

¹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ² διακρίνω, discriminate, judge. ³ ἕξ, six. ⁴ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁵ Ἰόππη, ἡς, ἡ, Joppa. ⁶ μετάπεμψω, send for, summon. ⁷ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁸ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁹ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁰ μνησκόμαι, remember, recall. ¹¹ ἴσος, equal, identical. ¹² δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹³ δυνατός, powerful, possible. ¹⁴ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁵ ἡσυχάζω, be still, be silent. ¹⁶ ἄρα, so, then. ¹⁷ γε, indeed, at least. ¹⁸ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁹ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ²⁰ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²¹ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²² διέρχομαι, cross over, pass through. ²³ Φοινίκη, ἡς, ἡ, Phoenicia. ²⁴ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁵ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch.

τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι¹ καὶ Κυρηναῖοι,² οἵτινες
 εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν,³ ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,⁴
 εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ'
 21 αὐτῶν: πολὺς τε ἀριθμὸς⁵ πιστεύσας ἐπέστρεψεν⁶ ἐπὶ τὸν κύριον.
 Ἦκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα⁷ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν
 22 Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν: καὶ ἐξαπέστειλαν⁸ Βαρνάβαν⁹ διελθεῖν
 ἕως Ἀντιοχείας:³ ὃς παραγενόμενος¹¹ καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ
 23 θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει¹² τῆς καρδίας
 προσμένειν¹³ τῷ κυρίῳ: ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹⁴
 24 πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως: καὶ προσετέθη¹⁵ ὄχλος ἱκανὸς¹⁶ τῷ
 κυρίῳ. Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν¹⁷ ὁ Βαρνάβας⁹ ἀναζητῆσαι¹⁸
 25 Σαῦλον,¹⁹ καὶ εὗρὼν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.³ Ἐγένετο δὲ
 26 αὐτοὺς ἐνιαυτὸν²⁰ ὅλον συναχθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι
 ὄχλον ἱκανόν,¹⁶ χρηματίσαι²¹ τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ³ τοὺς
 μαθητὰς Χριστιανούς.²²

27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον²³ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
 28 προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν.³ Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι
 Ἄγαβος,²⁴ ἐσήμανεν²⁵ διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν²⁶ μέγαν μέλλειν

¹ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ² Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁴ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁵ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ⁶ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁷ οὖς, ους, τό, ear. ⁸ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁰ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹¹ παραγίνομαι, come, arrive. ¹² πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹³ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁴ πλήρης, full. ¹⁵ προστίθμι, add, add to. ¹⁶ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁷ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ¹⁸ ἀναζητέω, look, search. ¹⁹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ²⁰ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ²¹ χρηματίζω, instruct, reveal. ²² Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ²³ κατέρχομαι, come down, go down. ²⁴ Ἄγαβος, ου, ὁ, Agabus. ²⁵ σημαίνω, indicate, signify. ²⁶ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine.

ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην:¹ ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ
 Κλαυδίου² Καίσαρος.³ Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτο⁴ τις, 29
 ὥρισαν⁵ ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν⁶ πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν⁷
 ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ⁸ ἀδελφοῖς: ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς 30
 τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα⁹ καὶ Σαύλου.¹⁰

Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν¹¹ Ἡρώδης¹² ὁ βασιλεὺς τὰς 12
 χεῖρας κακῶσαι¹³ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν¹⁴ δὲ 2
 Ἰάκωβον¹⁵ τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα.¹⁶ Καὶ ἰδὼν ὅτι 3
 ἄρεστόν¹⁷ ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο¹⁸ συλλαβεῖν¹⁹ καὶ
 Πέτρον – ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων²⁰ – ὃν καὶ πιάσας²¹ 4
 ἔθετο εἰς φυλακὴν,²² παραδοὺς τέσσαρσιν²³ τετραδίοις²⁴
 στρατιωτῶν²⁵ φυλάσσειν²⁶ αὐτόν, βουλόμενος²⁷ μετὰ τὸ Πάσχα²⁸
 ἀναγαγεῖν²⁹ αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ 5
 φυλακῇ: ²²προσευχῇ³⁰ δὲ ἦν ἐκτενής³¹ γινομένη ὑπὸ τῆς
 ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν 6
 προάγειν³² ὁ Ἡρώδης,¹² τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος
 μεταξὺ³⁴ δύο στρατιωτῶν,²⁵ δεδεμένος³⁵ ἀλύσεσιν³⁶ δυσίν:

¹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ² Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ³ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁴ εὐπορέω, have means, am prosperous. ⁵ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁶ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁷ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁸ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁰ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹¹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹² Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹³ κακῶω, mistreat, harm. ¹⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁵ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹⁶ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ¹⁷ ἀρεστός, pleasing, desirable. ¹⁸ προστίθιμι, add, add to. ¹⁹ συλλαμβάνω, take, conceive. ²⁰ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²¹ πιάζω, take, lay hold of. ²² φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ²³ τέσσαρες, four, 4. ²⁴ τετράδιον, ου, τό, squad of four soldiers. ²⁵ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²⁶ φυλάσσω, guard, keep. ²⁷ βούλομαι, wish, will. ²⁸ πάσχα, τό, passover, passover feast. ²⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ³⁰ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ³¹ ἐκτενής, zealous, earnest. ³² προάγω, lead forth, go before. ³³ κοιμάμαι, sleep, fall asleep. ³⁴ μεταξύ, between, after. ³⁵ δέω, bind, tie. ³⁶ ἄλυσις, εως, ἡ, chain.

φύλακές¹ τε πρό² τῆς θύρας³ ἐτήρουν τὴν φυλακὴν.⁴ Καὶ ἰδού, 7
 ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,⁵ καὶ φῶς ἔλαμψεν⁶ ἐν τῷ οἴκῳ·⁷
 πατάξας⁸ δὲ τὴν πλευρὰν⁹ τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων,
 Ἀνάστα ἐν τάχει.¹⁰ Καὶ ἐξέπεσον¹¹ αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις¹² ἐκ τῶν
 χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Περιζῶσαι¹³ καὶ 8
 ὑπόδησαι¹⁴ τὰ σανδάλιά¹⁵ σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως. Καὶ λέγει
 αὐτῷ, Περιβαλοῦ¹⁶ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. Καὶ 9
 ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές¹⁷ ἐστὶν τὸ
 γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα¹⁸ βλέπειν. 10
 Διελθόντες¹⁹ δὲ πρῶτην φυλακὴν⁴ καὶ δευτέραν,²⁰ ἦλθον ἐπὶ τὴν
 πύλιν²¹ τὴν σιδηρᾶν,²² τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις
 αὐτομάτη²³ ἠνοίχθη αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον²⁴ ῥύμην²⁵
 μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη²⁶ ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος, 11
 γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς²⁷ ὅτι ἐξαπέστειλεν²⁸
 κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό²⁹ με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου³⁰
 καὶ πάσης τῆς προσδοκίας³¹ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδῶν³² 12
 τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ
 ἐπικαλουμένου³³ Μάρκου,³⁴ οὗ³⁵ ἦσαν ἱκανοὶ³⁶ συνηθροισμένοι³⁷

¹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ² πρό, before (gen), before. ³ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁴ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁶ λάμπω, shine. ⁷ οἶκημα, τος, τό, room, dwelling. ⁸ πατάσσω, strike, smite. ⁹ πλευρά, ἄς, ἡ, side, side of the body. ¹⁰ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹¹ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹² ἀλύσεις, εως, ἡ, chain. ¹³ περιζώννυμι, gird, gird round. ¹⁴ ὑποδέω, put on my feet. ¹⁵ σανδάλιον, ου, τό, sandal. ¹⁶ περιβάλλω, put around, clothe. ¹⁷ ἀληθής, true, unconcealed. ¹⁸ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁹ διέρχομαι, cross over, pass through. ²⁰ δεύτερος, second. ²¹ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ²² σιδηρεος, made of iron. ²³ αὐτόματη, by itself, of its own accord. ²⁴ προέρχομαι, go in front, precede. ²⁵ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ²⁶ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁷ ἀληθῶς, truly, really. ²⁸ ἐξαπέστειλλω, send forth. ²⁹ ἐξαίρω, take out, deliver. ³⁰ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ³¹ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ³² σύνοιδα, know, be conscious of. ³³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³⁴ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ³⁵ οὗ, where, when. ³⁶ ἱκανός, sufficient, able. ³⁷ συναθροίζω, gather, bring together.

καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος¹ δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν² τοῦ³ 13
 πυλῶνος,³ προσῆλθεν παιδίσκη⁴ ὑπακοῦσαι,⁵ ὀνόματι Ῥόδη.⁶ 14
 Καὶ ἐπιγνοῦσα⁷ τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ
 ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα,³ εἰσδραμοῦσα⁸ δὲ ἀπήγγειλεν⁹ ἐστάναι τὸν
 Πέτρον πρὸ¹⁰ τοῦ πυλῶνος.³ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνῃ.¹¹ 15
 Ἦ δὲ διίσχυρίζετο¹² οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ
 ἐστίν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν¹³ κρούων·¹ ἀνοίξαντες δὲ εἶδον 16
 αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.¹⁴ Κατασείσας¹⁵ δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν,¹⁶ 17
 διηγήσατο¹⁷ αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν¹⁸ ἐκ τῆς
 φυλακῆς.¹⁹ Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε⁹ Ἰακώβῳ²⁰ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
 ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ 18
 ἡμέρας, ἦν τάραχος²¹ οὐκ ὀλίγος²² ἐν τοῖς στρατιώταις,²³ τί ἄρα²⁴ ὁ
 Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης²⁵ δὲ ἐπιζητήσας²⁶ αὐτὸν καὶ μὴ εὐρών, 19
 ἀνακρίνας²⁷ τοὺς φύλακας,²⁸ ἐκέλευσεν²⁹ ἀπαχθῆναι.³⁰ Καὶ
 κατελθὼν³¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας³² εἰς τὴν Καισάρειαν³³ διέτριβεν.³⁴

¹ κρούω, knock, strike. ² θύρα, ας, ἡ, door, gate. ³ πυλῶν, ὠνος, ὁ, vestibule, gateway. ⁴ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ⁵ ὑπακούω, obey, listen. ⁶ Ῥόδη, ης, ἡ, Rhoda. ⁷ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁸ εἰστρέχω, run in. ⁹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁰ πρὸ, before (gen), before. ¹¹ μαίνομαι, rage, be furious. ¹² διίσχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ¹³ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁵ κατασεῖω, shake, motion. ¹⁶ σιγᾶω, be silent, become silent. ¹⁷ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁸ ἐξάγω, lead out. ¹⁹ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ²⁰ Ἰακώβος, James, Jacob. ²¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ²² ὀλίγος, little, few. ²³ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ²⁵ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²⁶ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²⁸ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²⁹ κελεύω, order, command. ³⁰ ἀπάγω, lead away, lead. ³¹ κατέρχομαι, come down, go down. ³² Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ³³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³⁴ διατρίβω, continue, tarry.

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης¹ θυμομαχῶν² Τυρίοις³ καὶ Σιδωνίοις·⁴ 20

ὁμοθυμαδὸν⁵ δὲ παρήσαν⁶ πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον⁷

τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος⁸ τοῦ βασιλέως, ἤτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ

τρέφεσθαι⁹ αὐτῶν τὴν χώραν¹⁰ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.¹¹ Τακτῇ¹² δὲ 21

ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης¹ ἐνδυσάμενος¹³ ἐσθήτα¹⁴ βασιλικήν,¹¹ καὶ

καθίσας¹⁵ ἐπὶ τοῦ βήματος,¹⁶ ἐδημηγόρει¹⁷ πρὸς αὐτούς. Ὁ δὲ 22

δῆμος¹⁸ ἐπεφώνει,¹⁹ Φωνὴ θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρῆμα²⁰ 23

δὲ ἐπάταξεν²¹ αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ²² ὧν οὐκ ἔδωκεν δόξαν

τῷ θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος,²³ ἐξέψυσεν.²⁴

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡύξανεν²⁵ καὶ ἐπληθύνετο.²⁶ 24

Βαρνάβας²⁷ δὲ καὶ Σαῦλος²⁸ ὑπέστρεψαν²⁹ εἰς Ἱερουσαλήμ, 25

πληρώσαντες τὴν διακονίαν,³⁰ συμπαραλαβόντες³¹ καὶ Ἰωάννην

τὸν ἐπικληθέντα³² Μάρκον.³³

¹ Ἡρώδης, ου, ό, Herod. ² θυμομαχέω, be very angry. ³ Τύριος, ου, ό, Tyrian, inhabitant of Tyre. ⁴ Σιδώνιος, Sidonian. ⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁶ παρίεμι, be present, have arrived. ⁷ Βλάστος, ου, ό, Blastus. ⁸ κοιτῶν, ὄνος, ό, bedroom, bedchamber. ⁹ τρέφω, make to grow, nourish. ¹⁰ χώρα, ας, ή, land, region. ¹¹ βασιλικός, royal, connected with a king. ¹² τακτός, fixed, appointed. ¹³ ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁴ ἐσθής, ἦτος, ή, clothing. ¹⁵ καθίζω, seat, sit. ¹⁶ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁷ δημηγορέω, make a public speech. ¹⁸ δῆμος, ου, ό, popular assembly, crowd. ¹⁹ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ²⁰ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²¹ πατάσσω, strike, smite. ²² ἀντί, instead of, in place of. ²³ σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ²⁴ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ²⁵ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁶ πληθύνω, multiply, increase. ²⁷ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ²⁸ Σαῦλος, ου, ό, Saul. ²⁹ ὑποστρέφω, return, turn back. ³⁰ διακονία, ας, ή, waiting at table, service. ³¹ συμπαραλαμβάνω, take along with. ³² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³³ Μάρκος, ου, ό, Mark.

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ¹ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται **13**

καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας² καὶ Συμεών³ ὁ καλούμενος

Νίγερ,⁴ καὶ Λούκιος⁵ ὁ Κυρηναῖος,⁶ Μαναήν⁷ τε Ἡρώδου⁸ τοῦ

τετράρχου⁹ σύντροφος,¹⁰ καὶ Σαῦλος.¹¹ Λειτουργούντων¹² δὲ **2**

αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων,¹³ εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,

Ἀφορίσατε¹⁴ δὴ¹⁵ μοι τὸν Βαρνάβαν² καὶ τὸν Σαῦλον¹¹ εἰς τὸ

ἔργον ὃ προσκέκλημαι¹⁶ αὐτούς. Τότε νηστεύσαντες¹³ καὶ **3**

προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες¹⁷ τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες¹⁸ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, **4**

κατήλθον¹⁹ εἰς τὴν Σελεύκειαν²⁰· ἐκεῖθεν²¹ δὲ ἀπέπλευσαν²² εἰς

τὴν Κύπρον.²³ Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι,²⁴ κατήγγελλον²⁵ τὸν **5**

λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ

Ἰωάννην ὑπηρέτην.²⁶ Διελθόντες²⁷ δὲ τὴν νῆσον²⁸ ἄχρι²⁹ Πάφου,³⁰ **6**

εὗρόν τινα μάγον³¹ ψευδοπροφήτην³² Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα

Βαρίησοῦς,³³ ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ³⁴ Σεργίῳ³⁵ Παύλῳ, ἀνδρὶ **7**

συνετῷ.³⁶ Οὗτος προσκαλεσάμενος¹⁶ Βαρνάβαν² καὶ Σαῦλον¹¹

¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ³ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ⁴ Νίγερ, ὁ, Niger. ⁵ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ⁶ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁷ Μαναήν, ὁ, Manaen. ⁸ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ⁹ τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ¹⁰ σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ¹¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹² λειτουργέω, minister, serve. ¹³ νηστεύω, fast. ¹⁴ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁵ δὴ, also, indeed. ¹⁶ προσκαλέω, summon. ¹⁷ ἐπιτίθωμι, lay upon, put. ¹⁸ ἐκπέμπω, send out. ¹⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ²⁰ Σελεύχεια, ας, ἡ, Seleucia. ²¹ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²² ἀποπλέω, sail away. ²³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁴ Σαλαμίς, ἱνός, ἡ, Salamis. ²⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁶ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ²⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ²⁸ νῆσος, ου, ἡ, island. ²⁹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ³⁰ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ³¹ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ³² ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ³³ Βαρίησοῦς, οὔ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ³⁴ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ³⁵ Σέργιος, ου, ὁ, Sergius. ³⁶ συνετός, intelligent, clever.

ἐπεζήτησεν¹ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἀντίστατο² δὲ αὐτοῖς 8

Ἐλύμας,³ ὁ μάγος⁴ – οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται⁵ τὸ ὄνομα αὐτοῦ

– ζητῶν διαστρέψαι⁶ τὸν ἀνθύπατον⁷ ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος⁸ 9

δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς⁹ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας¹⁰ εἰς

αὐτὸν εἶπεν, ὦ¹¹ πλήρης¹² παντὸς δόλου¹³ καὶ πάσης ῥαδιουργίας, 10

υἱὲ διαβόλου,¹⁵ ἐχθρὲ¹⁶ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύση¹⁷

διαστρέφων⁶ τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;¹⁸ Καὶ νῦν ἰδοῦ, χεὶρ 11

κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔση τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον¹⁹ ἄχρι²⁰

καιροῦ. Παραχρῆμα²¹ δὲ ἐπέπεσεν²² ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς²³ καὶ σκότος,

καὶ περιάγων²⁵ ἐζήτει χειραγωγούς.²⁶ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος⁷ τὸ 12

γεγονὸς ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομένους²⁷ ἐπὶ τῇ διδαχῇ²⁸ τοῦ κυρίου.

Ἀναχθέντες²⁹ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου³⁰ οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς 13

Πέργην³¹ τῆς Παμφυλίας.³² Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας³³ ἀπ'

αὐτῶν ὑπέστρεψεν³⁴ εἰς Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες³⁵ ἀπὸ 14

τῆς Πέργης,³¹ παρεγένοντο³⁶ εἰς Ἀντιόχειαν³⁷ τῆς Πισιδίας,³⁸ καὶ

¹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ² ἀντίστημι, resist, oppose. ³ Ἐλύμας, α, ὁ, Elymas. ⁴ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ⁵ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁶ διαστρέφω, distort, pervert. ⁷ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁸ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁹ πλήθω, fill. ¹⁰ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹¹ ὦ, Oh! omega. ¹² πλήρης, full. ¹³ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ¹⁴ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ¹⁵ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ¹⁶ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹⁷ παύω, cause to cease. ¹⁸ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁹ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ²⁰ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²¹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²³ ἀχλὺς, ὅς, ἡ, mist, mistiness. ²⁴ σκότος, ους, τό, darkness. ²⁵ περιάγω, lead around, go about. ²⁶ χειραγωγός, οῦ, ὁ, leader. ²⁷ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ²⁸ διδαχή, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ²⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ³⁰ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ³¹ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ³² Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³³ ἀποχωρέω, go away, depart. ³⁴ ὑποστρέφω, return, turn back. ³⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ³⁶ παραγίνομαι, come, arrive. ³⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³⁸ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia.

εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
 ἐκάθισαν.¹ Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν² τοῦ νόμου καὶ τῶν 15
 προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι³ πρὸς αὐτούς, λέγοντες,
 Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως⁴ πρὸς τὸν
 λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας⁵ τῇ χειρί, 16
 εἶπεν,

Ἄνδρες Ἰσραηλίται,⁶ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς 17
 τοῦ λαοῦ τούτου ἐξελέξατο⁷ τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν
 ὑψωσεν⁸ ἐν τῇ παροικίᾳ⁹ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,¹⁰ καὶ μετὰ βραχίονος¹¹
 ὑψηλοῦ¹² ἐξήγαγεν¹³ αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῇ¹⁴ 18
 χρόνον ἐτροποφόρησεν¹⁵ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.¹⁶ Καὶ καθελὼν¹⁷ 19
 ἔθνη ἐπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,¹⁸ κατεκληρονόμησεν¹⁹ αὐτοῖς τὴν γῆν
 αὐτῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσιν²⁰ τετρακοσίοις²¹ καὶ 20
 πεντήκοντα,²² ἔδωκεν κριτὰς²³ ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. 21
 Καὶ κεῖθεν²⁴ ἡτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν
 Σαοὺλ υἱὸν Κίς,²⁵ ἄνδρα ἐκ φυλῆς²⁶ Βενιαμίν,²⁷ ἔτη²⁸
 τεσσαράκοντα.²⁸ Καὶ μεταστήσας²⁹ αὐτόν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν 22

¹ καθίζω, seat, sit. ² ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ³ ἀρχισυνάγωγος, ου, ό, ruler of a synagogue. ⁴ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁵ κατασειάω, shake, motion. ⁶ Ἰσραηλίτης, ου, ό, Israelite. ⁷ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁸ ὑψόω, lift up, exalt. ⁹ παροικία, ας, ἡ, sojourn, stay. ¹⁰ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹¹ βραχίων, ονος, ό, arm, strength. ¹² ὑψηλός, high, lofty. ¹³ ἐξάγω, lead out. ¹⁴ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁵ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ¹⁶ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹⁷ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁸ Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹⁹ κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ²⁰ ἔτος, ους, τό, year. ²¹ τετρακοσίοι, four hundred, 400. ²² πεντήκοντα, fifty, 50. ²³ κριτής, ου, ό, judge. ²⁴ κακεῖθεν, and thence, and from there. ²⁵ Κίς, ό, Kish. ²⁶ φυλή, ἡς, ἡ, tribe, race. ²⁷ Βενιαμίν, ό, Benjamin. ²⁸ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁹ μεθίστημι, remove, turn away.

Δαυὶδ εἰς βασιλεία, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν
 τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ
 θελήματά μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος¹ κατ' 23
 ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν,² προκηρύξαντος³ 24
 Ἰωάννου πρὸ⁴ προσώπου τῆς εἰσόδου⁵ αὐτοῦ βάπτισμα⁶
 μετανοίας⁷ τῷ Ἰσραὴλ. Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον,⁸ 25
 ἔλεγεν, Τίνα με ὑπονοεῖτε⁹ εἶναι; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἄλλ' ἰδοὺ,
 ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος¹⁰ τὸ ὑπόδημα¹¹ τῶν ποδῶν
 λῦσαι.¹² Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους¹³ Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν 26
 φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας² ταύτης
 ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες¹⁴ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες 27
 αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες,¹⁶ καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς
 κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας,¹⁷ κρίναντες ἐπλήρωσαν. 28
 Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν¹⁸ θανάτου εὐρόντες, ἤτήσαντο Πιλάτον
 ἀναιρεθῆναι¹⁹ αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλεσαν²⁰ πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ 29
 γεγραμμένα, καθελόντες²¹ ἀπὸ τοῦ ξύλου,²² ἔθηκαν εἰς μνημεῖον.²³
 Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν: ὃς ὥφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους 30
 τοῖς συναναβᾶσιν²⁴ αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ,

¹ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ² σωτηρία, ας, ή, salvation, deliverance. ³ προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand. ⁴ πρὸ, before (gen), before. ⁵ εἰσόδος, ου, ή, entrance, entering. ⁶ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁷ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ⁸ δρόμος, ου, ό, course, race. ⁹ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹⁰ ἄξιος, worthy, deserving. ¹¹ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ¹² λύω, untie, loose. ¹³ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁵ ἄρχων, οντος, ό, ruler, prince. ¹⁶ ἀγνέω, not know, be unaware. ¹⁷ ἀναγινώσκω, read. ¹⁸ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ¹⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰ τελέω, finish, fulfill. ²¹ καθαιρέω, take down, pull down. ²² ξύλον, ου, τό, wood, tree. ²³ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ²⁴ συναναβαίνω, come or go up with, go up with.

οἵτινές εἰσιν μάρτυρες¹ αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς 32
 εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην,
 ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν² τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν,
 ἀναστήσας Ἰησοῦν· ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ³ τῷ δευτέρῳ⁴ γέγραπται, 33
 Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον⁵ γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέστησεν 34
 αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι⁶ μέλλοντα ὑποστρέφειν⁷ εἰς διαφθοράν,⁸
 οὕτως εἶρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια⁹ Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ 35
 ἐν ἐτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὀσιόν⁹ σου ἰδεῖν διαφθοράν·⁸ 36
 Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ¹⁰ ὑπηρετήσας¹¹ τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ¹²
 ἐκοιμήθη,¹³ καὶ προσετέθη¹⁴ πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν
 διαφθοράν·⁸ ὃν δὲ ὁ θεὸς ἡγείρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν.⁸ Γνωστὸν 37
 οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις¹⁶
 ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται·¹⁷ καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε 39
 ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι,¹⁸ ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων
 δικαιούται.¹⁸ Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ¹⁹ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν 40
 τοῖς προφήταις, Ἵδετε, οἱ καταφρονηταί,²⁰ καὶ θαυμάσατε,²¹ καὶ 41
 ἀφανίσθητε·²² ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι²³ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ
 οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐὰν τις ἐκδιηγῇται²⁴ ὑμῖν.

¹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ² ἐκπληρώω, fulfill, fill completely. ³ ψαλμός, οὔ, ὁ, song of praise, psalm. ⁴ δεύτερος, second. ⁵ σήμερον, today, now. ⁶ μηκέτι, no longer. ⁷ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁸ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ⁹ ὀσιος, righteous, pious. ¹⁰ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ¹¹ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹² βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹³ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁴ προστίθμι, add, add to. ¹⁵ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁶ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁸ δικαιόω, justify, pronounce righteous. ¹⁹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ²⁰ καταφρονητής, οὗ, ὁ, despiser, scoffer. ²¹ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²² ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ²³ ἐργάζομαι, work, word. ²⁴ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe.

Ἐξιώντων¹ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ 42

ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ² σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. 43

Λυθείσης³ δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν

Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων⁴ προσηλύτων⁵ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ

Βαρνάβᾳ·⁶ οἵτινες προσλαλοῦντες,⁷ ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν⁸ τῇ

χάριτι τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν⁹ πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι 44

τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους 45

ἐπλήσθησαν¹⁰ ζήλου,¹¹ καὶ ἀντέλεγον¹² τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου

λεγομένοις, ἀντιλέγοντες¹² καὶ βλασφημοῦντες.¹³ 46

Παρρησιασάμενοι¹⁴ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας⁶ εἶπον, Ὑμῖν

ἦν ἀναγκαῖον¹⁵ πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ¹⁶

δὲ ἀπωθεῖσθε¹⁷ αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους¹⁸ κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς

αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα¹⁹ εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτως γὰρ 47

ἐντέταλται²⁰ ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί

σε εἰς σωτηρίαν²¹ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη 48

ἔχαιρεν, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι

ἦσαν τεταγμένοι²² εἰς ζωὴν αἰώνιον. Διεφέρετο²³ δὲ ὁ λόγος τοῦ 49

¹ ἔξειμι, go away, leave. ² μεταξὺ, between, after. ³ λύω, untie, loose. ⁴ σέβομαι, reverence, worship. ⁵ προσήλυτος, ου, ό, proselyte, convert. ⁶ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ⁷ προσλαλέω, speak to, speak with. ⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ⁹ σχεδόν, almost, nearly. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ ζήλος, ου, ό, zeal, jealousy. ¹² ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹³ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁵ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁶ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁷ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁸ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁹ στρέφω, turn, am converted. ²⁰ ἐντέλλομαι, command, give orders. ²¹ σωτηρία, ας, ή, salvation, deliverance. ²² τάσσω, arrange, appoint. ²³ διαφέρω, differ, carry through.

κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.¹ Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν² τὰς 50
σεβομένας³ γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας⁴ καὶ τοὺς πρώτους τῆς
πόλεως, καὶ ἐπήγειραν⁵ διωγμὸν⁶ ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν
Βαρνάβαν,⁷ καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων⁸ αὐτῶν. Οἱ δὲ 51
ἐκτιναξάμενοι⁹ τὸν κονιορτὸν¹⁰ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς,
ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.¹¹ Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ 52
πνεύματος ἁγίου.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹¹ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν 14
συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι
Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων¹² πολὺ πλῆθος.¹³ Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες¹⁴ 2
Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν⁵ καὶ ἐκάκωσαν¹⁵ τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ
τῶν ἀδελφῶν. Ἰκανὸν¹⁶ μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν¹⁷ 3
παρρησιαζόμενοι¹⁸ ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς
χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα¹⁹ γίνεσθαι διὰ τῶν
χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη²⁰ δὲ τὸ πλῆθος¹³ τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν 4
ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ 5
ἐγένετο ὁρμὴ²¹ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν²²
αὐτῶν, ὑβρίσαι²³ καὶ λιθοβολῆσαι²⁴ αὐτούς, συνιδόντες²⁵ 6

¹ χώρα, ας, ἡ, land, region. ² παροτρύνω, arouse, incite. ³ σέβομαι, reverence, worship. ⁴ εὐσχήμων, honorable. ⁵ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁶ διωγμός, οὗ, ὁ, persecution. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁸ ὅριον, οὗ, τό, boundary, region. ⁹ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁰ κονιορτός, οὗ, ὁ, dust. ¹¹ Ἰκόνιον, οὗ, τό, Iconium. ¹² Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹³ πλῆθος, οὗς, τό, multitude. ¹⁴ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁵ κακῶω, mistreat, harm. ¹⁶ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁷ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁸ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²⁰ σχίζω, split, separate. ²¹ ὁρμή, ἧς, ἡ, impulse, inclination. ²² ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ²³ ὑβρίζω, mistreat, insult. ²⁴ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ²⁵ σύννοια, know, be conscious of.

κατέφυγον¹ εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας,² Λύστραν³ καὶ
Δέρβην,⁴ καὶ τὴν περίχωρον·⁵ κακεῖ⁶ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. 7

Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις⁷ ἀδύνατος⁸ τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς⁸ ἐκ 8
κοιλίας⁹ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε¹⁰ περιπεπατήκει. 9
Οὗτος ἤκουσεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας¹¹ αὐτῷ, καὶ
ιδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, 10
Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθῶς.¹² Καὶ ἤλλετο¹³ καὶ
περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπήραν¹⁴ 11
τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστί¹⁵ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες¹⁶
ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε τὸν μὲν 12
Βαρνάβαν,¹⁷ Δία·¹⁸ τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν,¹⁹ ἐπειδὴ²⁰ αὐτὸς ἦν ὁ
ἡγούμενος²¹ τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς²² τοῦ Διὸς¹⁸ τοῦ ὄντος πρὸ²³ 13
τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους²⁴ καὶ στέμματα²⁵ ἐπὶ τοὺς πυλῶνας²⁶
ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.²⁷ Ἀκούσαντες δὲ οἱ 14
ἀπόστολοι Βαρνάβας¹⁷ καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες²⁸ τὰ ἱμάτια
αὐτῶν, εἰσεπήδησαν²⁹ εἰς τὸν ὄχλον, κρίζοντες καὶ λέγοντες, 15
Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς³⁰ ἐσμεν ὑμῖν

¹ καταφεύγω, flee, take refuge. ² Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ³ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ⁴ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ⁵ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ⁶ κακεῖ, and there. ⁷ ἀδύνατος, impossible, unable. ⁸ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁹ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ¹⁰ οὐδέποτε, never. ¹¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹² ὀρθῶς, rightly, correctly. ¹³ ἄλλομαι, leap, spring up. ¹⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁵ Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ¹⁶ ὁμοιόω, make like, liken. ¹⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁸ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ¹⁹ Ἑρμῆς, οὔ, ὁ, Hermes. ²⁰ ἐπειδὴ, since, because. ²¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ²² ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ²³ πρὸ, before (gen), before. ²⁴ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ²⁵ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ²⁶ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ²⁷ θύω, sacrifice, kill. ²⁸ διαρρήσσω, tear asunder. ²⁹ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ³⁰ ὁμοιοπαθής, with the same nature.

ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων¹
 ἐπιστρέφειν² ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν
 καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς 16
 παρωχημέναις³ γενεαῖς⁴ εἴασεν⁵ πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
 ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοιγε⁶ οὐκ ἁμάρτυρον⁷ ἑαυτὸν ἀφήκεν 17
 ἀγαθοποιῶν,⁸ οὐρανόθεν⁹ ὑμῖν ὑετοὺς¹⁰ διδοὺς καὶ καιροὺς
 καρποφόρους,¹¹ ἐμπιπλῶν¹² τροφῆς¹³ καὶ εὐφροσύνης¹⁴ τὰς
 καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις¹⁵ κατέπαυσαν¹⁶ τοὺς 18
 ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹⁷ αὐτοῖς.

Ἐπῆλθον¹⁸ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας¹⁹ καὶ Ἰκονίου²⁰ Ἰουδαῖοι, καὶ 19
 πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες²¹ τὸν Παῦλον, ἔσυρον²²
 ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες²³ αὐτὸν τεθνάναι.²⁴ Κυκλωσάντων²⁵ 20
 δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ
 ἐπαύριον²⁶ ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ²⁷ εἰς Δέρβην.²⁸ 21
 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες²⁹
 ἱκανούς,³⁰ ὑπέστρεψαν³¹ εἰς τὴν Λύστραν³² καὶ Ἰκόνιον²⁰ καὶ
 Ἀντιόχειαν,¹⁹ ἐπιστηρίζοντες³³ τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, 22

¹ μάταιος, vain, useless. ² ἐπιστρέφω, turn to, return. ³ παροίχομαι, be past, gone. ⁴ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ⁵ ἔαω, permit, allow. ⁶ καίτοιγε, and yet, although. ⁷ ἁμάρτυρος, without witness, untestified to. ⁸ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁹ οὐρανόθεν, from heaven. ¹⁰ ὑετός, ου, ό, rain. ¹¹ καρποφόρος, fruitful. ¹² ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ¹³ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁴ εὐφροσύνη, ἡς, ἡ, gladness, joy. ¹⁵ μόλις, with difficulty, hardly. ¹⁶ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁷ θύω, sacrifice, kill. ¹⁸ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ²⁰ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ²¹ λιθάζω, throw stones, stone. ²² σύρω, draw, drag. ²³ νομίζω, suppose, think. ²⁴ θνήσκω, die, am dying. ²⁵ κυκλόω, encircle, surround. ²⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁷ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ²⁸ Δέρβη, ἡς, ἡ, Derbe. ²⁹ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ³⁰ ἱκανός, sufficient, able. ³¹ ὑποστρέφω, return, turn back. ³² Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ³³ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up.

παρακαλοῦντες ἐμμένειν¹ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων
 δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Χειροτονήσαντες 23
 δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ
 νηστειῶν,⁴ παρέθεντο⁵ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. 24
 Καὶ διελθόντες⁶ τὴν Πισιδίαν⁷ ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.⁸ Καὶ 25
 λαλήσαντες ἐν Πέργῃ⁹ τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν:¹⁰ 26
 κακείθεν¹¹ ἀπέπλευσαν¹² εἰς Ἀντιόχειαν,¹³ ὅθεν¹⁴ ἦσαν
 παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. 27
 Παραγενόμενοι¹⁵ δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν,
 ἀνήγγειλαν¹⁶ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν
 τοῖς ἔθνεσιν θύραν¹⁷ πίστεως. Διέτριβον¹⁸ δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ 28
 ὀλίγον¹⁹ σὺν τοῖς μαθηταῖς.

Καὶ τινες κατελθόντες²⁰ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,²¹ ἐδίδασκον τοὺς 15
 ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε²² τῷ ἔθει²³ Μωϋσέως, οὐ
 δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν στάσεως²⁴ καὶ ζητήσεως²⁵ οὐκ 2
 ὀλίγης¹⁹ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ²⁶ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν²⁷
 ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν²⁶ καὶ τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν

¹ ἐμμένω, persevere, remain (in). ² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ³ χειροτονέω, choose, appoint. ⁴ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁷ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ⁸ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁹ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ¹⁰ Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ¹¹ κακείθεν, and thence, and from there. ¹² ἀποπλέω, sail away. ¹³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁴ ὅθεν, from where, from which. ¹⁵ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁶ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁷ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁸ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁹ ὀλίγος, little, few. ²⁰ κατέρχομαι, come down, go down. ²¹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ²² περιτέμνω, circumcize, circumcise. ²³ ἔθος, ος, τό, custom. ²⁴ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²⁵ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ²⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²⁷ τάσσω, arrange, appoint.

πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ
 τοῦ ζητήματος¹ τούτου. Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες² ὑπὸ τῆς 3
 ἐκκλησίας, διήρχοντο³ τὴν Φοινίκην⁴ καὶ Σαμάρειαν,⁵
 ἐκδιηγούμενοι⁶ τὴν ἐπιστροφὴν⁷ τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποιοῦν χαρὰν
 μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι⁸ δὲ εἰς 4
 Ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθησαν⁹ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν
 ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν¹⁰ τε ὅσα ὁ θεὸς
 ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. Ἐξανέστησαν¹¹ δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς 5
 αἰρέσεως¹² τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ
 περιτέμνειν¹³ αὐτούς, παραγγέλλειν¹⁴ τε τηρεῖν τὸν νόμον
 Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ 6
 λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως¹⁵ γενομένης, ἀναστὰς 7
 Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε¹⁶ ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων¹⁷ ὁ θεὸς
 ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο,¹⁸ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν
 λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης¹⁹ 8

¹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ² προπέμπω, send before, send forth. ³ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁴ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ⁵ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁶ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ⁷ ἐπιστροφή, ἥς, ἡ, attention, conversion. ⁸ παραγίνομαι, come, arrive. ⁹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁰ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹¹ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ¹² αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹³ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ¹⁴ παραγγέλλω, order, command. ¹⁵ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ¹⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁷ ἀρχαῖος, old, ancient. ¹⁸ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁹ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts.

θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
καθὼς καὶ ἡμῖν: καὶ οὐδὲν διέκρινεν¹ μεταξὺ² ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, 9
τῇ πίστει καθάρισας³ τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε⁴ 10
τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι⁵ ζυγὸν⁶ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁷ τῶν μαθητῶν, ὃν
οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν⁸ βαστάσαι;⁹ Ἀλλὰ 11
διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν
τρόπον¹⁰ κάκεῖνοι.¹¹

Ἐσίγησεν¹² δὲ πᾶν τὸ πλῆθος,¹³ καὶ ἤκουον Βαρνάβαν¹⁴ καὶ Παύλου 12
ἐξηγουμένων¹⁵ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα¹⁶ ἐν τοῖς
ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι¹² αὐτοῦς, ἀπεκρίθη 13
Ἰάκωβος¹⁷ λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν¹⁸ ἐξηγήσατο¹⁵ καθὼς 14
πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο¹⁹ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν²⁰ οἱ λόγοι τῶν 15
προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω,²¹ καὶ 16
ἀνοικοδομήσω²² τὴν σκηνὴν²³ Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν: καὶ τὰ
κατεσκαμμένα²⁴ αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,²² καὶ ἀνορθώσω²⁵ αὐτήν: 17

¹ διακρίνω, discriminate, judge. ² μεταξὺ, between, after. ³ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁴ πειράζω, test, tempt. ⁵ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁶ ζυγός, οὐ, ὁ, yoke, heavy burden. ⁷ τράχηλος, οὐ, ὁ, neck. ⁸ ἰσχύω, be strong, able. ⁹ βαστάζω, bear, carry. ¹⁰ τρόπος, οὐ, ὁ, manner, way. ¹¹ κάκεῖνος, and he, and she. ¹² σιγάω, be silent, become silent. ¹³ πλῆθος, οὐς, τό, multitude. ¹⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁵ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁶ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁷ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹⁸ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ¹⁹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ²⁰ συμφωνέω, agree with, agree together. ²¹ ἀναστρέφω, return, live. ²² ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ²³ σκηνή, ἥς, ἡ, tent, tabernacle. ²⁴ κατασκάπτω, tear down, demolish. ²⁵ ἀνορθόω, restore, strengthen.

ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν¹ οἱ κατάλοιποι² τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον,
καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται³ τὸ ὄνομά μου ἐπ'
αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. Γνωστὰ⁴ ἀπ' αἰῶνός 18
ἐστὶν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ 19
παρενοχλεῖν⁵ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν⁶ ἐπὶ τὸν θεόν: 20
ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι⁷ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι⁸ ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων⁹
τῶν εἰδώλων¹⁰ καὶ τῆς πορνείας¹¹ καὶ τοῦ πνικτοῦ¹² καὶ τοῦ
αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν¹³ ἀρχαίων¹⁴ κατὰ πόλιν τοὺς 21
κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν
σάββατον ἀναγινωσκόμενος.¹⁵

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ 22
ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους¹⁶ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς
Ἀντιόχειαν¹⁷ σὺν Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ,¹⁸ Ἰούδαν¹⁹ τὸν
ἐπικαλούμενον³ Βαρσαββᾶν,²⁰ καὶ Σίλαν,²¹ ἄνδρας ἡγουμένους²²
ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε,²³ Οἱ 23
ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν
Ἀντιόχειαν¹⁷ καὶ Συρίαν²⁴ καὶ Κιλικίαν²⁵ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν,
χαίρειν: ἐπειδὴ²⁶ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξεληθόντες 24

¹ ἐκζητέω, seek out, inquire. ² κατάλοιπος, rest, remaining. ³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁴ γνωστός, known, acquaintance. ⁵ παρενοχλέω, trouble, annoy. ⁶ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁷ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁸ ἀπέχω, received, obtain. ⁹ ἀλίσγημα, τος, τό, pollution, defilement. ¹⁰ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹¹ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹² πνικτός, strangled. ¹³ γενεά, ας, ἡ, generation. ¹⁴ ἀρχαῖος, old, ancient. ¹⁵ ἀναγινώσκω, read. ¹⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁸ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁹ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ²⁰ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ²¹ Σίλας, ὁ, Silas. ²² ἡγέομαι, lead, be chief. ²³ ὅδε, this (here), this here. ²⁴ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²⁶ ἐπειδὴ, since, because.

ἐτάραξαν¹ ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες² τὰς ψυχὰς ὑμῶν,
 λέγοντες περιτέμενσθαι³ καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ
 διεστείλαμεθα:⁴ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν,⁵ 25
 ἐκλεξαμένους⁶ ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς
 ἡμῶν Βαρνάβᾳ⁷ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς 26
 ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 χριστοῦ. Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν⁸ καὶ Σίλαν,⁹ καὶ αὐτοὺς διὰ 27
 λόγου ἀπαγγέλλοντας¹⁰ τὰ αὐτά. Ἐδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, 28
 καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι¹¹ ὑμῖν βάρος,¹² πλὴν¹³ τῶν
 ἐπάναγκες¹⁴ τούτων, ἀπέχεσθαι¹⁵ εἰδωλοθύτων¹⁶ καὶ αἵματος καὶ 29
 πνικτοῦ¹⁷ καὶ πορνείας:¹⁸ ἐξ ὧν διατηροῦντες¹⁹ ἑαυτούς, εὖ²⁰
 πράξετε.²¹ Ἐρρωσθε.²²

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἤλθον εἰς Ἀντιόχειαν:²³ καὶ συναγαγόντες 30
 τὸ πλῆθος,²⁴ ἐπέδωκαν²⁵ τὴν ἐπιστολὴν.²⁶ Ἀναγνόντες²⁷ δέ, 31
 ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.²⁸ Ἰούδας⁸ τε καὶ Σίλας,⁹ καὶ αὐτοὶ 32
 προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς,
 καὶ ἐπεστήριξαν.²⁹ Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' 33

¹ ταρασσω, trouble, agitate. ² ἀνασκευάζω, upset, unsettle. ³ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁴ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁸ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁹ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁰ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹¹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹² βάρος, οὐς, τό, burden, weight. ¹³ πλὴν, however, but. ¹⁴ ἐπάναγκες, of a necessary nature, necessarily. ¹⁵ ἀπέχω, received, obtain. ¹⁶ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹⁷ πνικτός, strangled. ¹⁸ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹⁹ διατηρέω, keep free of, keep safe. ²⁰ εὖ, well, well done. ²¹ πράσσω, do, perform. ²² ῥώννυμι, strengthen, farewell. ²³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ²⁴ πλῆθος, οὐς, τό, multitude. ²⁵ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ²⁶ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²⁷ ἀναγινώσκω, read. ²⁸ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²⁹ ἐπιστήριζω, strengthen, prop up.

εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Παῦλος δὲ 34
καὶ Βαρνάβας¹ διέτριβον² ἐν Ἀντιοχείᾳ,³ διδάσκοντες καὶ
εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν,¹ 36
Ἐπιστρέψαντες⁴ δὴ⁵ ἐπισκεψώμεθα⁶ τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν κατὰ
πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγορεῖλαμεν⁷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς
ἔχουσιν. Βαρνάβας¹ δὲ ἐβουλεύσατο⁸ συμπααραλαβεῖν⁹ τὸν 37
Ἰωάννην, τὸν καλούμενον Μάρκον.¹⁰ Παῦλος δὲ ἡξίου,¹¹ τὸν 38
ἀποστάντα¹² ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,¹³ καὶ μὴ συνελθόντα¹⁴
αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπααραλαβεῖν⁹ τοῦτον. Ἐγένετο οὖν 39
παροξυσμός,¹⁵ ὥστε ἀποχωρισθῆναι¹⁶ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν
τε Βαρνάβαν¹ παραλαβόντα¹⁷ τὸν Μάρκον¹⁰ ἐκπλεύσαι¹⁸ εἰς
Κύπρον·¹⁹ Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος²⁰ Σίλαν²¹ ἐξῆλθεν, 40
παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Διήρχετο²² δὲ 41
τὴν Συρίαν²³ καὶ Κιλικίαν,²⁴ ἐπιστηρίζων²⁵ τὰς ἐκκλησίας.

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² διατρίβω, continue, tarry. ³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁴ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁵ δὴ, also, indeed. ⁶ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁸ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁹ συμπααραλαμβάνω, take along with. ¹⁰ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹¹ ἡξιώω, consider worthy. ¹² ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹³ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹⁴ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁵ παροξυσμός, οὗ, ὁ, stimulation, provocation. ¹⁶ ἀποχωρίζω, separate, split apart. ¹⁷ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁸ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁹ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁰ ἐπιλέγω, call or name, choose. ²¹ Σίλας, ὁ, Silas. ²² διέρχομαι, cross over, pass through. ²³ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²⁵ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up.

Κατήντησεν¹ δὲ εἰς Δέρβην² καὶ Λύστραν·³ καὶ ἰδοὺ, μαθητὴς τις **16**

ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος,⁴ υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς,

πατρὸς δὲ Ἑλλήνος·⁵ ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις³ καὶ **2**

Ἰκονίῳ⁶ ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ **3**

ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν⁷ αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς

ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ἤδεισαν γὰρ ἅπαντες⁸ τὸν πατέρα

αὐτοῦ, ὅτι Ἑλλήν⁵ ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ διεπορεύοντο⁹ τὰς πόλεις, **4**

παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν¹⁰ τὰ δόγματα¹¹ τὰ κεκριμένα ὑπὸ

τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Αἱ **5**

μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο¹² τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευν¹³ τῷ

ἀριθμῷ¹⁴ καθ' ἡμέραν.

Διελθόντες¹⁵ δὲ τὴν Φρυγίαν¹⁶ καὶ τὴν Γαλατικὴν¹⁷ χώραν,¹⁸ **6**

κωλυθέντες¹⁹ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ

Ἀσίᾳ,²⁰ ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν²¹ ἐπείραζον²² κατὰ τὴν **7**

Βιθυνίαν²³ πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν²⁴ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα· **8**

παρελθόντες²⁵ δὲ τὴν Μυσίαν²¹ κατέβησαν εἰς Τρωάδα.²⁶ Καὶ **9**

ὄραμα²⁷ διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν²⁸

¹καταντάω, come to, arrive. ²Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ³Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ⁴Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ⁵Ἑλλήν, ηνος, ό, Greek, Hellene. ⁶Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ⁷περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁸ἅπας, each, every. ⁹διαπορεύομαι, pass across, journey through. ¹⁰φυλάσσω, guard, keep. ¹¹δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹²στερεόω, make firm, strengthen. ¹³περισσεύω, abound, be rich. ¹⁴ἀριθμός, οὔ, ό, number, total. ¹⁵διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁶Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹⁷Γαλατικός, Galatian. ¹⁸χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁹κωλύω, forbid, hinder. ²⁰Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²¹Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ²²πειράζω, test, tempt. ²³Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ²⁴εἰάω, permit, allow. ²⁵παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁶Τρωάς, άδος, ἡ, Troas. ²⁷ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²⁸Μακεδών, όνος, ό, Macedonian.

ἑστώς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς¹ εἰς Μακεδονίαν,²
 βοήθησον³ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὄραμα⁴ εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν 10
 ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν,² συμβιβάζοντες⁵ ὅτι προσκέκληται
 ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες⁷ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,⁸ εὐθυδρομήσαμεν⁹ εἰς 11
 Σαμοθράκην,¹⁰ τῇ τε ἐπιούσῃ¹¹ εἰς Νεάπολιν,¹² ἐκεῖθεν¹³ τε εἰς 12
 Φιλίππους,¹⁴ ἣτις ἐστὶν πρώτη τῆς μερίδος¹⁵ τῆς Μακεδονίας²
 πόλις, κολωνεία·¹⁶ ἤμεν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες¹⁷
 ἡμέρας τινάς. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς 13
 πόλεως παρὰ ποταμόν,¹⁸ οὗ¹⁹ ἐνομιζέτο²⁰ προσευχῇ²¹ εἶναι, καὶ
 καθίσαντες²² ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις²³ γυναῖξιν. Καί τις 14
 γυνὴ ὀνόματι Λυδία,²⁴ πορφυρόπωλις²⁵ πόλεως Θυατείρων,²⁶
 σεβομένη²⁷ τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ κύριος διήνοιξεν²⁸ τὴν καρδίαν,
 προσέχειν²⁹ τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ 15
 ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ
 κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν
 μου, μένατε. Καὶ παρεβιάσατο³⁰ ἡμᾶς.

¹ διαβαίνω, go through, cross. ² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ³ βοηθέω, come to the aid of. ⁴ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁵ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁶ προσκαλέω, summon. ⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ⁸ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ⁹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹⁰ Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ¹¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹² Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ¹³ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁴ Φιλίπποι, ων, ὁ, Philippi. ¹⁵ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹⁶ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city. ¹⁷ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁸ ποταμός, οὔ, ὁ, river, stream. ¹⁹ οὗ, where, when. ²⁰ νομίζω, suppose, think. ²¹ προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ²² καθίζω, seat, sit. ²³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁴ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ²⁵ πορφυρόπωλις, ἰδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ²⁶ Θυατείρα, τό, Thyatira. ²⁷ σεβόμαι, reverence, worship. ²⁸ διανοίγω, open up completely, open fully. ²⁹ προσέχω, take head of, attend to. ³⁰ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν,¹ παιδίσκη² τινὰ 16
 ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος³ ἀπαντῆσαι⁴ ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν⁵
 πολλὴν παρείχεν⁶ τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.⁷ Αὕτη 17
 κατακολουθήσασα⁸ τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν λέγουσα,
 Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου⁹ εἰσίν, οἵτινες
 καταγγέλλουσιν¹⁰ ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.¹¹ Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ 18
 πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς¹² δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας,¹³
 τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω¹⁴ σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
 χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξήλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξήλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας⁵ αὐτῶν, 19
 ἐπιλαβόμενοι¹⁵ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,¹⁶ εἴλकुσαν¹⁷ εἰς τὴν
 ἀγορὰν¹⁸ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας,¹⁹ καὶ προσαγαγόντες²⁰ αὐτοὺς τοῖς 20
 στρατηγοῖς²¹ εἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν²² ἡμῶν
 τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν¹⁰ ἔθνη²³ ἃ 21
 οὐκ ἔξεστιν²⁴ ἡμῖν παραδέχεσθαι²⁵ οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις²⁶ οὖσιν. 22
 Καὶ συνεπέστη²⁷ ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοί²¹
 περιρρήξαντες²⁸ αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον²⁹ ραβδιῶν.³⁰ Πολλὰς 23

¹ προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ² παιδίσκη, ἥς, ἡ, maid, female servant. ³ πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ⁴ ἀπαντάω, meet, encounter. ⁵ ἐργασία, ἀς, ἡ, profit, business. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ⁸ κατακολουθέω, follow after. ⁹ ὑψιστος, highest, most high. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ σωτηρία, ἀς, ἡ, salvation, deliverance. ¹² διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹³ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁴ παραγγέλλω, order, command. ¹⁵ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁷ ἐλκύω, drag, draw. ¹⁸ ἀγορά, ἀς, ἡ, marketplace, place of assembly. ¹⁹ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ²⁰ προσάγω, bring (forward), approach. ²¹ στρατηγός, οῦ, ὁ, commander, general. ²² ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ²³ ἔθνος, ους, τό, custom. ²⁴ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²⁵ παραδέχομαι, receive, accept. ²⁶ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²⁷ συνεπίστημι, rise up together against. ²⁸ περιρρήγνυμι, tear off. ²⁹ κелеύω, order, command. ³⁰ ραβδιῶ, beat with a rod, beat with rods.

τε ἐπιθέντες¹ αὐτοῖς πληγὰς² ἔβαλον εἰς φυλακὴν,³
 παραγγείλαντες⁴ τῷ δεσμοφύλακι⁵ ἀσφαλῶς⁶ τηρεῖν αὐτούς· ὅς, 24
 παραγγελίαν⁷ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτούς εἰς τὴν
 ἐσωτέραν⁸ φυλακὴν,³ καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσατο⁹ εἰς τὸ
 ξύλον.¹⁰ Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον¹¹ Παῦλος καὶ Σίλας¹² 25
 προσευχόμενοι ὕμνουν¹³ τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο¹⁴ δὲ αὐτῶν οἱ
 δέσμιοι·¹⁵ ἄφνω¹⁶ δὲ σεισμός¹⁷ ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι¹⁸ 26
 τὰ θεμέλια¹⁹ τοῦ δεσμοτηρίου·²⁰ ἀνέωχθησάν τε παραχρῆμα²¹ αἱ
 θύραι²² πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ²³ ἀνέθη.²⁴ Ἐξυπνος²⁵ δὲ 27
 γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,⁵ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας²² τῆς
 φυλακῆς,³ σπασάμενος²⁶ μάχαιραν,²⁷ ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν,²⁸
 νομίζων²⁹ ἐκπεφευγέναι³⁰ τοὺς δεσμίους.¹⁵ Ἐφώνησεν³¹ δὲ φωνῇ 28
 μεγάλη ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης³² σεαυτῷ³³ κακόν·
 ἅπαντες³⁴ γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.³⁵ Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,³⁶ 29
 καὶ ἔντρομος³⁷ γενόμενος προσέπεσεν³⁸ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῃ,¹²
 καὶ προαγαγὼν³⁹ αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα 30
 σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, 31

¹ ἐπιτίθῃμι, lay upon, put. ² πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ³ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ⁴ παραγγέλλω, order, command. ⁵ δεσμοφύλαξ, αὐτός, ὁ, prison keeper, jailer. ⁶ ἀσφαλῶς, safely, securely. ⁷ παραγγελία, αὐτός, ἡ, instruction, command. ⁸ ἐσώτερος, within, inside (gen). ⁹ ἀσφαλιζέω, make secure, fasten. ¹⁰ ξύλον, οὐ, τό, wood, tree. ¹¹ μεσονύκτιον, οὐ, τό, midnight. ¹² Σίλας, ὁ, Silas. ¹³ ὑμνέω, sing to, praise. ¹⁴ ἐπακροάμαι, listen to, hear. ¹⁵ δέσμιος, οὐ, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁶ ἄφνω, suddenly. ¹⁷ σεισμός, οὐ, ὁ, earthquake, storm. ¹⁸ σαλεύω, shake, excite. ¹⁹ θεμέλιος, οὐ, ὁ, foundation. ²⁰ δεσμοτήριον, οὐ, τό, prison, jail. ²¹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²² θύρα, αὐτός, ἡ, door, gate. ²³ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ²⁴ ἀνίημι, give up, loosen. ²⁵ ἐξυπνος, awake, aroused. ²⁶ σπάω, draw (as a sword). ²⁷ μάχαιρα, ἡς, ἡ, sword. ²⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁹ νομίζω, suppose, think. ³⁰ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ³¹ φωνέω, call, crow. ³² πράσσω, do, perform. ³³ σεαυτοῦ, yourself, of you. ³⁴ ἅπας, each, every. ³⁵ ἐνθάδε, within, here. ³⁶ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ³⁷ ἐντρομος, terrified, trembling. ³⁸ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ³⁹ προάγω, lead forth, go before.

καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον 32
 τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν¹ 33
 αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν² ἀπὸ τῶν πληγῶν,³
 καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.⁴ 34
 Ἀναγαγὼν⁵ τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν⁶ τράπεζαν,⁷
 καὶ ἡγαλλιᾶτο⁸ πανοικί⁹ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοί¹⁰ τοὺς ραβδούχους 35
 λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν¹² δὲ 36
 ὁ δεσμοφύλαξ¹³ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι
 Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί,¹⁰ ἵνα ἀπολυθῇτε: νῦν οὖν
 ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, 37
 Δείραντες¹⁴ ἡμᾶς δημοσίᾳ,¹⁵ ἀκατακρίτους,¹⁶ ἀνθρώπους
 Ῥωμαίους¹⁷ ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν,¹⁸ καὶ νῦν λάθρα¹⁹
 ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ: ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.
 Ἀνήγγειλαν²¹ δὲ τοῖς στρατηγοῖς¹⁰ οἱ ραβδοῦχοι¹¹ τὰ ῥήματα 38
 ταῦτα: καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί¹⁷ εἰσιν, καὶ 39
 ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες²⁰ ἡρώτων
 ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς¹⁸ εἰσῆλθον 40

¹ παραλαμβάνω, receive, take. ² λούω, bathe, wash. ³ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ⁴ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ⁶ παρατίθηναι, set before, entrust. ⁷ τράπεζα, ἡς, ἡ, table. ⁸ ἀγαλλιᾶω, rejoice, am full of joy. ⁹ πανοικί, with one's whole household or family. ¹⁰ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹¹ ραβδοῦχος, οὗ, ὁ, constable, police officer. ¹² ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹³ δεσμοφύλαξ, αὐτός, ὁ, prison keeper, jailer. ¹⁴ δέρω, beat, flay. ¹⁵ δημόσιος, public, publicly. ¹⁶ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ¹⁷ Ῥωμαῖος, οὗ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁸ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ¹⁹ λάθρα, secretly. ²⁰ ἐξάγω, lead out. ²¹ ἀναγγέλλω, announce, report.

πρὸς τὴν Λυδίαν·¹ καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες² δὲ τὴν Ἀμφίπολιν³ καὶ Ἀπολλωνίαν,⁴ ἦλθον εἰς **17**

Θεσσαλονίκην,⁵ ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων· κατὰ δὲ τὸ **2**

εἰωθὸς⁶ τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία

διελέξατο⁷ αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων⁸ καὶ **3**

παρατιθέμενος,⁹ ὅτι Τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν¹⁰ καὶ ἀναστῆναι ἐκ

νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ

καταγγέλλω¹¹ ὑμῖν. Καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ **4**

προσεκληρώθησαν¹² τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,¹³ τῶν τε

σεβομένων¹⁴ Ἑλλήνων¹⁵ πολὺ πλῆθος,¹⁶ γυναικῶν τε τῶν

πρώτων οὐκ ὀλίγαι.¹⁷ Προσλαβόμενοι¹⁸ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ **5**

ἀπειθοῦντες,¹⁹ τῶν ἀγοραίων²⁰ τινὰς ἄνδρας πονηρούς, καὶ

ὀχλοποιήσαντες,²¹ ἐθορύβουν²² τὴν πόλιν· ἐπιστάντες²³ τε τῇ

οἰκίᾳ Ἰάσονος,²⁴ ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.²⁵ Μὴ **6**

εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον²⁶ τὸν Ἰάσονα²⁴ καὶ τινὰς ἀδελφούς ἐπὶ

τοὺς πολιτάρχας,²⁷ βοῶντες²⁸ ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην²⁹

¹ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ² διοδεύω, travel through, go about. ³ Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ⁴ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ⁵ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁶ εἰῶθα, be accustomed, to maintain a custom. ⁷ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁸ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁹ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁰ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹² προσκληρώω, assign by lot, allot. ¹³ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁴ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁵ Ἕλληνας, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ πλῆθος, οὗς, τό, multitude. ¹⁷ ὀλίγος, little, few. ¹⁸ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁹ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ²⁰ ἀγοραῖος, οὗ, ὁ, marketplace. ²¹ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ²² θορυβέω, make a commotion, agitate. ²³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²⁴ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ²⁵ δῆμος, οὗ, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁶ σύρω, draw, drag. ²⁷ πολιτάρχης, οὗ, ὁ, city official, ruler of a city. ²⁸ βοάω, cry aloud, shout. ²⁹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world.

ἀναστατώνσαντες,¹ οὗτοι καὶ ἐνθάδε² πάρεισιν,³ οὓς ὑποδέδεκται⁴ 7
 Ἰάσων⁵· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι⁶ τῶν δογμάτων⁷ Καίσαρος⁸
 πράσσουσιν,⁹ βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν 8
 δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας¹¹ ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ 9
 λαβόντες τὸ ἱκανὸν¹² παρὰ τοῦ Ἰάσονος⁵ καὶ τῶν λοιπῶν,
 ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν¹³ τὸν τε Παῦλον 10
 καὶ τὸν Σίλαν¹⁴ εἰς Βέροϊαν·¹⁵ οἵτινες παραγενόμενοι¹⁶ εἰς τὴν
 συναγωγὴν ἀπήεσαν¹⁷ τῶν Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν 11
 εὐγενέστεροι¹⁸ τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ,¹⁹ οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον
 μετὰ πάσης προθυμίας,²⁰ τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες²¹ τὰς
 γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν 12
 ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων²² γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων²³
 καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.²⁴ Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς 13
 Θεσσαλονίκης¹⁹ Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ¹⁵ κατηγγέλη²⁵ ὑπὸ
 τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον ἀκεῖ²⁶ σαλεύοντες²⁷ τοὺς
 ὄχλους. Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν²⁸ οἱ ἀδελφοὶ 14

¹ ἀναστατόω, stir up, disturb. ² ἐνθάδε, within, here. ³ πάρεμι, be present, have arrived. ⁴ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ⁵ Ἰάσων, ὄς, Jason. ⁶ ἀπέναντι, over against, before. ⁷ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ⁸ Καίσαρ, ὄς, ὁ, Caesar. ⁹ πράσσω, do, perform. ¹⁰ ταρασσω, trouble, agitate. ¹¹ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ¹² ἱκανός, sufficient, able. ¹³ ἐκπέμπω, send out. ¹⁴ Σίλας, ὄς, Silas. ¹⁵ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ¹⁶ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁷ ἀπειμι, go away, depart. ¹⁸ εὐγενής, noble, high-born. ¹⁹ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²⁰ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ²¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²² Ἑλληνίς, ἰδος, ἡ, Greek, Greek woman. ²³ εὐσχημων, honorable. ²⁴ ὀλίγος, little, few. ²⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁶ ἀκεῖ, and there. ²⁷ σαλεύω, shake, excite. ²⁸ ἐξαποστέλλω, send forth.

πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν: ὑπέμενον¹ δὲ ὁ τε Σίλας² καὶ ὁ
 Τιμόθεος³ ἐκεῖ. Οἱ δὲ καθιστώντες⁴ τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν 15
 ἕως Ἀθηνῶν:⁵ καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν² καὶ
 Τιμόθεον,³ ἵνα ὡς τάχιστα⁶ ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.⁷

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις⁵ ἐκδεχομένου⁸ αὐτοῦ τοῦ Παύλου, 16
 παρωξύνετο⁹ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον¹⁰
 οὔσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο¹¹ μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς 17
 Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,¹² καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ¹³ κατὰ πᾶσαν
 ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.¹⁴ Τινὲς δὲ καὶ τῶν 18
 Ἐπικουρείων¹⁵ καὶ τῶν Στοϊκῶν¹⁶ φιλοσόφων¹⁷ συνέβαλλον¹⁸
 αὐτῷ. Καὶ τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος¹⁹ οὗτος
 λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων²⁰ δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς²¹ εἶναι: ὅτι
 τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν²² εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοι²³ τε 19
 αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον²⁴ πάγον²⁴ ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα
 γνῶναι, τίς ἢ καινὴ²⁵ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδασχὴ;²⁶ 20
 Ξενίζοντα²⁷ γάρ τινα εἰσφέρεις²⁸ εἰς τὰς ἀκοὰς²⁹ ἡμῶν: βουλόμεθα
 οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι – Ἀθηναῖοι³¹ δὲ πάντες καὶ οἱ 21

¹ ὑπομένω, tarry, endure. ² Σίλας, ὁ, Silas. ³ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁴ καθίστημι, set, constitute. ⁵ Ἀθῆναι, ὡν, ἡ, Athens. ⁶ τάχιστα, most swiftly. ⁷ ἐξίμι, go away, leave. ⁸ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁹ παρωξύνω, provoke, irritate. ¹⁰ κατείδωλος, full of idols. ¹¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹² σεβόμενοι, reverence, worship. ¹³ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ¹⁴ παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ¹⁵ Ἐπικουρείος, ου, ὁ, Epicurean. ¹⁶ Στοϊκός, Stoic. ¹⁷ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ¹⁸ συμβάλλω, discuss, consider. ¹⁹ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ²⁰ ξένος, strange, stranger. ²¹ καταγγελεὺς, ἕως, ὁ, proclaimer, preacher. ²² ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ²³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²⁴ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ²⁵ καινός, new, fresh. ²⁶ διδασχὴ, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ²⁷ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁸ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ²⁹ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ³⁰ βούλομαι, wish, will. ³¹ Ἀθηναῖος, Athenian.

ἐπιδημοῦντες¹ ξένοι² εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαιρουν,³ ἢ λέγειν τι καὶ
ἀκούειν καινότερον.⁴

Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου⁵ πάγου⁵ ἔφη, Ἄνδρες 22

Ἀθηναῖοι,⁶ κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους⁷ ὑμᾶς θεωρῶ. 23

Διερχόμενος⁸ γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν⁹ τὰ σεβάσματα¹⁰ ὑμῶν, εὔρον

καὶ βωμὸν¹¹ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο,¹² Ἀγνώστῳ¹³ θεῷ. Ὃν οὖν

ἀγνοοῦντες¹⁴ εὐσεβεῖτε,¹⁵ τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω¹⁶ ὑμῖν. Ὁ θεὸς 24

ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ

γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις¹⁷ ναοῖς¹⁸ κατοικεῖ,¹⁹ 25

οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται,²⁰ προσδεόμενός²¹ τινος,

αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν²² κατὰ πάντα: ἐποίησέν τε ἐξ 26

ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν¹⁹ ἐπὶ πᾶν τὸ

πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας²³ προστεταγμένους²⁴ καιροὺς καὶ τὰς

ὁροθεσίας²⁵ τῆς κατοικίας²⁶ αὐτῶν: ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα²⁷ γε²⁸ 27

ψηλαφήσειαν²⁹ αὐτὸν καὶ εὔροιεν, καὶ γε²⁸ οὐ μακρὰν³⁰ ἀπὸ ἐνὸς

ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα³¹ 28

καὶ ἐσμεν: ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν³² εἰρήκασιν, Τοῦ

¹ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ² ξένος, strange, stranger. ³ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ⁴ καινός, new, fresh. ⁵ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ⁶ Ἀθηναῖος, Athenian. ⁷ δεισιδαίμων, devout, religious. ⁸ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁹ ἀναθεωρῶ, observe carefully, examine. ¹⁰ σεβάσμα, τος, τό, object of worship. ¹¹ βωμός, οὐ, ὁ, altar. ¹² ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ¹³ ἄγνωστος, unknown. ¹⁴ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁵ εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ¹⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁷ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ¹⁸ ναός, οὐ, ὁ, temple, shrine. ¹⁹ κατοικέω, inhabit, dwell. ²⁰ θεραπεύω, heal, care for. ²¹ προσδέομαι, need, want more. ²² πνοή, ἥς, ἡ, wind, breath. ²³ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ²⁴ προστάσσω, command, order. ²⁵ ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ²⁶ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation. ²⁷ ἄρα, so? (introduces a question). ²⁸ γέ, indeed, at least. ²⁹ ψηλαφάω, touch, handle. ³⁰ μακράν, far away. ³¹ κινέω, move, stir. ³² ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer.

γὰρ καὶ γένος¹ ἐσμέν. Γένος¹ οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ 29
 ὀφείλομεν² νομίζειν³ χρυσῷ⁴ ἢ ἀργύρῳ⁵ ἢ λίθῳ, χαράγματι⁶
 τέχνης⁷ καὶ ἐνθυμήσεως⁸ ἀνθρώπου, τὸ θεῖον⁹ εἶναι ὅμοιον.¹⁰ 30
 Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας¹¹ ὑπεριδὼν¹² ὁ θεός, τὰ νῦν
 παραγγέλλει¹³ τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ¹⁴ μετανοεῖν.¹⁵ 31
 διότι¹⁶ ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ἣ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην¹⁷ ἐν
 δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,¹⁸ πίστιν παρασχών¹⁹ πᾶσιν,
 ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν²⁰ νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον.²¹ οἱ δὲ εἶπον, 32
 Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος 33
 ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες²² αὐτῷ, 34
 ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος²³ ὁ Ἀρεοπαγίτης,²⁴ καὶ γυνὴ
 ὀνόματι Δάμαρις,²⁵ καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς²⁶ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν²⁷ ἦλθεν εἰς 18
 Κόρινθον.²⁸ Καὶ εὐρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν,²⁹ 2
 Ποντικὸν³⁰ τῷ γένει,¹ προσφάτως³¹ ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,³²

¹ γένος, οὗς, τό, race, kind. ² ὀφείλω, owe, ought. ³ νομίζω, suppose, think. ⁴ χρυσός, οὐ, ὁ, gold, anything made of gold. ⁵ ἄργυρος, οὐ, ὁ, silver, silver as a metal. ⁶ χάραγμα, τοσ, τό, stamp, impress. ⁷ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ⁸ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ⁹ θεῖος, divine. ¹⁰ ὅμοιος, like, similar. ¹¹ ἀγνοία, ας, ἡ, ignorance. ¹² ὑπεριδὼν, overlook. ¹³ παραγγέλλω, order, command. ¹⁴ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁵ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁶ διότι, because, on this account. ¹⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁸ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁹ παρέχω, offer, afford. ²⁰ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ²¹ χλευάζω, mock, scoff. ²² κολλάω, glue, cleave. ²³ Διονύσιος, οὐ, ὁ, Dionysius. ²⁴ Ἀρεοπαγίτης, οὐ, ὁ, Areopagite. ²⁵ Δάμαρις, ιδος, ἡ, Damaris. ²⁶ χωρίζω, separate, depart. ²⁷ Ἀθῆναι, ὧν, ἡ, Athens. ²⁸ Κόρινθος, οὐ, ἡ, Corinth. ²⁹ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ³⁰ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ³¹ προσφάτως, recently. ³² Ἰταλία, ας, ἡ, Italy.

καὶ Πρίσκιλλαν¹ γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι² Κλαύδιον³
χωρίζεσθαι⁴ πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,⁵ προσῆλθεν
αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον⁶ εἶναι, ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ 3
εἰργάζετο·⁷ ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ⁸ τὴν τέχνην.⁹ Διελέγετο¹⁰ δὲ ἐν 4
τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθ' ἐν τε Ἰουδαίους καὶ
Ἑλλήνας.¹¹

Ὡς δὲ κατήλθον¹² ἀπὸ τῆς Μακεδονίας¹³ ὁ τε Σίλας¹⁴ καὶ ὁ 5
Τιμόθεος,¹⁵ συνείχετο¹⁶ τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος,
διαμαρτυρόμενος¹⁷ τοῖς Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. 6
Ἀντιτασσομένων¹⁸ δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων,¹⁹
ἐκτιναζάμενος²⁰ τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς²¹ ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη
πορεύσομαι. Καὶ μεταβὰς²² ἐκεῖθεν²³ ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς 7
ὀνόματι Ἰούστου,²⁴ σεβομένου²⁵ τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν
συνομοροῦσα²⁶ τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος²⁷ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος²⁸ 8
ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν
Κορινθίων²⁹ ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ ὁ 9

¹ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ² τάσσω, arrange, appoint. ³ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ⁴ χωρίζω, separate, depart. ⁵ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁶ ὁμότεχνος, of the same trade. ⁷ ἐργάζομαι, work, word. ⁸ σκηνοποιός, ου, ὁ, tent-maker. ⁹ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ¹⁰ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹¹ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellenic. ¹² κατέρχομαι, come down, go down. ¹³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁵ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁸ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ¹⁹ βλασφημέω, revile, blaspheme. ²⁰ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ²¹ καθαρός, clean, pure. ²² μεταβαίνω, depart, leave. ²³ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁴ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ²⁵ σεβομαι, reverence, worship. ²⁶ συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ²⁷ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ²⁸ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ²⁹ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian.

κύριος δι' ὁράματος¹ ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ
 λάλει καὶ μὴ σιωπήσης·² διότι³ ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς 10
 ἐπιθήσεται⁴ σοι τοῦ κακῶσαι⁵ σε· διότι³ λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν
 τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέν⁶ τε ἐνιαυτὸν⁷ καὶ μῆνας⁸ ἕξ,⁹ διδάσκων 11
 ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

Γαλλίωνος¹⁰ δὲ ἀνθυπατεύοντος¹¹ τῆς Ἀχαΐας,¹² κατεπέστησαν¹³ 12
 ὁμοθυμαδὸν¹⁴ οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ
 βῆμα,¹⁵ λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει¹⁶ τοὺς 13
 ἀνθρώπους σέβεσθαι¹⁷ τὸν θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου 14
 ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων¹⁰ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ
 μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά¹⁸ τι ἢ ραδιούργημα¹⁹ πονηρόν, ὦ²⁰ Ἰουδαῖοι,
 κατὰ λόγον ἂν ἤνεσχόμην²¹ ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημά²² ἐστὶν περὶ 15
 λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί·
 κριτῆς²³ γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι²⁴ εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν²⁵ 16
 αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.¹⁵ Ἐπιλαβόμενοι²⁶ δὲ πάντες οἱ 17
 Ἕλληνες²⁷ Σωσθένην²⁸ τὸν ἀρχισυνάγωγον²⁹ ἔτυπτον³⁰
 ἔμπροσθεν³¹ τοῦ βήματος.¹⁵ Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ¹⁰

¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ² σιωπάω, be silent, keep silence. ³ διότι, because, on this account. ⁴ ἐπιτίθμι, lay upon, put. ⁵ κακῶω, mistreat, harm. ⁶ καθίζω, seat, sit. ⁷ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ⁸ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁹ ἕξ, six, 6. ¹⁰ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ¹¹ ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ¹² Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹³ κατεπίστημι, rush, assault. ¹⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁶ ἀναπείθω, induce, persuade. ¹⁷ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁸ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹⁹ ραδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ²⁰ ὦ, Oh! omega. ²¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²² ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²³ κριτής, ου, ὁ, judge. ²⁴ βούλομαι, wish, will. ²⁵ ἀπελάνω, drive away. ²⁶ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²⁷ Ἕλληγ, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²⁸ Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ²⁹ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ³⁰ τύπτω, smite, beat. ³¹ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen).

ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας¹ ἡμέρας ἱκανάς,² τοῖς ἀδελφοῖς 18
 ἀποταξάμενος,³ ἐξέπλει⁴ εἰς τὴν Συρίαν,⁵ καὶ σὺν αὐτῷ
 Πρίσκιλλα⁶ καὶ Ἀκύλας,⁷ κειράμενος⁸ τὴν κεφαλὴν ἐν
 Κεγχρεαῖς·⁹ εἶχεν γὰρ εὐχὴν.¹⁰ Κατήνητησεν¹¹ δὲ εἰς Ἔφεσον,¹² καὶ 19
 ἐκεῖνους κατέλιπεν¹³ αὐτοῦ·¹⁴ αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν
 συναγωγὴν διελέχθη¹⁵ τοῖς Ἰουδαίοις. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ 20
 πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν·¹⁶ ἀλλ' 21
 ἀπετάξατο³ αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με πάντως¹⁷ τὴν ἑορτὴν¹⁸ τὴν
 ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀνακάμψω¹⁹ πρὸς
 ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. Ἀνήχθη²⁰ ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,¹² καὶ 22
 κατελθὼν²¹ εἰς Καισάρειαν,²² ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν
 ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.²³ Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ 23
 ἐξῆλθεν, διερχόμενος²⁴ καθεξῆς²⁵ τὴν Γαλατικὴν²⁶ χώραν²⁷ καὶ
 Φρυγίαν,²⁸ ἐπιστηρίζων²⁹ πάντας τοὺς μαθητάς.

¹ προσμένω, wait longer, remain. ² ἱκανός, sufficient, able. ³ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ⁴ ἐκπλέω, sail away, sail out. ⁵ Συρία, ας, ἡ, Syria. ⁶ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ⁷ Ἀκύλας, ό, Aquila. ⁸ κείρω, shear, cut off. ⁹ Κεγχρεαί, ών, ἡ, Cenchreae. ¹⁰ εὐχή, ἧς, ἡ, prayer, vow. ¹¹ καταντάω, come to, arrive. ¹² Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹³ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁴ αὐτοῦ, there, here. ¹⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁶ ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ¹⁷ πάντως, altogether, by all means. ¹⁸ ἑορτή, ἧς, ἡ, feast, festival. ¹⁹ ἀνακάμπτω, turn back, return. ²⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ²¹ κατέρχομαι, come down, go down. ²² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ²⁴ διέρχομαι, cross over, pass through. ²⁵ καθεξῆς, successively, in order. ²⁶ Γαλατικός, Galatian. ²⁷ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²⁸ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ²⁹ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς¹ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς² τῷ γένει,³ ἀνὴρ 24
 λόγιος,⁴ κατήντησεν⁵ εἰς Ἔφεσον,⁶ δυνατὸς⁷ ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. 25
 Οὗτος ἦν κατηχημένος⁸ τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων⁹ τῷ
 πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς¹⁰ τὰ περὶ τοῦ κυρίου,
 ἐπιστάμενος¹¹ μόνον τὸ βάπτισμα¹² Ἰωάννου: οὗτός τε ἤρξατο 26
 παρρησιάζεσθαι¹³ ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ
 Ἀκύλας¹⁴ καὶ Πρίσκιλλα,¹⁵ προσελάβοντο¹⁶ αὐτόν, καὶ
 ἀκριβέστερον¹⁰ αὐτῷ ἐξέθεντο¹⁷ τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου¹⁸ 27
 δὲ αὐτοῦ διελθεῖν¹⁹ εἰς τὴν Ἀχαΐαν,²⁰ προτρεψάμενοι²¹ οἱ ἀδελφοὶ
 ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι²² αὐτόν: ὃς παραγενόμενος²³
 συνεβάλετο²⁴ πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος: εὐτόνως 28
 γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο²⁶ δημοσίᾳ,²⁷ ἐπιδεικνὺς²⁸ διὰ
 τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶν¹ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,²⁹ Παῦλον 19
 διελθόντα¹⁹ τὰ ἀνωτερικὰ³⁰ μέρη³¹ ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον: καὶ εὐρών
 τινας μαθητὰς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε 2
 πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα

¹ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ² Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ³ γένος, οὗς, τό, race, kind. ⁴ λόγιος, eloquent, learned. ⁵ καταντάω, come to, arrive. ⁶ Ἐφεσος, οὗ, ἡ, Ephesus. ⁷ δυνατός, powerful, possible. ⁸ κατηγέω, teach by word of mouth. ⁹ ζέω, be fervent, be hot. ¹⁰ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹³ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁴ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁵ Πρίσκιλλα, ἡς, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁶ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁷ ἐκτίθημι, declare, explain. ¹⁸ βούλομαι, wish, will. ¹⁹ διέρχομαι, cross over, pass through. ²⁰ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²¹ προτρέπω, urge (on), encourage. ²² ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ²³ παραγίνομαι, come, arrive. ²⁴ συμβάλλω, discuss, consider. ²⁵ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ²⁶ διακατελέγχω, refute, overwhelm in argument. ²⁷ δημόσιος, public, publicly. ²⁸ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ²⁹ Κόρινθος, οὗ, ἡ, Corinth. ³⁰ ἀνωτερικός, upper, higher-lying. ³¹ μέρος, οὗς, τό, part, portion.

ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν 3
 ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.¹ Εἶπεν δὲ 4
 Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα¹ μετανοίας,² τῷ λαῷ
 λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν,
 εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ 5
 ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος³ αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς 6
 χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε
 γλώσσαις καὶ προεφάρτεον.⁴ Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὥσεϊ⁵ 7
 δεκαδύο.⁶

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,⁷ ἐπὶ μῆνας⁸ τρεῖς 8
 διαλεγόμενος⁹ καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ 9
 τινες ἐσκληρύνοντο¹⁰ καὶ ἠπείθουν,¹¹ κακολογοῦντες¹² τὴν ὁδὸν
 ἐνώπιον τοῦ πλήθους,¹³ ἀποστὰς¹⁴ ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν¹⁵ τοὺς
 μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος⁹ ἐν τῇ σχολῇ¹⁶ Τυράννου¹⁷
 τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη¹⁸ δύο, ὥστε πάντας τοὺς 10
 κατοικοῦντας¹⁹ τὴν Ἀσίαν²⁰ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας.²¹ Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας²² 11
 ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς 12

¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ² μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ³ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁵ ὥσεϊ, like, about. ⁶ δεκαδύο, twelve, 12. ⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁸ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁰ σκληρύνω, harden. ¹¹ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹² κακολογέω, speak evil of, revile. ¹³ πλήθος, οὗς, τό, multitude. ¹⁴ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁵ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁶ σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ¹⁷ τύραννος, οὗ, ὁ, Tyrannus; tyrant. ¹⁸ ἔτος, οὗς, τό, year. ¹⁹ κατοικέω, inhabit, dwell. ²⁰ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²¹ Ἕλλην, ἡνος, ὁ, Greek, Hellene. ²² τυγχάνω, obtain, happen.

ἀσθενοῦντας¹ ἐπιφέρεισθαι² ἀπὸ τοῦ χρωτὸς³ αὐτοῦ σουδάρια⁴ ἢ
 σιμικίνθια,⁵ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι⁶ ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους,⁷ τὰ τε
 πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν⁸ δέ 13
 τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων⁹ Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν¹⁰ ὀνομάζειν¹¹
 ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
 Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζομεν¹² ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος
 κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ¹³ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπτά 14
 οἱ τοῦτο ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, 15
 Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι:¹⁴ ὑμεῖς δὲ
 τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος¹⁵ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ 16
 πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσαν¹⁶ αὐτῶν, ἰσχυσεν¹⁷ κατ'
 αὐτῶν, ὥστε γυμνοῦς¹⁸ καὶ τετραυματισμένους¹⁹ ἐκφυγεῖν²⁰ ἐκ
 τοῦ οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν²¹ πᾶσιν Ἰουδαίοις 17
 τε καὶ Ἑλλήσιν²² τοῖς κατοικοῦσιν²³ τὴν Ἔφεσον,²⁴ καὶ ἐπέπεσεν
 φόβος²⁶ ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο²⁷ τὸ ὄνομα τοῦ
 κυρίου Ἰησοῦ. Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, 18
 ἐξομολογοῦμενοι,²⁸ καὶ ἀναγγέλλοντες²⁹ τὰς πράξεις³⁰ αὐτῶν. 19
 Ἰκανοὶ³¹ δὲ τῶν τὰ περίεργα³² πραξάντων³³ συνενέγκαντες³⁴ τὰς

¹ ἀσθενέω, be weak, sick. ² ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ³ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ⁴ σουδάριον, ου, τό, face cloth, handkerchief. ⁵ σιμικίνθιον, ου, τό, apron. ⁶ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ⁷ νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ⁸ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ⁹ περιέρχομαι, go about, go around. ¹⁰ ἐξορκιστής, οὔ, ὁ, exorcist. ¹¹ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹² ὀρκίζω, adjure, implore. ¹³ Σκευᾶς, ᾧ, ὁ, Sceva. ¹⁴ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁵ ἐφάλλομαι, leap upon. ¹⁶ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ¹⁷ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁸ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹⁹ τραυματίζω, wound. ²⁰ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²¹ γνωστός, known, acquaintance. ²² Ἑλληγν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²³ κατοικέω, inhabit, dwell. ²⁴ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁵ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁶ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ²⁷ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ²⁸ ἐξομολογέω, confess, profess. ²⁹ ἀναγγέλλω, announce, report. ³⁰ πράξις, εως, ἡ, deed, function. ³¹ ἰκανός, sufficient, able. ³² περίεργος, ου, ὁ, meddlesome, belonging to magic. ³³ πράσσω, do, perform. ³⁴ συμφέρω, bring together, it is profitable.

βίβλους¹ κατέκαιον² ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν³ τὰς
τιμὰς⁴ αὐτῶν, καὶ εὔρον ἀργυρίου⁵ μυριάδας⁶ πέντε.⁷ Οὕτως 20
κατὰ κράτος⁸ ὁ λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανεν⁹ καὶ ἰσχυεν.¹⁰

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν¹¹ 21

τὴν Μακεδονίαν¹² καὶ Ἀχαΐαν,¹³ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,
εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην¹⁴ ἰδεῖν. 22
Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν¹² δύο τῶν διακονούντων¹⁵
αὐτῷ, Τιμόθεον¹⁶ καὶ Ἑραστον,¹⁷ αὐτὸς ἐπέσχε¹⁸ χρόνον εἰς τὴν
Ἀσίαν.¹⁹

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον τάραχος²⁰ οὐκ ὀλίγος²¹ περὶ τῆς 23

ὁδοῦ. Δημήτριος²² γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,²³ ποιῶν ναοὺς 24
ἀργυροῦς²⁵ Ἀρτέμιδος,²⁶ παρείχετο²⁷ τοῖς τεχνίταις²⁸ ἐργασίαν²⁹
οὐκ ὀλίγην·²¹ οὓς συναθροίσας,³⁰ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα 25
ἐργάτας,³¹ εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε³² ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας
ἡ εὐπορία³³ ἡμῶν ἐστίν. Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον 26
Ἐφέσου,³⁴ ἀλλὰ σχεδὸν³⁵ πάσης τῆς Ἀσίας,¹⁹ ὁ Παῦλος οὗτος

¹ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ² κατακαίω, burn up, consume entirely. ³ συμψηφίζω, count up, add up. ⁴ τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ⁵ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁶ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ⁷ πέντε, five, 5. ⁸ κράτος, ους, τό, power, dominion. ⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁰ ἰσχύω, be strong, able. ¹¹ διέρχουμαι, cross over, pass through. ¹² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁴ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁵ διακονέω, serve, minister. ¹⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁷ Ἑραστός, ου, ὁ, Erastus. ¹⁸ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ²¹ ὀλίγος, little, few. ²² Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ²³ ἀργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ²⁴ ναός, οὔ, ὁ, temple, shrine. ²⁵ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ²⁶ Ἀρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ²⁷ παρέχω, offer, afford. ²⁸ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ²⁹ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ³⁰ συναθροίζω, gather, bring together. ³¹ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ³² ἐπίσταμαι, understand, know. ³³ εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ³⁴ Ἐφεσός, ου, ἡ, Ephesus. ³⁵ σχεδόν, almost, nearly.

πείσας μετέστησεν¹ ἱκανὸν² ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ
 χειρῶν γινόμενοι. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει³ ἡμῖν τὸ μέρος⁴ 27
 εἰς ἀπελεγμὸν⁵ ἔλθειν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς⁶ ἱερὸν
 Ἀρτέμιδος⁷ εἰς οὐθὲν λογισθῆναι,⁸ μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι⁹
 τὴν μεγαλειότητα¹⁰ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία¹¹ καὶ ἡ οἰκουμένη¹²
 σέβεται.¹³ Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις¹⁴ θυμοῦ,¹⁵ 28
 ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁷ Ἐφεσίων.¹⁶ Καὶ ἐπλήσθη 29
 ἡ πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως¹⁸ ὥρμησάν¹⁹ τε ὁμοθυμαδὸν²⁰ εἰς τὸ
 θέατρον,²¹ συναρπάσαντες²² Γάϊον²³ καὶ Ἀρίσταρχον²⁴
 Μακεδόνας,²⁵ συνεκδήμους²⁶ Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου 30
 βουλομένου²⁷ εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,²⁸ οὐκ εἴων²⁹ αὐτὸν οἱ
 μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν,³⁰ ὄντες αὐτῷ φίλοι,³¹ 31
 πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ
 θέατρον.²¹ Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία 32
 συγκεχυμένη,³² καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν³³
 συνεληλύθεισαν.³⁴ Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν³⁵ Ἀλέξανδρον,³⁶ 33
 προβαλόντων³⁷ αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,³⁶

¹ μεθίστημι, remove, turn away. ² ἱκανός, sufficient, able. ³ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁴ μέρος, οὐς, τό, part, portion. ⁵ ἀπελεγμός, οὐ, ὁ, disrepute, discredit. ⁶ θεά, ἁς, ἡ, goddess. ⁷ Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁸ λογίζομαι, calculate, consider. ⁹ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁰ μεγαλειότης, ἡτος, ἡ, splendor, magnificence. ¹¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹² οἰκουμένη, ἡς, ἡ, inhabited world. ¹³ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁴ πλήρης, full. ¹⁵ θυμός, οὐ, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁶ Ἐφέσιος, Ephesian. ¹⁷ πλήθω, fill. ¹⁸ σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ¹⁹ ὁρμάω, hasten on, rush. ²⁰ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²¹ θέατρον, οὐ, τό, theater, spectacle. ²² συναρπάζω, seize, drag away. ²³ Γάϊος, οὐ, ὁ, Gaius. ²⁴ Ἀρίσταρχος, οὐ, ὁ, Aristarchus. ²⁵ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²⁶ συνέκδημος, οὐ, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ²⁷ βούλομαι, wish, will. ²⁸ δῆμος, οὐ, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁹ εἶω, permit, allow. ³⁰ Ἀσιάρχης, οὐ, ὁ, Asiarch. ³¹ φίλος, οὐ, ὁ, loving, friend. ³² συγχέω, confuse, confound. ³³ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ³⁴ συνέρχομαι, come together, come or go with. ³⁵ προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ³⁶ Ἀλέξανδρος, οὐ, ὁ, Alexander. ³⁷ προβάλλω, put forward, put out.

κατασείσας¹ τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι² τῷ δήμῳ.³ 34

Ἐπιγινόντες⁴ δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων

ὥς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁵ Ἐφεσίων.⁶ 35

Καταστεύλας⁷ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν, Ἄνδρες

Ἐφέσιοι,⁶ τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίαν⁶

πόλιν νεωκόρον⁸ οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς⁹ Ἀρτέμιδος⁵ καὶ τοῦ

Διοπετοῦς;¹⁰ Ἀναντιρρήτων¹¹ οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς 36

κατεσταλμένους⁷ ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς¹² πράσσειν.¹³ 37

Ἥγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους¹⁴ οὔτε

βλασφημοῦντας¹⁵ τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος¹⁶ καὶ οἱ 38

σὺν αὐτῷ τεχνῖται¹⁷ ἔχουσιν πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι¹⁸ ἄγονται,

καὶ ἀνθύπατοί¹⁹ εἰσιν: ἐγκαλείτωσαν²⁰ ἀλλήλοις. Εἰ δέ τι περὶ 39

ἐτέρων ἐπιζητεῖτε,²¹ ἐν τῇ ἐννόμῳ²² ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.²³ Καὶ 40

γὰρ κινδυνεύομεν²⁴ ἐγκαλεῖσθαι²⁰ στάσεως²⁵ περὶ τῆς σήμερον,²⁶

μηδενὸς αἰτίου²⁷ ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα δοῦναι

λόγον τῆς συστροφῆς²⁸ ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν 41

ἐκκλησίαν.

¹ κατασεῖω, shake, motion. ² ἀπολογεῖσθαι, defend one's self, give a defense. ³ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁴ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁵ Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁶ Ἐφεσίος, Ephesian. ⁷ καταστεύλλω, restrain, quiet. ⁸ νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian. ⁹ θεά, ἄς, ἡ, goddess. ¹⁰ διοπετής, fallen from heaven. ¹¹ ἀναντίρρητος, not to be contradicted, undeniable. ¹² προπετής, rash, reckless. ¹³ πράσσω, do, perform. ¹⁴ ἱερόσυλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples. ¹⁵ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁶ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹⁷ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹⁸ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ¹⁹ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ²⁰ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ²¹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²² ἐννομος, legal, lawful. ²³ ἐπιλύω, explain, settle. ²⁴ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ²⁵ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²⁶ σήμερον, today, now. ²⁷ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ²⁸ συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι¹ τὸν θόρυβον,² προσκαλεσάμενος³ ὁ **20**

Παῦλος τοὺς μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι

εἰς τὴν Μακεδονίαν.⁴ Διελθὼν⁵ δὲ τὰ μέρη⁶ ἐκεῖνα, καὶ **2**

παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.⁷ **3**

Ποιήσας τε μῆνας⁸ τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς⁹ ὑπὸ τῶν

Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι¹⁰ εἰς τὴν Συρίαν,¹¹ ἐγένετο γνώμη¹²

τοῦ ὑποστρέφειν¹³ διὰ Μακεδονίας.⁴ Συνείπετο¹⁴ δὲ αὐτῷ ἄχρι¹⁵ **4**

τῆς Ἀσίας¹⁶ Σώπατρος¹⁷ Βεροιαῖος¹⁸ Θεσσαλονικέων¹⁹ δέ,

Ἀρίσταρχος²⁰ καὶ Σεκοῦνδος,²¹ καὶ Γαῖος²² Δερβαῖος,²³ καὶ

Τιμόθεος²⁴ Ἀσιανοὶ²⁵ δέ, Τυχικὸς²⁶ καὶ Τρόφιμος.²⁷ Οὗτοι **5**

προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.²⁸ Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν **6**

μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων³⁰ ἀπὸ Φιλίππων,³¹ καὶ ἦλθομεν

πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα²⁸ ἄχρι¹⁵ ἡμερῶν πέντε,³² οὗ³³

διετρίψαμεν³⁴ ἡμέρας ἑπτά.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι³⁵ **7**

ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο³⁶ αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι³⁷ τῇ

¹ παύω, cause to cease. ² θόρυβος, ου, ό, uproar, riot. ³ προσκαλέω, summon. ⁴ Μακεδονία, ας, ή, Macedonia. ⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁶ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁷ Ἑλλάς, άδος, ή, Greece, Hellas. ⁸ μήν, ό, month, certainly. ⁹ ἐπιβουλή, ης, ή, plot, plot against. ¹⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ¹¹ Συρία, ας, ή, Syria. ¹² γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ¹³ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁴ συνέπομαι, accompany. ¹⁵ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁶ Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹⁷ Σώπατρος, ου, ό, Sopater. ¹⁸ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ¹⁹ Θεσσαλονικεύς, έως, ό, Thessalonian. ²⁰ Ἀρίσταρχος, ου, ό, Aristarchus. ²¹ Σεκοῦνδος, ου, ό, Secundus. ²² Γαῖος, ου, ό, Gaius. ²³ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ²⁴ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ²⁵ Ἀσιανός, ου, ό, Asian. ²⁶ Τυχικός, ου, ό, Tychicus. ²⁷ Τρόφιμος, ου, ό, Trophimus. ²⁸ Τρωάς, άδος, ή, Troas. ²⁹ ἐκπλέω, sail away, sail out. ³⁰ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ³¹ Φίλιπποι, ων, ό, Philippi. ³² πέντε, five, 5. ³³ οὔ, where, when. ³⁴ διατρίβω, continue, tarry. ³⁵ κλάω, break. ³⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ³⁷ ἐξείμι, go away, leave.

ἐπαύριον,¹ παρέτεινέν² τε τὸν λόγον μέχρι³ μεσονυκτίου.⁴ Ἦσαν 8

δὲ λαμπάδες⁵ ἱκαναί⁶ ἐν τῷ ὑπερώῳ⁷ οὗ⁸ ἦμεν συνηγμένοι. 9

Καθήμενος δέ τις νεανίας⁹ ὀνόματι Εὐτυχος¹⁰ ἐπὶ τῆς θυρίδος,¹¹

καταφερόμενος¹² ὕπνῳ¹³ βαθεῖ,¹⁴ διαλεγομένου¹⁵ τοῦ Παύλου ἐπὶ

πλείον, κατενεχθεὶς¹² ἀπὸ τοῦ ὕπνου¹³ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου¹⁶

κάτω,¹⁷ καὶ ἦρθη νεκρός. Καταβάς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν¹⁸ αὐτῷ, 10

καὶ συμπεριλαβὼν¹⁹ εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε·²⁰ ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ

ἐν αὐτῷ ἐστίν. Ἀναβάς δὲ καὶ κλάσας²¹ ἄρτον καὶ γευσάμενος,²² 11

ἐφ' ἱκανόν⁶ τε ὁμιλήσας²³ ἄχρι²⁴ αὐγῆς,²⁵ οὕτως ἐξῆλθεν. Ἦγαγον 12

δὲ τὸν παῖδα²⁶ ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.²⁷

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν²⁸ εἰς τὴν Ἄσσον, 13

ἐκεῖθεν³⁰ μέλλοντες ἀναλαμβάνειν³¹ τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ ἦν

διατεταγμένος,³² μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.³³ Ὡς δὲ συνέβαλεν³⁴ 14

ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον,²⁹ ἀναλαβόντες³¹ αὐτὸν ἦλθομεν εἰς

Μιτυλήνην.³⁵ Κάκειθεν³⁶ ἀποπλεύσαντες,³⁷ τῇ ἐπιούσῃ³⁸ 15

κατηντήσαμεν³⁹ ἀντικρὺ⁴⁰ Χίου·⁴¹ τῇ δὲ ἐτέρᾳ παρεβάλομεν⁴² εἰς

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² παρτείνω, extend, prolong. ³ μέχρι, until, as far as (gen). ⁴ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ⁵ λαμπάς, ἄδος, ἡ, torch, lamp. ⁶ ἱκανός, sufficient, able. ⁷ ὑπερῶον, ου, τό, upper story, room upstairs. ⁸ οὗ, where, when. ⁹ νεανίας, ου, ό, young adult, young man. ¹⁰ Εὐτυχος, ου, ό, Eutychus. ¹¹ θυρίς, ἰδος, ἡ, window, windowsill. ¹² καταφέρω, bring down, against. ¹³ ὕπνος, ου, ό, sleep. ¹⁴ βαθύς, deep, early. ¹⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁶ τρίςτεγος, having three stories, third story. ¹⁷ κάτω, down, below. ¹⁸ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁹ συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ²⁰ θορυβέω, make a commotion, agitate. ²¹ κλάω, break. ²² γεύομαι, taste, experience. ²³ ὁμιλέω, converse, speak. ²⁴ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁵ αὐγή, ἡς, ἡ, dawn, light of day. ²⁶ παῖς, ό, male or female child, servant. ²⁷ μετρίως, moderately, somewhat. ²⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁹ Ἄσσος, ου, ἡ, Assos. ³⁰ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ³¹ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ³² διατάσσω, command, give orders to. ³³ πεζεύω, travel by land, travel on foot. ³⁴ συμβάλλω, discuss, consider. ³⁵ Μιτυλήνη, ἡς, ἡ, Mitylene. ³⁶ κάκειθεν, and thence, and from there. ³⁷ ἀποπλέω, sail away. ³⁸ ἐπιούσα, ἡς, ἡ, next day. ³⁹ καταντάω, come to, arrive. ⁴⁰ ἀντικρυς, opposite. ⁴¹ Χίος, ου, ἡ, Chios. ⁴² παραβάλλω, arrive, cross over.

Σάμον·¹ καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ,² τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς
Μίλητον.³ Ἐκρινεν γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι⁴ τὴν Ἔφεσον,⁵ 16
ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι⁶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ·⁷ ἔσπευδεν⁸
γάρ, εἰ δυνατόν⁹ ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς¹⁰
γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου³ πέμψας εἰς Ἔφεσον⁵ μετεκαλέσατο¹¹ τοὺς 17
πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο¹² πρὸς αὐτόν, 18
εἶπεν αὐτοῖς,

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,¹³ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην¹⁴ εἰς τὴν
Ἀσίαν,⁷ πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων¹⁵ 19
τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης¹⁶ καὶ πολλῶν δακρύων¹⁷
καὶ πειρασμῶν¹⁸ τῶν συμβάντων¹⁹ μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς²⁰ τῶν
Ἰουδαίων· ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην²¹ τῶν συμφερόντων,²² τοῦ μὴ 20
ἀναγγεῖλαι²³ ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ²⁴ καὶ κατ' οἴκους, 21
διαμαρτυρόμενος²⁵ Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν²⁶ τὴν εἰς τὸν θεὸν
μετάνοιαν,²⁷ καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν 22
ἰδοὺ, ἐγὼ δεδεμένος²⁸ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ,

¹ Σάμος, ου, ή, Samos. ² Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ³ Μίλητος, ου, ή, Miletus. ⁴ παραπλέω, sail past. ⁵ Ἐφεσος, ου, ή, Ephesus. ⁶ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ⁷ Ἀσία, ας, ή, Asia. ⁸ σπεύδω, hasten, urge on. ⁹ δυνατός, powerful, possible. ¹⁰ πεντηκοστή, ής, ή, Pentecost. ¹¹ μετακαλέω, send for. ¹² παραγίνομαι, come, arrive. ¹³ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁴ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹⁵ δουλεύω, serve, am a slave. ¹⁶ ταπεινοφροσύνη, ης, ή, lowliness of mind, humility. ¹⁷ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁸ πειρασμός, οῦ, ό, temptation, trial. ¹⁹ συμβαίνω, come together, come to pass. ²⁰ ἐπιβουλή, ης, ή, plot, plot against. ²¹ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ²² συμφέρω, bring together, it is profitable. ²³ ἀναγγέλλω, announce, report. ²⁴ δημόσιος, public, publicly. ²⁵ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²⁶ Ἕλλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ²⁷ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ²⁸ δέω, bind, tie.

τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά¹ μοι μὴ εἰδώς, πλὴν² ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ 23
 ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται³ λέγον ὅτι δεσμά⁴ με καὶ
 θλίψεις⁵ μένουσιν. Ἄλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν 24
 ψυχὴν μου τιμίαν⁶ ἑμαυτῷ,⁷ ὡς τελειῶσαι⁸ τὸν δρόμον⁹ μου μετὰ
 χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν¹⁰ ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 διαμαρτύρασθαι³ τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν 25
 ἰδοῦ, ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι¹¹ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς
 πάντες, ἐν οἷς διήλθον¹² κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Διότι 26
 μαρτύρομαι¹⁴ ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον¹⁵ ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς¹⁶ ἐγὼ ἀπὸ
 τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ ὑπεστείλαμην¹⁷ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι 27
 ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν¹⁹ τοῦ θεοῦ. Προσέχετε²⁰ οὖν ἑαυτοῖς καὶ 28
 παντὶ τῷ ποιμνίῳ,²¹ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο
 ἐπισκόπους,²² ποιμαίνειν²³ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ,
 ἣν περιποιήσατο²⁴ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, 29
 ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν²⁵ μου λύκοι²⁶ βαρεῖς²⁷ εἰς ὑμᾶς,
 μὴ φειδόμενοι²⁸ τοῦ ποιμνίου:²¹ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν 30
 ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,²⁹ τοῦ ἀποσπᾶν³⁰
 τοὺς μαθητὰς ὀπίσω³¹ αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,³² μνημονεύοντες³³ 31

¹ συναντάω, meet with, hence to happen. ² πλὴν, however, but. ³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁴ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ⁵ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁶ τίμιος, precious, honorable. ⁷ ἑμαυτοῦ, of myself. ⁸ τελειῶω, fill, fulfill. ⁹ δρόμος, οὐ, ὁ, course, race. ¹⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹¹ οὐκέτι, no longer, no more. ¹² διέρχομαι, cross over, pass through. ¹³ διότι, because, on this account. ¹⁴ μαρτύρομαι, affirm, testify. ¹⁵ σήμερον, today, now. ¹⁶ καθαρός, clean, pure. ¹⁷ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹⁸ ἀναγγεῖλω, announce, report. ¹⁹ βουλὴ, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ²⁰ προσέχω, take head of, attend to. ²¹ ποίμνιον, οὐ, τό, flock, little flock. ²² ἐπίσκοπος, οὐ, ὁ, superintendent, overseer. ²³ ποιμαίνω, shepherd, rule. ²⁴ περιποιέω, acquire, purchase. ²⁵ ἄφιξις, εως, ἡ, departure, arrival. ²⁶ λύκος, οὐ, ὁ, wolf, jackal. ²⁷ βαρὺς, heavy, burdensome. ²⁸ φείδομαι, spare, abstain. ²⁹ διαστρέφω, distort, pervert. ³⁰ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ³¹ ὀπίσω, behind, after (gen). ³² γρηγορέω, watch, keep watch. ³³ μνημονεύω, remember, make mention of.

ὅτι τριετίαν¹ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην² μετὰ δακρύνων³
 νουθετῶν⁴ ἕνα ἕκαστον. Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι⁵ ὑμᾶς, ἀδελφοί, 32
 τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ
 ἐποικοδομῆσαι,⁶ καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν⁷ ἐν τοῖς
 ἡγιασμένοις⁸ πᾶσιν. Ἀργυρίου⁹ ἢ χρυσίου¹⁰ ἢ ἱματισμοῦ¹¹ οὐδενὸς 33
 ἐπεθύμησα.¹² Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις¹³ μου καὶ τοῖς 34
 οὔσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν¹⁴ αἱ χεῖρες αὐται. Πάντα ὑπέδειξα¹⁵ 35
 ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας¹⁶ δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι¹⁷ τῶν
 ἀσθενούντων,¹⁸ μνημονεύειν¹⁹ τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα²⁰ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς 36
 προσηύξατο. Ἰκανὸς²¹ δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς²² πάντων· καὶ 37
 ἐπιπεσόντες²³ ἐπὶ τὸν τράχηλον²⁴ τοῦ Παύλου κατεφίλουν²⁵
 αὐτόν, ὀδυνώμενοι²⁶ μάλιστα²⁷ ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι 38
 μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον²⁹ δὲ αὐτὸν
 εἰς τὸ πλοῖον.

¹ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ² παύω, cause to cease. ³ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁴ νουθετέω, admonish, exhort. ⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ⁶ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁷ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ⁸ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁰ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹¹ ἱματισμός, οὔ, ὁ, clothing. ¹² ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹³ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹⁴ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹⁵ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ¹⁶ κοπιᾶω, toil, labor. ¹⁷ ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in. ¹⁸ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁹ μνημονεύω, remember, make mention of. ²⁰ γόνυ, ατος, τό, knee. ²¹ ἱκανός, sufficient, able. ²² κλαυθμός, οὔ, ὁ, weeping, lamentation. ²³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁴ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ²⁵ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ²⁶ ὀδυνάω, torment, pain. ²⁷ μάλιστα, especially, most of all. ²⁸ οὐκέτι, no longer, no more. ²⁹ προπέμπω, send before, send forth.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι¹ ἡμᾶς ἀποσπασθέντας² ἀπ' αὐτῶν, **21**

εὐθυδρομήσαντες³ ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν,⁴ τῇ δὲ ἐξῆς⁵ εἰς τὴν

Ῥόδον,⁶ κακείθεν⁷ εἰς Πάταρα·⁸ καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερών⁹ **2**

εἰς Φοινίκην,¹⁰ ἐπιβάντες¹¹ ἀνήχθημεν.¹ Ἀναφανέντες¹² δὲ τὴν **3**

Κύπρον,¹³ καὶ καταλιπόντες¹⁴ αὐτὴν εὐώνυμον,¹⁵ ἐπλέομεν¹⁶ εἰς

Συρίαν,¹⁷ καὶ κατήχθημεν¹⁸ εἰς Τύρον·¹⁹ ἐκεῖσε²⁰ γὰρ ἦν τὸ πλοῖον

ἀποφορτιζόμενον²¹ τὸν γόμον.²² Καὶ ἀνευρόντες²³ μαθητάς, **4**

ἐπεμείναμεν²⁴ αὐτοῦ²⁵ ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον

διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ὅτε δὲ **5**

ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι²⁶ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα,

προπεμπόντων²⁷ ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις ἕως ἔξω

τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα²⁸ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν²⁹

προσηυξάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν¹¹ εἰς τὸ **6**

πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν³⁰ εἰς τὰ ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν³¹ διανύσαντες³² ἀπὸ Τύρου,¹⁹ κατηντήσαμεν³³ **7**

εἰς Πτολεμαῖδα,³⁴ καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν

ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον³⁵ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν **8**

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² ἀποσπάω, draw away, withdraw. ³ εὐθυδρομέω, run a straight course. ⁴ Κῶς, ἡ, Cos. ⁵ ἐξῆς, next, next in order. ⁶ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ⁷ κακείθεν, and thence, and from there. ⁸ Πάταρα, ων, τό, Patara. ⁹ διαπεράω, cross over, pass through. ¹⁰ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ¹¹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹² ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ¹³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁴ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁵ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ¹⁶ πλέω, sail. ¹⁷ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁸ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁹ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ²⁰ ἐκεῖσε, there. ²¹ ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ²² γόμος, ου, ὁ, cargo, freight. ²³ ἀνευρίσκω, find out, look for. ²⁴ ἐπιμένω, continue, remain. ²⁵ αὐτοῦ, there, here. ²⁶ ἐξαρτίζω, finish, complete. ²⁷ προπέμπω, send before, send forth. ²⁸ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁹ αἰγιαλός, οῦ, ὁ, seashore, beach. ³⁰ ὑποστρέφω, return, turn back. ³¹ πλόος, ὁ, voyage. ³² διανύω, complete, finish. ³³ καταντάω, come to, arrive. ³⁴ Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais. ³⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day.

Παῦλον ἦλθον εἰς Καισάρειαν·¹ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον
 Φιλίππου² τοῦ εὐαγγελιστοῦ,³ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν
 παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες⁴ παρθένοι⁵ τέσσαρες⁶ 9
 προφητεύουσαι.⁷ Ἐπιμενόντων⁸ δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, 10
 κατῆλθέν⁹ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας¹⁰ προφήτης ὀνόματι Ἀγαβος.¹¹ 11
 Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην¹² τοῦ Παύλου, δήσας¹³
 τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε¹⁴ λέγει τὸ
 πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη¹² αὕτη, οὕτως
 δήσουσιν¹³ ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς
 χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε 12
 καὶ οἱ ἐντόπιοι,¹⁵ τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. 13
 Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες¹⁶ καὶ
 συνθρύπτοντές¹⁷ μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι,¹³
 ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως¹⁸ ἔχω ὑπὲρ τοῦ
 ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, 14
 ἡσυχάσαμεν¹⁹ εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου γενέσθω.

¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ² Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ³ εὐαγγελιστής, οὔ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ⁴ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ⁵ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁶ τέσσαρες, four, 4. ⁷ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁰ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹¹ Ἀγαβος, ου, ὁ, Agabus. ¹² ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ¹³ δέω, bind, tie. ¹⁴ ὅδε, this (here), this here. ¹⁵ ἐντόπιος, local, belonging to the place. ¹⁶ κλαίω, weep, weep for. ¹⁷ συνθρύπτω, break in pieces, crush. ¹⁸ ἐτοίμως, readily. ¹⁹ ἡσυχάζω, be still, be silent.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς 15

Ἱερουσαλήμ. Συνήλθον¹ δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας² 16

σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν,³ Μνάσωνι⁴ τινι Κυπρίῳ,⁵

ἀρχαίῳ⁶ μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως⁷ ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ 17

ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ⁸ εἰσῆει⁹ ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς 18

Ἰάκωβον,¹⁰ πάντες τε παρεγένοντο¹¹ οἱ πρεσβύτεροι. Καὶ 19

ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο¹² καθ' ἕνα καστον ὧν ἐποίησεν ὁ

θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας¹³ αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες 20

ἐδόξαζον τὸν κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι¹⁴

μυριάδες¹⁵ εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ πάντες

ζηλωταὶ¹⁶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· κατηχήθησαν¹⁷ δὲ περὶ σοῦ, ὅτι 21

ἀποστασίαν¹⁸ διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη

πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν¹⁹ αὐτοὺς τὰ τέκνα,

μηδὲ τοῖς ἔθεσιν²⁰ περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως²¹ δεῖ πλῆθος 22

συνελθεῖν·¹ ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν ποιήσον ὃ 23

σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες²³ εὐχὴν²⁴ ἔχοντες ἐφ'

ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν²⁵ ἀγνίσθητι²⁶ σὺν αὐτοῖς, καὶ 24

¹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ² Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ³ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁴ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ⁵ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁶ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁷ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁸ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ⁹ εἴσεμι, enter, go in. ¹⁰ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹¹ παραγίνομαι, come, arrive. ¹² ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹³ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁴ πόσος, how many? how great? ¹⁵ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹⁶ ζηλωτής, οὔ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁷ κατηχέω, teach by word of mouth. ¹⁸ ἀποστασία, ας, ἡ, apostasy, abandonment. ¹⁹ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ²⁰ ἔθος, ους, τό, custom. ²¹ πάντως, altogether, by all means. ²² πλῆθος, ους, τό, multitude. ²³ τέσσαρες, four, 4. ²⁴ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ²⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ²⁶ ἀγνίζω, purify, cleanse.

δαπάνησον¹ ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται² τὴν κεφαλὴν, καὶ
 γνῶσιν πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται³ περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ
 στοιχεῖς⁴ καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.⁵ Περὶ δὲ τῶν 25
 πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,⁶ κρίναντες μηδὲν
 τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι⁵ αὐτοὺς τό τε
 εἰδωλόθυτον⁷ καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν⁸ καὶ πορνείαν.⁹ Τότε ὁ 26
 Παῦλος παραλαβὼν¹⁰ τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν
 αὐτοῖς ἀγνισθεῖς¹¹ εἰσῆει¹² εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων¹³ τὴν
 ἐκπλήρωσιν¹⁴ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,¹⁵ ἕως οὔ προσηνέχθη¹⁶
 ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά.¹⁷
 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹⁸ οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹⁹ 27
 Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι²⁰ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον²¹ πάντα τὸν
 ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον²² τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κρίζοντες, Ἄνδρες 28
 Ἰσραηλῖται,²³ βοηθεῖτε.²⁴ Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ
 λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ²⁵
 διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλλήνας²⁶ εἰσήγαγεν²⁷ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ
 κεκοίνωκεν²⁸ τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. Ἦσαν γὰρ ἑωρακότες 29

¹ δαπανᾶω, spend, spend freely. ² ξυράω, shave. ³ κατήχέω, teach by word of mouth. ⁴ στοιχέω, walk orderly, follow. ⁵ φυλάσσω, guard, keep. ⁶ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁷ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁸ πνικτός, strangled. ⁹ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹⁰ παραλαμβάνω, receive, take. ¹¹ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹² εἰσεμι, enter, go in. ¹³ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ¹⁴ ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ¹⁵ ἀγνισμός, οὔ, ὁ, purification. ¹⁶ προσφέρω, bring to, offer. ¹⁷ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁸ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ θεάομαι, look at, behold. ²¹ συγχέω, confuse, confound. ²² ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²³ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ²⁴ βοηθέω, come to the aid of. ²⁵ πανταχοῦ, everywhere. ²⁶ Ἕλληνας, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²⁷ εἰσάγω, lead in, bring in. ²⁸ κοινώω, make common, defile.

Τρόφιμον¹ τὸν Ἐφέσιον² ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον³ ὅτι
 εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν⁴ ὁ Παῦλος. Ἐκινήθη⁵ τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ 30
 ἐγένετο συνδρομὴ⁶ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι⁷ τοῦ Παύλου
 εἴλκον⁸ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν⁹ αἱ θύραι.¹⁰ 31
 Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις¹¹ τῷ χιλιάρχῳ¹²
 τῆς σπείρης,¹³ ὅτι ὅλη συγκέχυται¹⁴ Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς¹⁵ 32
 παραλαβὼν¹⁶ στρατιώτας¹⁷ καὶ ἑκατοντάρχους,¹⁸ κατέδραμεν¹⁹
 ἐπ' αὐτούς· οἱ δέ, ἰδόντες τὸν χιλιάρχον¹² καὶ τοὺς στρατιώτας,¹⁷
 ἐπαύσαντο²⁰ τύπτοντες²¹ τὸν Παῦλον. Ἐγγίσας²² δὲ ὁ χιλιάρχος¹² 33
 ἐπελάβετο⁷ αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν²³ δεθῆναι²⁴ ἀλύσεσιν²⁵ δυσίν·
 καὶ ἐπυνθάνετο²⁶ τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστὶν πεποικώς. Ἄλλοι δὲ 34
 ἄλλο τι ἐβόων²⁷ ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ γινῶναι τὸ ἀσφαλές
 διὰ τὸν θόρυβον,²⁹ ἐκέλευσεν²³ ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν
 παρεμβολήν.³⁰ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς,³¹ συνέβη³² 35
 βαστάζεσθαι³³ αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν¹⁷ διὰ τὴν βίαν³⁴ τοῦ
 ὄχλου. Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος³⁵ τοῦ λαοῦ κρᾶζον, Αἶρε αὐτόν. 36

¹ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ² Ἐφέσιος, Ephesian. ³ νομίζω, suppose, think. ⁴ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁵ κινέω, move, stir. ⁶ συνδρομή, ἤς, ἡ, running together. ⁷ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁸ ἐλκύω, drag, draw. ⁹ κλείω, shut, shut up. ¹⁰ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹¹ φάσις, εως, ἡ, report, announcement. ¹² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹³ σπεῖρα, ἡς, ἡ, cohort. ¹⁴ συγχέω, confuse, confound. ¹⁵ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁶ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁷ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁹ κατατρέχω, run down. ²⁰ παύω, cause to cease. ²¹ τύπτω, smite, beat. ²² ἐγγίζω, come near, approach. ²³ κελεύω, order, command. ²⁴ δέω, bind, tie. ²⁵ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²⁶ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²⁷ βοᾶω, cry aloud, shout. ²⁸ ἀσφαλής, certain, definite. ²⁹ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ³⁰ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ³¹ ἀναβαθμός, οὔ, ὁ, step, stairway. ³² συμβαίνω, come together, come to pass. ³³ βαστάζω, bear, carry. ³⁴ βία, ας, ἡ, strength, force. ³⁵ πλῆθος, ους, τό, multitude.

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι¹ εἰς τὴν παρεμβολὴν² ὁ Παῦλος λέγει τῷ 37

χιλιάρχῳ,³ Εἰ ἔξεστί⁴ μοι εἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστί⁵

γινώσκεις; Οὐκ ἄρα⁶ σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος⁷ ὁ πρὸ⁸ τούτων τῶν 38

ἡμερῶν ἀναστατώσας⁹ καὶ ἐξαγαγὼν¹⁰ εἰς τὴν ἔρημον¹¹ τοὺς

τετρακισχιλίους¹² ἄνδρας τῶν σικαρίων;¹³ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, 39

Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς¹⁴ τῆς Κιλικίας,¹⁵ οὐκ

ἀσήμου¹⁶ πόλεως πολίτης;¹⁷ δέομαι¹⁸ δέ σου, ἐπιτρέψόν¹⁹ μοι

λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαντος¹⁹ δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος 40

ἐστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν²⁰ κατέσεισεν²¹ τῇ χειρὶ τῷ λαῷ:

πολλῆς δὲ σιγῆς²² γενομένης, προσεφώνει²³ τῇ Ἑβραϊδί²⁴

διαλέκτῳ²⁵ λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ²⁶ 22

ἀπολογίας.²⁷

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδί²⁴ διαλέκτῳ²⁵ προσεφώνει²³ αὐτοῖς, 2

μᾶλλον παρέσχον²⁸ ἡσυχίαν.²⁹ Καί φησιν,

¹ εἰσάγω, lead in, bring in. ² παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁴ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ⁵ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ⁷ Αἰγύπτιος, Egyptian. ⁸ πρό, before (gen), before. ⁹ ἀναστατώω, stir up, disturb. ¹⁰ ἐξάγω, lead out. ¹¹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹² τετρακισχιλίοι, four thousand, 4000. ¹³ σικαρίος, ου, ὁ, dagger man, assassin. ¹⁴ Ταρσεὺς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ¹⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁶ ἀσημος, insignificant, undistinguished. ¹⁷ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ¹⁸ δέομαι, ask, request. ¹⁹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²⁰ ἀναβαθμός, οὔ, ὁ, step, stairway. ²¹ κατασεύω, shake, motion. ²² σιγή, ἡς, ἡ, silence, quiet. ²³ προσφωνέω, call to, summon. ²⁴ Ἑβραϊς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ²⁵ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ²⁶ νυνί, now, already. ²⁷ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²⁸ παρέχω, offer, afford. ²⁹ ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence.

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ¹ τῆς Κιλικίας, ³
ἀνατεθραμμένος³ δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας
Γαμαλῆλ,⁴ πεπαιδευμένος⁵ κατὰ ἀκρίβειαν⁶ τοῦ πατρῷου⁷
νόμου, ζηλωτῆς⁸ ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε
σήμερον·⁹ ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα¹⁰ ἄχρι¹¹ θανάτου, δεσμεύων ⁴
καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς¹³ ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὡς καὶ ὁ ⁵
ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον·¹⁴ παρ' ὧν καὶ
ἐπιστολὰς¹⁵ δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν¹⁶
ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε¹⁷ ὄντας δεδεμένους¹⁸ εἰς
Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.¹⁹ Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ⁶
ἐγγίζοντι²⁰ τῇ Δαμασκῷ,¹⁶ περὶ μεσημβρίαν,²¹ ἐξαίφνης²² ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ περιαστράψαι²³ φῶς ἱκανὸν²⁴ περὶ ἐμέ. Ἐπεσά τε εἰς τὸ ⁷
ἔδαφος,²⁵ καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με
διώκεις;¹⁰ Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἰ, κύριε; Εἶπέν τε πρὸς με, ⁸
Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος²⁶ ὃν σὺ διώκεις.¹⁰ Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ⁹
ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο,²⁷ καὶ ἔμβοβοι²⁸ ἐγένοντο: τὴν δὲ
φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, ¹⁰
κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς

¹ Ταρσός, οὗ, ἦ, Tarsus. ² Κιλικία, ας, ἦ, Cilicia. ³ ἀνατρέφω, nurture, care for. ⁴ Γαμαλῆλ, ὁ, Gamaliel. ⁵ παιδεύω, teach, educate. ⁶ ἀκρίβεια, ας, ἦ, exactness, precision. ⁷ πατρῷος, paternal, received from one's father. ⁸ ζηλωτής, οὗ, ὁ, Zealot, zealot. ⁹ σήμερον, today, now. ¹⁰ διώκω, pursue, persecute. ¹¹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹² δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ¹³ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ¹⁴ πρεσβυτέριον, ου, τό, body of elders, assembly of elders. ¹⁵ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁶ Δαμασκός, οὗ, ἡ, Damascus. ¹⁷ ἐκεῖσε, there. ¹⁸ δέω, bind, tie. ¹⁹ τιμωρέω, punish. ²⁰ ἐγγίζω, come near, approach. ²¹ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ²² ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ²³ περιαστράπτω, shine around, flash around. ²⁴ ἱκανός, sufficient, able. ²⁵ ἔδαφος, ους, τό, ground, base. ²⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁷ θεάομαι, look at, behold. ²⁸ ἔμβοβος, terrified, frightened.

Δαμασκόν·¹ κάκει² σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται³
 σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον⁴ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτός 11
 ἐκείνου, χειραγωγούμενος⁵ ὑπὸ τῶν συνόντων⁶ μοι, ἦλθον εἰς
 Δαμασκόν.¹ Ἀνανίας⁷ δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβῆς⁸ κατὰ τὸν νόμον, 12
 μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων⁹ Ἰουδαίων, 13
 ἐλθὼν πρὸς με καὶ ἐπιστάς¹⁰ εἶπέν μοι, Σαοὺλ ἀδελφέ,
 ἀνάβλεψον.¹¹ Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα¹¹ εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ 14
 εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό¹² σε γνῶναι τὸ
 θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ
 στόματος αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς¹³ αὐτῷ πρὸς πάντας 15
 ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; 16
 Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι¹⁴ τὰς ἁμαρτίας σου,
 ἐπικαλεσάμενος¹⁵ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Ἐγένετο δέ μοι 17
 ὑποστρέψαντι¹⁶ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ
 ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,¹⁷ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, 18
 Σπεῦσον¹⁸ καὶ ἔξελθε ἐν τάχει¹⁹ ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι²⁰ οὐ
 παραδέχονται²¹ σου τὴν μαρτυρίαν²² περὶ ἐμοῦ. Κἀγὼ εἶπον, 19
 Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται²³ ὅτι ἐγὼ ἡμην φυλακίζων²⁴ καὶ δέρων²⁵

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² κάκει, and there. ³ τάσσω, arrange, appoint. ⁴ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁵ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁶ σύνεμι, be with, come together. ⁷ Ἀνανίας, ου, ό, Ananias. ⁸ εὐσεβής, pious, devout. ⁹ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹¹ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹² προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹³ μάρτυς, υρος, ό, witness. ¹⁴ ἀπολούω, wash off, wash away. ¹⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁶ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁷ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁸ σπεύδω, hasten, urge on. ¹⁹ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ²⁰ διότι, because, on this account. ²¹ παραδέχομαι, receive, accept. ²² μαρτυρία, ας, ἡ, testimony, witness. ²³ ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁴ φυλακίζω, take into custody, imprison. ²⁵ δέρω, beat, flay.

κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ: καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο¹ 20
 τὸ αἷμα Στεφάνου² τοῦ μάρτυρός³ σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφесτώ⁴
 καὶ συνευδοκῶν⁵ τῇ ἀναιρέσει⁶ αὐτοῦ, φυλάσσω⁷ τὰ ἱμάτια τῶν
 ἀναιρούντων⁸ αὐτόν. Καὶ εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς 21
 ἔθνη μακρὰν⁹ ἐξαποστελῶ¹⁰ σε.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι¹¹ τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν¹² τὴν φωνὴν 22
 αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον: οὐ γὰρ καθήκεν
 αὐτὸν ζῆν. Κραζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων¹⁴ τὰ ἱμάτια, 23
 καὶ κονιορτὸν¹⁵ βαλλόντων εἰς τὸν ἄερα,¹⁶ ἐκέλευσεν¹⁷ αὐτὸν ὁ 24
 χιλιάρχος¹⁸ ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,¹⁹ εἰπὼν μᾶστιξιν²⁰
 ἀνετάζεσθαι²¹ αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ²² δι' ἣν αἰτίαν²³ οὕτως
 ἐπεφώνουν²⁴ αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν²⁵ αὐτὸν τοῖς ἱμάσιν,²⁶ εἶπεν 25
 πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐκατόνταρχον²⁷ ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον
 Ῥωμαῖον²⁸ καὶ ἀκατάκριτον²⁹ ἔξεστιν³⁰ ὑμῖν μαστίζειν;³¹ Ἀκούσας 26
 δὲ ὁ ἐκατόνταρχος,²⁷ προσελθὼν ἀπήγγειλεν³² τῷ χιλιάρχῳ¹⁸
 λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν: ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός²⁸
 ἐστιν. Προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος¹⁸ εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ 27

¹ ἐκχέω, pour out, shed. ² στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ³ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁵ συνευδοκέω, consent, approve. ⁶ ἀναιρέσις, εως, ἡ, murder, killing. ⁷ φυλάσσω, guard, keep. ⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ⁹ μακράν, far away. ¹⁰ ἐξαποστελλῶ, send forth. ¹¹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹² ἐπαίρω, lift up, raise. ¹³ καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ¹⁴ ῥιπτέω, throw away. ¹⁵ κονιορτός, οῦ, ὁ, dust. ¹⁶ ἀήρ, ος, ὁ, air. ¹⁷ κελεύω, order, command. ¹⁸ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁹ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ²⁰ μᾶστιξ, ἰγος, ἡ, whip, scourge. ²¹ ἀνετάζω, examine judicially. ²² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²³ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁴ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ²⁵ προτείνω, stretch out, spread out. ²⁶ ἱμάς, ἄντος, ὁ, thong, strap. ²⁷ ἐκατοντάρχη, centurion. ²⁸ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²⁹ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ³⁰ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ³¹ μαστίζω, whip, scourge. ³² ἀπαγγέλλω, announce, report.

Ῥωμαῖος¹ εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί.² Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,³ Ἐγὼ 28
πολλοῦ κεφαλαίου⁴ τὴν πολιτείαν⁵ ταύτην ἐκτησάμην.⁶ Ὁ δὲ
Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν⁷ 29
ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.⁸ Καὶ ὁ χιλιάρχος³ δὲ
ἐφοβήθη, ἐπιγνούς⁹ ὅτι Ῥωμαῖός¹ ἐστίν, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹¹ βουλόμενος¹² γνῶναι τὸ ἀσφαλές,¹³ τὸ τί 30
κατηγορεῖται¹⁴ παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν¹⁵ αὐτὸν ἀπὸ τῶν
δεσμῶν,¹⁶ καὶ ἐκέλευσεν¹⁷ ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ
συνέδριον¹⁸ αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν¹⁹ τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς
αὐτούς.

Ἀτενίσας²⁰ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ¹⁸ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ 23
πάσῃ συνειδήσει²¹ ἀγαθῇ πεπολίτευμαι²² τῷ θεῷ ἄχρι²³ ταύτης
τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας²⁴ ἐπέταξεν²⁵ τοῖς 2
παρεστώσιν²⁶ αὐτῷ τύπτειν²⁷ αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος 3
πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν²⁷ σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε²⁸ κεκονιαμένε:
καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν³⁰

¹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ² ναί, yes, truly. ³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁴ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ⁵ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ⁶ κτάομαι, acquire, win. ⁷ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁸ ἀνετάζω, examine judicially. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ δέω, bind, tie. ¹¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹² βούλομαι, wish, will. ¹³ ἀσφαλής, certain, definite. ¹⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁵ λύω, untie, loose. ¹⁶ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁷ κελεύω, order, command. ¹⁸ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁹ κατὰγω, bring down, lead down. ²⁰ ἀτενίζω, gaze, stare. ²¹ συνειδήσις, εως, ἡ, conscience. ²² πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ²³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²⁵ ἐπιτάσσω, command, give order. ²⁶ παρίστημι, be present, stand by. ²⁷ τύπτω, smite, beat. ²⁸ τοίχος, ου, ὁ, wall. ²⁹ κονιάω, whitewash. ³⁰ παρανομέω, break the law.

κελεύεις¹ με τύπτεσθαι;² Οἱ δὲ παρεστῶτες³ εἶπον, Τὸν ἀρχιερέα⁴ 4
 τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;⁴ Ἐφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ἤδριν, ἀδελφοί, ὅτι 5
 ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γάρ, Ἄρχοντα⁵ τοῦ λαοῦ σου οὐκ
 ἐρεῖς κακῶς.⁶ Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος⁷ ἐστὶν 6
 Σαδδουκαίων,⁸ τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,⁹
 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ
 ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως¹⁰ νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ 7
 λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις¹¹ τῶν Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη¹² τὸ
 πλῆθος.¹³ Σαδδουκαῖοι⁸ μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν,¹⁰ 8
 μηδὲ ἄγγελον, μήτε¹⁴ πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν¹⁵ τὰ
 ἀμφοτέρα.¹⁶ Ἐγένετο δὲ κραυγὴ¹⁷ μεγάλη· καὶ ἀναστάντες οἱ 9
 γραμματεῖς τοῦ μέρους⁷ τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο¹⁸ λέγοντες,
 Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα
 ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.¹⁹ Πολλῆς δὲ 10
 γενομένης στάσεως,¹¹ εὐλαβηθεῖς²⁰ ὁ χιλιάρχος²¹ μὴ διασπασθῇ²²
 ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν¹ τὸ στράτευμα²³ καταβῆναι καὶ
 ἀρπάσαι²⁴ αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.²⁵

¹ κελεύω, order, command. ² τύπτω, smite, beat. ³ παρίστημι, be present, stand by. ⁴ λοιδορέω, abuse, revile. ⁵ ἀρχων, ὄντος, ὁ, ruler, prince. ⁶ κακῶς, badly, evilly. ⁷ μέρος, οὐς, τό, part, portion. ⁸ Σαδδουκαῖος, οὐ, ὁ, Sadducee. ⁹ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ ἀνάστασις, εὐς, ἡ, resurrection, rising again. ¹¹ στάσις, εὐς, ἡ, standing, rebellion. ¹² σχίζω, split, separate. ¹³ πλῆθος, οὐς, τό, multitude. ¹⁴ μήτε, neither, nor. ¹⁵ ὁμολογέω, confess, profess. ¹⁶ ἀμφοτέροι, both, both of two. ¹⁷ κραυγὴ, ἤς, ἡ, outcry, crying. ¹⁸ διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ¹⁹ θεομαχέω, fight against God. ²⁰ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ²¹ χιλιάρχος, οὐ, ὁ, military tribune, captain. ²² διασπάω, tear apart, burst. ²³ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ²⁴ ἀρπάζω, seize, snatch. ²⁵ παρεμβολή, ἤς, ἡ, camp, army.

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹ νυκτὶ ἐπιστὰς² αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει³ 11

Παῦλε· ὥς γὰρ διεμαρτύρω⁴ τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτως
σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην⁵ μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν,⁶ 12

ἀνεθεμάτισαν⁷ ἑαυτούς, λέγοντες μήτε⁸ φαγεῖν μήτε⁸ πιεῖν ἕως οὔ

ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα⁹ οἱ 13

ταύτην τὴν συνωμοσίαν¹⁰ πεποηκότες· οἵτινες προσελθόντες 14

τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι¹¹

ἀνεθεματίσαμεν⁷ ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι¹² ἕως οὔ

ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε¹³ τῷ 15

χιλιάρχῳ¹⁴ σὺν τῷ συνεδρίῳ,¹⁵ ὅπως αὔριον¹⁶ αὐτὸν καταγάγῃ¹⁷

πρὸς ὑμᾶς, ὥς μέλλοντας διαγινώσκειν¹⁸ ἀκριβέστερον¹⁹ τὰ περὶ

αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ²⁰ τοῦ ἐγγίσαι²¹ αὐτόν, ἕτοιμοί²² ἐσμεν τοῦ

ἀνελεῖν²³ αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς²⁴ Παύλου τὸ 16

ἔνεδρον,²⁵ παραγενόμενος²⁶ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν,²⁷

ἀπήγγειλεν²⁸ τῷ Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος²⁹ δὲ ὁ Παῦλος ἔνα 17

τῶν ἑκατοντάρχων³⁰ ἔφη, Τὸν νεανίαν³¹ τοῦτον ἀπάγαγε³² πρὸς

¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ² ἐφίστημι, stand over, come upon. ³ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁵ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁶ συστροφὴ, ης, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ⁷ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ⁸ μήτε, neither, nor. ⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁰ συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ¹¹ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹² γεύομαι, taste, experience. ¹³ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁶ αὔριον, tomorrow. ¹⁷ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁸ διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹⁹ ἀκριβώς, carefully, accurately. ²⁰ πρὸ, before (gen), before. ²¹ ἐγγίζω, come near, approach. ²² ἕτοιμος, ready, prepared. ²³ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁴ ἀδελφή, ης, ἡ, sister. ²⁵ ἐνεδρον, ου, τό, ambush. ²⁶ παραγίνομαι, come, arrive. ²⁷ παρεμβολή, ης, ἡ, camp, army. ²⁸ ἀπαγγέλλω, announce, report. ²⁹ προσκαλέω, summon. ³⁰ ἑκατοντάρχης, centurion. ³¹ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ³² ἀπάγω, lead away, lead.

τὸν χιλιάρχον·¹ ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι² αὐτῷ. Ὁ μὲν οὖν 18
 παραλαβὼν³ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον,¹ καὶ φησιν, Ὁ
 δέσμιος⁴ Παῦλος προσκαλεσάμενός⁵ με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν
 νεανίαν⁶ ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. Ἐπιλαβόμενος⁷ 19
 δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος,¹ καὶ ἀναχωρήσας⁸ κατ' ἰδίαν
 ἐπυνθάνετο,⁹ Τί ἐστίν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί² μοι; Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ 20
 Ἰουδαῖοι συνέθεντο¹⁰ τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως αὐρίον¹¹ εἰς τὸ
 συνέδριον¹² καταγάγῃς¹³ τὸν Παῦλον, ὥς μέλλοντά τι
 ἀκριβέστερον¹⁴ πυνθάνεσθαι⁹ περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς 21
 αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν¹⁵ γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους
 τεσσαράκοντα,¹⁶ οἵτινες ἀνεθεμάτισαν¹⁷ ἑαυτοὺς μήτε¹⁸ φαγεῖν
 μήτε¹⁸ πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν¹⁹ αὐτόν· καὶ νῦν ἔτοιμοί²⁰ εἰσιν
 προσδεχόμενοι²¹ τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος¹ 22
 ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν,⁶ παραγγείλας²² Μηδενὶ ἐκλαλῆσαι²³ ὅτι
 ταῦτα ἐνεφάνισας²⁴ πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος⁵ δύο τινὰς 23
 τῶν ἑκατοντάρχων²⁵ εἶπεν, Ἐτοιμάσατε²⁶ στρατιώτας²⁷
 διακοσίους²⁸ ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας,²⁹ καὶ ἱππεῖς³⁰
 ἐβδομήκοντα,³¹ καὶ δεξιόλαβους³² διακοσίους,²⁸ ἀπὸ τρίτης ὥρας

¹χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ²ἀπαγγέλλω, announce, report. ³παραλαμβάνω, receive, take. ⁴δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁵προσκαλέω, summon. ⁶νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ⁷ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁸ἀναχωρέω, depart, withdraw. ⁹πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁰συντίθημι, agree, make an agreement. ¹¹αὐρίον, tomorrow. ¹²συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹³κατάγω, bring down, lead down. ¹⁴ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁵ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ¹⁶τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁷ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ¹⁸μήτε, neither, nor. ¹⁹ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰ἔτοιμος, ready, prepared. ²¹προσδέχομαι, receive, wait for. ²²παραγγέλλω, order, command. ²³ἐκλαλέω, tell, speak out. ²⁴ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁵ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁶ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ²⁷στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²⁸διακόσιοι, two hundred, 200. ²⁹Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³⁰ἱππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ³¹ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ³²δεξιόλαβος, ου, ὁ, one posted on the right hand.

τῆς νυκτός· κτήνη¹ τε παραστήσαι,² ἵνα ἐπιβιβάσαντες³ τὸν 24
 Παῦλον διασώσωσιν⁴ πρὸς Φήλικα⁵ τὸν ἡγεμόνα·⁶ γράψας 25
 ἐπιστολὴν⁷ περιέχουσαν⁸ τὸν τύπον⁹ τοῦτον:

Κλαύδιος¹⁰ Λυσίας¹¹ τῷ κρατίστῳ¹² ἡγεμόνι⁶ Φήλικι⁵ χαίρειν. Τὸν 26
 ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα¹³ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα
 ἀναιρεῖσθαι¹⁴ ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς¹⁵ σὺν τῷ στρατεύματι¹⁶
 ἐξειλόμην¹⁷ αὐτόν, μαθὼν¹⁸ ὅτι Ῥωμαῖός¹⁹ ἐστίν. Βουλόμενος²⁰ δὲ 28
 γνῶναι τὴν αἰτίαν²¹ δι' ἣν ἐνεκάλουν²² αὐτῷ, κατήγαγον²³ αὐτόν
 εἰς τὸ συνέδριον²⁴ αὐτῶν· ὃν εὔρον ἐγκαλούμενον²² περὶ 29
 ζητημάτων²⁵ τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν ἄξιον²⁶ θανάτου ἢ δεσμῶν²⁷
 ἐγκλημα²⁸ ἔχοντα. Μηνυθείσης²⁹ δέ μοι ἐπιβουλῆς³⁰ εἰς τὸν 30
 ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς³¹ ἔπεμψα
 πρὸς σε, παραγγείλας³² καὶ τοῖς κατηγοροῖς³³ λέγειν τὰ πρὸς
 αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἐρρωσο.³⁴

¹ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ² παρίστημι, be present, stand by. ³ ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ⁴ διασώζω, save, bring safely to. ⁵ Φήλιξ, ικος, ό, Felix. ⁶ ἡγεμών, όνος, ό, governor, leader. ⁷ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁸ περιέχω, surround, seize. ⁹ τύπος, ου, ό, mark, example. ¹⁰ Κλαύδιος, ου, ό, Claudius. ¹¹ Λυσίας, ου, ό, Lysias, Claudius Lysias. ¹² κράτιστος, most noble, most excellent. ¹³ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁶ στρατεύμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁷ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹⁸ μαθάνω, learn, ascertain. ¹⁹ Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ²⁰ βούλομαι, wish, will. ²¹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²² ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ²³ κατάγω, bring down, lead down. ²⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁵ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²⁶ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁷ δεσμός, οὔ, ό, chain, bond. ²⁸ ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²⁹ μηνύω, make known, report. ³⁰ ἐπιβουλή, ἥς, ἡ, plot, plot against. ³¹ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ³² παραγγέλλω, order, command. ³³ κατηγορος, ου, ό, accuser, prosecutor. ³⁴ ῥώννυμι, strengthen, farewell.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται,¹ κατὰ τὸ διατεταγμένον² αὐτοῖς, 31
 ἀναλαβόντες³ τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν
 Ἀντιπατρίδα.⁴ Τῇ δὲ ἐπαύριον⁵ ἐάσαντες⁶ τοὺς ἰππεῖς⁷ 32
 πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν⁸ εἰς τὴν παρεμβολήν·⁹ οἵτινες 33
 εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,¹⁰ καὶ ἀναδόντες¹¹ τὴν ἐπιστολήν
 τῷ ἡγεμόνι,¹³ παρέστησαν¹⁴ καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνοὺς¹⁵ 34
 δὲ ὁ ἡγεμὼν,¹³ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας¹⁶ ἐπαρχίας¹⁷ ἐστίν, καὶ
 πυθόμενος¹⁸ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,¹⁹ Διακούσομαι²⁰ σου, ἔφη, ὅταν 35
 καὶ οἱ κατήγοροί²¹ σου παραγένωνται.²² Ἐκέλευσέν²³ τε αὐτὸν ἐν
 τῷ πραιτωρίῳ²⁴ Ἡρώδου²⁵ φυλάσσεσθαι.²⁶

Μετὰ δὲ πέντε²⁷ ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας²⁸ μετὰ τῶν 24
 πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος²⁹ Τερτύλλου³⁰ τινός, οἵτινες
 ἐνεφάνισαν³¹ τῷ ἡγεμόνι¹³ κατὰ τοῦ Παύλου. Κληθέντος δὲ 2
 αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν³² ὁ Τέρτυλλος³⁰ λέγων,

¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ² διατάσσω, command, give orders to. ³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁴ Ἀντιπατρίς, ἶδος, ἡ, Antipatris. ⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁶ ἐάω, permit, allow. ⁷ ἰππεύς, έως, ὁ, horseman, cavalryman. ⁸ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁹ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹⁰ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹¹ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ¹² ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹³ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁴ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁵ ἀναγινώσκω, read. ¹⁶ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ¹⁷ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹⁸ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁹ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²⁰ διακούω, give a hearing, hear throughout. ²¹ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ²² παραγίνομαι, come, arrive. ²³ κελεύω, order, command. ²⁴ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ²⁵ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²⁶ φυλάσσω, guard, keep. ²⁷ πέντε, five, 5. ²⁸ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²⁹ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ³⁰ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ³¹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ³² κατηγορέω, accuse, charge.

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες¹ διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων²
 γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς³ προνοίας,⁴ πάντῃ⁵ τε καὶ 3
 πανταχοῦ⁶ ἀποδεχόμεθα,⁷ κράτιστε⁸ Φῆλιξ,⁹ μετὰ πάσης
 εὐχαριστίας.¹⁰ Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλείον σε ἐγκόπτω,¹¹ παρακαλῶ 4
 ἀκούσαί σε ἡμῶν συντόμως¹² τῇ σῇ³ ἐπιεικείᾳ.¹³ Εὐρόντες γὰρ 5
 τὸν ἄνδρα τούτον λοιμόν,¹⁴ καὶ κινεῦντα¹⁵ στάσιν¹⁶ πᾶσιν τοῖς
 Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην,¹⁷ πρωτοστάτην¹⁸ τε τῆς τῶν
 Ναζωραίων¹⁹ αἱρέσεως:²⁰ ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν²¹ βεβηλώσαι:²² 6
 ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν:²³ παρ' οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς ἀνακρίνας,²⁴ περὶ 7
 πάντων τούτων ἐπιγινῶναι²⁵ ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν²⁶ αὐτοῦ. 9
 Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες²⁷ ταῦτα οὕτως ἔχειν.

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος²⁸ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος²⁹ λέγειν, 10

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν³⁰ ὄντα σε κριτὴν³¹ τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,³²
 εὐθυμότερον³³ τὰ περὶ ἑμαυτοῦ³⁴ ἀπολογουμαι,³⁵ δυναμένου σου 11
 γινῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο,³⁶ ἂν ᾗς ἀνέβην

¹ τυγχάνω, obtain, happen. ² κατορθώμα, anything happily and successfully accomplished. ³ σός, your, yours. ⁴ πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ⁵ παντῇ, in every way. ⁶ πανταχοῦ, everywhere. ⁷ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁸ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁹ Φῆλιξ, ἱκος, ὁ, Felix. ¹⁰ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹¹ ἐγκόπτω, impede, detain. ¹² συντόμως, briefly, concisely. ¹³ ἐπιεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹⁴ λοιμός, οὐ, ὁ, pestilence, plague. ¹⁵ κινέω, move, stir. ¹⁶ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁸ πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ¹⁹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁰ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²¹ πειράζω, test, tempt. ²² βεβηλώω, profane, desecrate. ²³ κρατέω, grasp, lay hold of. ²⁴ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²⁵ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²⁶ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁷ φάσκω, affirm, assert. ²⁸ νεύω, nod, beckon (as a sign). ²⁹ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ³⁰ ἔτος, ους, τό, year. ³¹ κριτής, ου, ὁ, judge. ³² ἐπίσταμαι, understand, know. ³³ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ³⁴ ἑμαυτοῦ, of myself. ³⁵ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ³⁶ δεκαδύο, twelve, 12.

προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλήμ: καὶ οὐτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρὸς 12
 τινα διαλεγόμενον¹ ἢ ἐπισύστασιν² ποιοῦντα ὄχλου, οὐτε ἐν ταῖς
 συναγωγαῖς, οὐτε κατὰ τὴν πόλιν. Οὐτε παραστήσαι³ με 13
 δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσίν⁴ μου. Ὁμολογῶ⁵ δὲ τοῦτό 14
 σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,⁶ οὕτως⁷ λατρεύω⁸ τῷ
 πατρώῳ⁹ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς
 προφήταις γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ 15
 οὗτοι προσδέχονται,¹⁰ ἀνάστασιν¹¹ μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν,
 δικαίων τε καὶ ἀδίκων.¹² Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,¹³ ἀπρόσκοπον 16
 συνείδησιν¹⁵ ἔχων πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός.
 Δι' ἐτών¹⁶ δὲ πλειόνων παρεγενόμην¹⁷ ἐλεημοσύνας¹⁸ ποιήσων 17
 εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς:¹⁹ ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον²⁰ ἐν 18
 τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,²¹ τινὲς ἀπὸ τῆς
 Ἀσίας²² Ἰουδαῖοι: οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι²³ καὶ κατηγορεῖν⁴ εἴ τι 19
 ἔχοιεν πρὸς με. Ἡ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν, τί εὗρον ἐν ἐμοὶ 20
 ἀδίκημα,²⁴ στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,²⁵ ἢ περὶ μιᾶς ταύτης 21
 φωνῆς, ἥς ἔκραξα ἐστῶς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ ἀναστάσεως¹¹
 νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον²⁶ ὑφ' ὑμῶν.

¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ² ἐπισύστασις, εὐα, ἡ, gathering, concourse. ³ παρίστημι, be present, stand by. ⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ⁵ ὁμολογέω, confess, profess. ⁶ αἵρεσις, εὐα, ἡ, choice, faction. ⁷ οὕτως, thus, so. ⁸ λατρεύω, serve, worship. ⁹ πατρώος, paternal, received from one's father. ¹⁰ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹¹ ἀνάστασις, εὐα, ἡ, resurrection, rising again. ¹² ἀδικος, unjust, unrighteous. ¹³ ἀσκέω, practice, engage in. ¹⁴ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹⁵ συνείδησις, εὐα, ἡ, conscience. ¹⁶ ἔτος, οὐς, τό, year. ¹⁷ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁸ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁹ προσφορά, ᾤς, ἡ, offering, sacrifice. ²⁰ ἡγνίζω, purify, cleanse. ²¹ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ²² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²³ πάρεμι, be present, have arrived. ²⁴ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ²⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁶ σήμερον, today, now.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ¹ ἀνεβάλετο² αὐτούς, ἀκριβέστερον³ 22

εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν Λυσίας⁴ ὁ χιλιάρχος⁵

καταβῇ, διαγνώσομαι⁶ τὰ καθ' ὑμᾶς· διαταζάμενός⁷ τε τῷ 23

ἐκατοντάρχει⁸ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,⁹ καὶ

μηδένα κωλύειν¹⁰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν¹¹ ἢ προσέρχεσθαι

αὐτῷ.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος¹² ὁ Φῆλιξ¹ σὺν Δρουσίλλῃ¹³ 24

τῇ γυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο¹⁴ τὸν Παῦλον, καὶ

ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. Διαλεγόμενός¹⁵ δὲ 25

αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας¹⁶ καὶ τοῦ κρίματος¹⁷ τοῦ

μέλλοντος ἔσεσθαι, ἐμφοβός¹⁸ γενόμενος ὁ Φῆλιξ¹ ἀπεκρίθη, Τὸ

νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν¹⁹ μετακαλέσομαι²⁰ σε· 26

ἅμα²¹ καὶ ἐλπίζων²² ὅτι χρήματα²³ δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ

Παύλου, ὅπως λύσῃ²⁴ αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον²⁵ αὐτὸν

μεταπεμπόμενος¹⁴ ὠμίλει²⁶ αὐτῷ. Διετίας²⁷ δὲ πληρωθείσης, 27

ἔλαβεν διάδοχον²⁸ ὁ Φῆλιξ¹ Πόρκιον²⁹ Φῆστον·³⁰ θέλων τε

χάριτας καταθέσθαι³¹ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ¹ κατέλιπεν³² τὸν

¹ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ² ἀναβάλλω, postpone, defer. ³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁴ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ⁵ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁶ διαγινώσκω, distinguish, decide. ⁷ διατάσσω, command, give orders to. ⁸ ἐκατοντάρχεις, centurion. ⁹ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁰ κωλύω, forbid, hinder. ¹¹ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹² παραγίνομαι, come, arrive. ¹³ Δρουσίλλα, ης, ἡ, Drusilla. ¹⁴ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁶ ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ¹⁷ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁸ ἐμφοβός, terrified, frightened. ¹⁹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²⁰ μετακαλέω, send for. ²¹ ἅμα, at the same time. ²² ἐλπίζω, hope, hope for. ²³ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ²⁴ λύω, untie, loose. ²⁵ πυκνός, frequent, numerous. ²⁶ ὀμιλέω, converse, speak. ²⁷ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ²⁸ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ²⁹ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ³⁰ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³¹ κατατίθημι, lay (down), place. ³² καταλείπω, leave, leave behind.

Παῦλον δεδεμένον.¹

Φῆστος² οὖν ἐπιβὰς³ τῇ ἐπαρχίᾳ,⁴ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς 25

Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.⁵ Ἐνεφάνισαν⁶ δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς 2

καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν

αὐτόν, αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται⁷ αὐτὸν 3

εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐνέδραν⁸ ποιοῦντες ἀνελεῖν⁹ αὐτόν κατὰ τὴν

δόδον. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος² ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν 4

Καισαρείᾳ,⁵ ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει¹⁰ ἐκπορεύεσθαι.¹¹ Οἱ οὖν 5

δυνατοὶ¹² ἐν ὑμῖν, φησὶν, συγκαταβάντες,¹³ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ

ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν¹⁴ αὐτοῦ.

Διατρίψας¹⁵ δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα,¹⁶ καταβὰς εἰς 6

Καισάρειαν,⁵ τῇ ἐπαύριον¹⁷ καθίσας¹⁸ ἐπὶ τοῦ βήματος¹⁹

ἐκέλευσεν²⁰ τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. Παραγενομένου²¹ δὲ αὐτοῦ, 7

περιέστησαν²² οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι,

πολλὰ καὶ βαρέα²³ αἰτιώματα²⁴ φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ

οὐκ ἴσχυον²⁵ ἀποδείξαι,²⁶ ἀπολογουμένου²⁷ αὐτοῦ ὅτι Οὔτε εἰς 8

τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά²⁸ τι

¹ δέω, bind, tie. ² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁴ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁷ μεταπέμπω, send for, summon. ⁸ ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹¹ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ¹² δυνατός, powerful, possible. ¹³ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ¹⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁵ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁶ δέκα, ten, 10. ¹⁷ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁸ καθίζω, seat, sit. ¹⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²⁰ κелеύω, order, command. ²¹ παραγίνομαι, come, arrive. ²² περιῆστημι, stand around, avoid. ²³ βαρύς, heavy, burdensome. ²⁴ αἰτιώμα, τος, τό, charge, complaint. ²⁵ ἰσχύω, be strong, able. ²⁶ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ²⁷ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²⁸ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar.

ἡμαρτον.¹ Ὁ Φῆστος² δὲ τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,³ ⁹
 ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβάς,
 ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ ¹⁰
 τοῦ βήματος⁴ Καίσαρος⁵ ἐστὼς εἰμι, οὗ⁶ με δεῖ κρίνεσθαι:
 Ἰουδαίους οὐδὲν ἡδίκησα,⁷ ὥς καὶ σὺ κάλλιον⁸ ἐπιγινώσκεις.⁹ Εἰ ¹¹
 μὲν γὰρ ἀδικῶ⁷ καὶ ἄξιον¹⁰ θανάτου πέπραχά¹¹ τι, οὐ παραιτοῦμαι
 τὸ ἀποθανεῖν: εἰ δὲ οὐδὲν ἐστίν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν¹³ μου,
 οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.¹⁴ Καίσαρα⁵ ἐπικαλοῦμαι.¹⁵ ¹²
 Τότε ὁ Φῆστος² συλλαλήσας¹⁶ μετὰ τοῦ συμβουλίου¹⁷ ἀπεκρίθη,
 Καίσαρα⁵ ἐπικέκλησαι;¹⁵ Ἐπὶ Καίσαρα⁵ πορεύσῃ.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων¹⁸ τινῶν, Ἀγρίππας¹⁹ ὁ βασιλεὺς καὶ ¹³
 Βερνίκη²⁰ κατήντησαν²¹ εἰς Καισάρειαν,²² ἀσπασάμενοι τὸν
 Φῆστον.² Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβεν²³ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος² τῷ ¹⁴
 βασιλεῖ ἀνέθετο²⁴ τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἀνὴρ τίς ἐστιν
 καταλελειμμένος²⁵ ὑπὸ Φήλικος²⁶ δέσμιος,²⁷ περὶ οὗ, γενομένου ¹⁵
 μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν²⁸ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
 πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην.²⁹ Πρὸς ¹⁶

¹ ἡμαρτάνω, I sinned. ² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³ κατατίθῃμι, lay (down), place. ⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁵ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁶ οὗ, where, when. ⁷ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁸ κάλλιον, very well. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ ἄξιος, worthy, deserving. ¹¹ πράσσω, do, perform. ¹² παραιτέομαι, make excuse, refuse. ¹³ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁶ συλλαλέω, talk with, discuss. ¹⁷ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ¹⁸ διαγίνομαι, go through, pass. ¹⁹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ²⁰ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ²¹ καταντάω, come to, arrive. ²² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²³ διατρίβω, continue, tarry. ²⁴ ἀνατίθῃμι, set forth, declare. ²⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁶ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ²⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ²⁸ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁹ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment.

οὓς ἀπεκρίθη, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος¹ Ῥωμαίοις² χαρίζεσθαι³ τινα
 ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,⁴ πρὶν⁵ ἢ ὁ κατηγορούμενος⁶ κατὰ
 πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους,⁷ τόπον τε ἀπολογίας⁸ λάβοι
 περὶ τοῦ ἐγκλήματος.⁹ Συνελθόντων¹⁰ οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,¹¹ 17
 ἀναβολὴν¹² μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς¹³ καθίσας¹⁴ ἐπὶ τοῦ
 βήματος,¹⁵ ἐκέλευσα¹⁶ ἄχθῃναι τὸν ἄνδρα: περὶ οὗ σταθέντες οἱ 18
 κατήγοροί⁷ οὐδεμίαν αἰτίαν¹⁷ ἐπέφερον¹⁸ ὧν ὑπενόουν¹⁹ ἐγώ, 19
 ζητήματα²⁰ δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας²¹ εἶχον πρὸς
 αὐτόν, καὶ περὶ τίνος Ἰησοῦ τεθνηκότος,²² ὃν ἔφασκεν²³ ὁ
 Παῦλος ζῆν. Ἀπορούμενος²⁴ δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν,²⁵ 20
 ἔλεγον, εἰ βούλοιο²⁶ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, κάκει²⁷
 κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου²⁸ 21
 τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ²⁹ διάγνωσιν,³⁰ ἐκέλευσα¹⁶
 τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.³¹ 22
 Ἀγρίππας³² δὲ πρὸς τὸν Φῆστον³³ ἔφη, Ἐβουλόμην²⁶ καὶ αὐτὸς
 τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,³⁴ φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

¹ ἔθος, ους, τό, custom. ² Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁴ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ⁵ πρὶν, before, formerly. ⁶ κατηγορέω, accuse, charge. ⁷ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ⁸ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ⁹ ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ¹⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹¹ ἐνθάδε, within, here. ¹² ἀναβολή, ἡς, ἡ, postponement, delay. ¹³ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁴ καθίζω, seat, sit. ¹⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁶ κελεύω, order, command. ¹⁷ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁸ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ¹⁹ ὑπενόεω, suspect, conjecture. ²⁰ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²¹ δεισιδαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ²² θνήσκω, die, am dying. ²³ φάσκω, affirm, assert. ²⁴ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ²⁵ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ²⁶ βούλομαι, wish, will. ²⁷ κάκει, and there. ²⁸ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁹ σεβαστός, revered, august. ³⁰ διάγνωσις, εως, ἡ, decision, judicial examination. ³¹ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ³² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ³³ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³⁴ αὔριον, tomorrow.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,¹ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα² καὶ τῆς Βερνίκης³ μετὰ 23
πολλῆς φαντασίας,⁴ καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον,⁵ σὺν τε
τοῖς χιλιάρχοις⁶ καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν⁷ οὓσιν τῆς πόλεως,
καὶ κελεύσαντος⁸ τοῦ Φήστου,⁹ ἤχθη ὁ Παῦλος. Καί φησιν ὁ 24
Φήστος,⁹ Ἀγρίππα² βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες¹⁰ ἡμῖν
ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος¹¹ τῶν Ἰουδαίων
ἐνέτυχόν¹² μοι ἐν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,¹³ ἐπιβοῶντες¹⁴ μὴ
δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι.¹⁵ Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος¹⁶ μηδὲν ἄξιον¹⁷ 25
θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι,¹⁸ καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου
ἐπικαλεσαμένου¹⁹ τὸν Σεβαστόν,²⁰ ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. Περὶ 26
οὗ ἀσφαλές²¹ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον²²
αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα²³ ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ὅπως
τῆς ἀνακρίσεως²⁴ γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον²⁵ γάρ μοι 27
δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον,²⁶ μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας²⁷
σημαίνει.²⁸

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ³ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁴ φαντασία, ας, ἡ, pomp, pageantry. ⁵ ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ⁶ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁷ ἐξοχή, ἡς, ἡ, prominence, eminence. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ Φήστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁰ συμπάρεμι, be together, be present with. ¹¹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹² ἐντυχάνω, entreat, intercede. ¹³ ἐνθάδε, within, here. ¹⁴ ἐπιβοῶ, cry out to or against. ¹⁵ μηκέτι, no longer. ¹⁶ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁷ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁸ πράσσω, do, perform. ¹⁹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁰ σεβαστός, revered, august. ²¹ ἀσφαλής, certain, definite. ²² προάγω, lead forth, go before. ²³ μάλιστα, especially, most of all. ²⁴ ἀνάκρισις, εως, ἡ, investigation, examination. ²⁵ ἄλογος, without reason, absurd. ²⁶ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ²⁷ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁸ σημαίνω, indicate, signify.

Ἀγρίππας¹ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται² σοι ὑπὲρ 26
 σεαυτοῦ³ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,⁴ ἐκτείνας⁵ τὴν
 χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι⁶ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹ 2
 ἡγῆμαι⁷ ἑμαυτὸν⁸ μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι⁴
 σήμερον·⁹ μάλιστα¹⁰ γνώστην¹¹ ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ 3
 Ἰουδαίους ἡθῶν¹² τε καὶ ζητημάτων·¹³ διὸ δέομαι¹⁴ σου,
 μακροθύμως¹⁵ ἀκοῦσαί μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν¹⁶ μου τὴν ἐκ 4
 νεότητος,¹⁷ τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν
 Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές¹⁸ με 5
 ἄνωθεν,¹⁹ ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην²⁰
 αἵρεσιν²¹ τῆς ἡμετέρας²² θρησκείας²³ ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν 6
 ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ
 θεοῦ ἔστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον²⁴ ἡμῶν ἐν 7
 ἐκτενεῖα²⁵ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον²⁶ ἐλπίζει²⁷ καταντῆσαι·²⁸
 περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,⁶ βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹ ὑπὸ Ἰουδαίων. 8
 Τί ἄπιστον²⁹ κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ 9

¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ² ἐπιτρέπω, permit, allow. ³ σεαυτοῦ, yourself, of you. ⁴ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁵ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ⁶ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁸ ἑμαυτοῦ, of myself. ⁹ σήμερον, today, now. ¹⁰ μάλιστα, especially, most of all. ¹¹ γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ¹² ἥθος, ους, τό, custom, habit. ¹³ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁴ δέομαι, ask, request. ¹⁵ μακροθύμως, patiently. ¹⁶ βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ¹⁷ νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness. ¹⁸ προγινώσκω, know beforehand. ¹⁹ ἄνωθεν, from above, again. ²⁰ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²¹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²² ἡμέτερος, our, our own. ²³ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ²⁴ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ²⁵ ἐκτένεια, ας, ἡ, perseverance, earnestness. ²⁶ λατρεύω, serve, worship. ²⁷ ἐλπίζω, hope, hope for. ²⁸ καταντάω, come to, arrive. ²⁹ ἄπιστος, unbelieving, faithless.

μὲν οὖν ἔδοξα ἑμαυτῷ¹ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου²
 δεῖν πολλὰ ἐναντία³ πράξαι·⁴ ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ 10
 πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς⁵ κατέκλεισα,⁶ τὴν παρὰ τῶν
 ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν, ἀναιρουμένων⁷ τε αὐτῶν κατήνεγκα⁸
 ψῆφον.⁹ Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις¹⁰ τιμωρῶν¹¹ 11
 αὐτούς, ἠνάγκαζον¹² βλασφημεῖν·¹³ περισσῶς¹⁴ τε ἐμμαινόμενος¹⁵
 αὐτοῖς, ἐδίωκον¹⁶ ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ 12
 πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν¹⁷ μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς¹⁸
 τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, 13
 βασιλεῦ, οὐρανόθεν¹⁹ ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα²⁰ τοῦ ἡλίου,²¹
 περιλάμψαν²² με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. Πάντων 14
 δὲ καταπεσόντων²³ ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν
 πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ²⁴ διαλέκτῳ,²⁵ Σαούλ, Σαούλ, τί
 με διώκεις;¹⁶ Σκληρόν²⁶ σοι πρὸς κέντρα²⁷ λακτίζειν.²⁸ Ἐγὼ δὲ 15
 εἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.¹⁶ 16
 Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ
 ὤφθην σοι, προχειρίσασθαι²⁹ σε ὑπηρέτην³⁰ καὶ μάρτυρα³¹ ὧν τε
 εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός³² σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ 17

¹ ἑμαυτοῦ, of myself. ² Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ³ ἐναντίος, opposite, hostile. ⁴ πράσσω, do, perform. ⁵ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁶ κατακλείω, shut up, lock up. ⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ⁸ καταφέρω, bring down, against. ⁹ ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ¹⁰ πολλάκις, often, many times. ¹¹ τιμωρέω, punish. ¹² ἀναγκάζω, force, compel. ¹³ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁴ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁵ ἐμμαινόμενος, be enraged, am madly enraged with. ¹⁶ διώκω, pursue, persecute. ¹⁷ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁸ ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ¹⁹ οὐρανόθεν, from heaven. ²⁰ λαμπρότης, ητος, ἡ, shining, brilliance. ²¹ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ²² περιλάμπω, shine around. ²³ καταπίπτω, fall, fall down. ²⁴ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ²⁵ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ²⁶ σκληρός, hard, rough. ²⁷ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ²⁸ λακτίζω, kick. ²⁹ προχειρίζομαι, determine, appoint. ³⁰ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ³¹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ³² ἐξαιρέω, take out, deliver.

τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, 18

τοῦ ὑποστρέψαι¹ ἀπὸ σκότους² εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ

Σατανᾶ³ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν⁴ ἁμαρτιῶν, καὶ

κληρὸν⁵ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις⁶ πίσκει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν,⁷ βασιλεῦ 19

Ἀγρίππα,⁸ οὐκ ἐγενόμην ἀπειθῆς⁹ τῇ οὐρανίῳ¹⁰ ὀπτασίᾳ,¹¹ ἀλλὰ 20

τοῖς ἐν Δαμασκῷ¹² πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν

χώραν¹³ τῆς Ἰουδαίας,¹⁴ καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπαγγέλλων¹⁵ μετανοεῖν,

καὶ ἐπιστρέφειν¹⁷ ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια¹⁸ τῆς μετανοίας¹⁹ ἔργα

πράσσοντας.²⁰ Ἐνεκα²¹ τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με συλλαβόμενοι²² ἐν 21

τῷ ἱερῷ ἐπειρώντο²³ διαχειρίσασθαι.²⁴ Ἐπικουρίας²⁵ οὖν τυχῶν²⁶ 22

τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ, ἄχρι²⁷ τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα

μαρτυρόμενος²⁸ μικρῷ²⁹ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτός³⁰ λέγων ὧν

τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ 23

παθητὸς³¹ ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως³² νεκρῶν φῶς

μέλλει καταγγέλλειν³³ τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

¹ ὑποστρέφω, return, turn back. ² σκότος, οὐς, τό, darkness. ³ Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ⁴ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁵ κληρος, ου, ὁ, lot, portion. ⁶ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ⁷ ὅθεν, from where, from which. ⁸ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁹ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ¹⁰ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ¹¹ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹² Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ¹³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁴ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁵ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁶ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁷ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁸ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²⁰ πράσσω, do, perform. ²¹ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ²² συλλαμβάνω, take, conceive. ²³ πειράω, try, attempt. ²⁴ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ²⁵ ἐπικουρία, ας, ἡ, help, aid. ²⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁷ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁸ μαρτύρομαι, affirm, testify. ²⁹ μικρός, small, little. ³⁰ ἐκτός, aside from, besides. ³¹ παθητός, subject to suffering. ³² ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ³³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,¹ ὁ Φῆστος² μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη, 24
 Μαίνῃ,³ Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα⁴ εἰς μανίαν⁵ περιτρέπει.⁶
 Ὁ δέ, Οὐ μαίνομαι,³ φησίν, κράτιστε⁷ Φῆστε,² ἀλλὰ ἀληθείας 25
 καὶ σωφροσύνης⁸ ῥήματα ἀποφθέγγομαι.⁹ Ἐπίσταται¹⁰ γὰρ περὶ 26
 τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος¹¹ λαλῶ·
 λανθάνειν¹² γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ ἐν
 γωνίᾳ¹³ πεπραγμένον¹⁴ τοῦτο. Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹⁵ 27
 τοῖς προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας¹⁵ πρὸς τὸν 28
 Παῦλον ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ¹⁶ με πείθεις Χριστιανὸν¹⁷ γενέσθαι. Ὁ δὲ 29
 Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην¹⁸ ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ¹⁶ καὶ ἐν
 πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου
 σήμερον,¹⁹ γενέσθαι τοιούτους ὅποῖος²⁰ καγὼ εἰμι, παρεκτός²¹ τῶν
 δεσμῶν²² τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν,²³ ἥ τε 30
 Βερνίκη,²⁴ καὶ οἱ συγκαθήμενοι²⁵ αὐτοῖς· καὶ ἀναχωρήσαντες²⁶ 31
 ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον²⁷ ἡ
 δεσμῶν²² πρᾶσσει¹⁴ ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας¹⁵ δὲ τῷ Φήστῳ² 32

¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³ μαίνομαι, rage, be furious. ⁴ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ⁵ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ⁶ περιτρέπω, turn about, drive insane. ⁷ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁸ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ⁹ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹² λανθάνω, escape notice, am hidden. ¹³ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ¹⁴ πρᾶσσω, do, perform. ¹⁵ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁶ ὀλίγος, little, few. ¹⁷ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ¹⁸ εὐχομαι, pray, wish. ¹⁹ σήμερον, today, now. ²⁰ ὅποῖος, what sort of, what kind of. ²¹ παρεκτός, except for, apart from. ²² δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ²³ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ²⁴ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ²⁵ συγκαθήμεναι, sit with. ²⁶ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ²⁷ ἄξιος, worthy, deserving.

ἔφη, Ἀπολεῦσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο
Καίσαρα.²

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν³ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,⁴ παρέδιδουν τὸν **27**

τε Παῦλον καὶ τινες ἑτέρους δεσμώτας⁵ ἑκατοντάρχη,⁶ ὀνόματι

Ἰουλίῳ,⁷ σπείρης⁸ Σεβαστῆς.⁹ Ἐπιβάντες¹⁰ δὲ πλοίῳ **2**

Ἀδραμυττηνῷ,¹¹ μέλλοντες πλεῖν¹² τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν¹³

τόπους, ἀνήχθημεν,¹⁴ ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου¹⁵ Μακεδόνης¹⁶

Θεσσαλονικέως.¹⁷ Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν¹⁸ εἰς Σιδῶνα·¹⁹ **3**

φιλανθρώπως²⁰ τε ὁ Ἰούλιος⁷ τῷ Παύλῳ χρησάμενος²¹ ἐπέτρεψεν

πρὸς τοὺς φίλους²³ πορευθέντα ἐπιμελείας²⁴ τυχεῖν.²⁵ Κάκειθεν²⁶ **4**

ἀναχθέντες¹⁴ ὑπεπλεύσαμεν²⁷ τὴν Κύπρον,²⁸ διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους

εἶναι ἐναντίους.³⁰ Τό τε πέλαγος³¹ τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν³² καὶ **5**

Παμφυλίαν³³ διαπλεύσαντες,³⁴ κατήλθομεν³⁵ εἰς Μύρα³⁶ τῆς

Λυκίας.³⁷ Κάκει³⁸ εὐρὼν ὁ ἑκατόνταρχος⁶ πλοῖον Ἀλεξανδρίνον³⁹ **6**

πλέον¹² εἰς τὴν Ἰταλίαν,⁴ ἐνεβίβασεν⁴⁰ ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς⁴¹ **7**

δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες,⁴² καὶ μόλις⁴³ γενόμενοι κατὰ τὴν

¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ² Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ³ ἀποπλέω, sail away. ⁴ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁵ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁶ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁷ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ⁸ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ⁹ σεβαστός, revered, august. ¹⁰ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹¹ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹² πλέω, sail. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁵ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁶ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁷ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ¹⁸ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁹ Σιδῶν, ὄνος, ἡ, Sidon. ²⁰ φιланθρώπως, benevolently, kindly. ²¹ χρᾶμαι, use, make use of. ²² ἐπιτρέπω, permit, allow. ²³ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²⁴ ἐπιμελία, ας, ἡ, care, attention. ²⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁶ κάκειθεν, and thence, and from there. ²⁷ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁸ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁹ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ³⁰ ἐναντίος, opposite, hostile. ³¹ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ³² Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ³³ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³⁴ διαπλέω, sail through, sail over. ³⁵ κατέρχομαι, come down, go down. ³⁶ Μύρα, ὦν, τό, Myra. ³⁷ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ³⁸ κάκει, and there. ³⁹ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ⁴⁰ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ⁴¹ ἱκανός, sufficient, able. ⁴² βραδυπλοέω, sail slowly. ⁴³ μόλις, with difficulty, hardly.

Κνίδον,¹ μὴ προσεῶντος² ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου,³ ὑπεπλεύσαμεν⁴ τὴν
 Κρήτην⁵ κατὰ Σαλμώνην·⁶ μόλις⁷ τε παραλεγόμενοι⁸ αὐτὴν⁸
 ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας,⁹ ὃ ἐγγὺς¹⁰
 ἦν πόλις Λασαία.¹¹

Ἰκανοῦ¹² δὲ χρόνου διαγενομένου,¹³ καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς¹⁴ τοῦ⁹
 πλοός,¹⁵ διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν¹⁶ ἤδη παρεληλυθέναι,¹⁷ παρήνει¹⁸
 ὁ Παῦλος λέγων αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως¹⁹ καὶ¹⁰
 πολλῆς ζημίας,²⁰ οὐ μόνον τοῦ φορτίου²¹ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ
 τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.¹⁵ Ὁ δὲ¹¹
 ἑκατοντάρχης²² τῷ κυβερνήτῃ²³ καὶ τῷ ναυκλήρῳ²⁴ ἐπείθετο
 μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. Ἀνευθέτου²⁵ δὲ τοῦ¹²
 λιμένος⁹ ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν,²⁶ οἱ πλείους ἔθεντο
 βουλὴν²⁷ ἀναχθῆναι²⁸ κακεῖθεν,²⁹ εἴ πως δύναιτο καταντήσαντες
 εἰς Φοίνικα³¹ παραχειμάσαι,³² λιμένα⁹ τῆς Κρήτης⁵ βλέποντα
 κατὰ λίβα³³ καὶ κατὰ χώρον.³⁴ Ὑποπνεύσαντος³⁵ δὲ νότου,³⁶¹³
 δόξαντες τῆς προθέσεως³⁷ κεκρατηκέναι,³⁸ ἄραντες ἄσσον³⁹

¹ Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ² προσεάω, permit to go farther. ³ ἀνεμος, ου, ὁ, wind. ⁴ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ⁵ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ⁶ Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ⁷ μόλις, with difficulty, hardly. ⁸ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ⁹ λιμὴν, ἐνος, ὁ, harbor, haven. ¹⁰ ἐγγύς, near. ¹¹ Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ¹² ἱκανός, sufficient, able. ¹³ διαγίνομαι, go through, pass. ¹⁴ ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ¹⁵ πλόος, ὁ, voyage. ¹⁶ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁷ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹⁸ παραινέω, recommend, urge. ¹⁹ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²⁰ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ²¹ φορτίον, ου, τό, burden, load. ²² ἑκατοντάρχης, centurion. ²³ κυβερνήτης, ου, ὁ, shipmaster, pilot. ²⁴ ναύκληρος, ου, ὁ, ship captain, master of a ship. ²⁵ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ²⁶ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ²⁷ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ²⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁹ κακεῖθεν, and thence, and from there. ³⁰ καταντάω, come to, arrive. ³¹ φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ³² παραχειμάζω, winter, pass the winter. ³³ λίψ, ὁ, south-west, south-west wind. ³⁴ χώρος, ου, ὁ, northwest wind. ³⁵ ὑποπνέω, blow gently. ³⁶ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ³⁷ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ³⁸ κρατέω, grasp, lay hold of. ³⁹ ἄσσον, nearer, close by.

παρελέγοντο¹ τὴν Κρήτην.² Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς³ 14
 ἄνεμος³ τυφωνικός,⁴ ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων.⁵ 15
 συναρπασθέντος⁶ δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου
 ἀντοφθαλμεῖν⁷ τῷ ἀνέμῳ,³ ἐπιδόντες⁸ ἐφερόμεθα. Νησίον⁹ δέ τι 16
 ὑποδραμόντες¹⁰ καλούμενον Κλαύδην¹¹ μόλις¹² ἰσχύσαμεν¹³
 περικρατεῖς¹⁴ γενέσθαι τῆς σκάφης:¹⁵ ἦν ἄραντες, βοθηταί¹⁶ 17
 ἐχρῶντο,¹⁷ ὑποζωννύντες¹⁸ τὸ πλοῖον: φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν
 Σύρτην¹⁹ ἐκπέσωσιν,²⁰ χαλάσαντες²¹ τὸ σκεῦος,²² οὕτως ἐφέροντο.
 Σφοδρῶς²³ δὲ χειμαζομένων²⁴ ἡμῶν, τῇ ἐξῆς²⁵ ἐκβολὴν²⁶ 18
 ἐποιοῦντο: καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες²⁷ τὴν σκευὴν²⁸ τοῦ πλοίου 19
 ἐρρίψαμεν.²⁹ Μῆτε³⁰ δὲ ἡλίου³¹ μῆτε³⁰ ἄστρον³² ἐπιφαινόντων³³ 20
 ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός³⁴ τε οὐκ ὀλίγου³⁵ ἐπικειμένου,³⁶
 λοιπὸν περιηρεῖτο³⁷ πᾶσα ἐλπίς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ 21
 ἀσιτίας³⁸ ὑπαρχούσης, τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν
 εἶπεν, Ἔδει μὲν, ὦ³⁹ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς⁴⁰ μοι μὴ ἀνάγεσθαι
 ἀπὸ τῆς Κρήτης,² κερδῆσαι⁴² τε τὴν ὕβριν⁴³ ταύτην καὶ τὴν

¹ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ² Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ³ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ⁴ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ⁵ Εὐροκλύδων, ὁ, east-north-east wind. ⁶ συναρπάζω, seize, drag away. ⁷ ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ⁸ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ⁹ νησίον, ου, τό, small island, little island. ¹⁰ ὑποτρέχω, run under the shelter of. ¹¹ Κλαῦδη, ης, ἡ, Cauda, Claudia. ¹² μόλις, with difficulty, hardly. ¹³ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁴ περικρατής, having power, having full command of. ¹⁵ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ¹⁶ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ¹⁷ χράομαι, use, make use of. ¹⁸ ὑποζώννυμι, undergird, brace. ¹⁹ Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ²⁰ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ²¹ χαλάω, slacken, let down. ²² σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ²³ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ²⁴ χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ²⁵ ἐξῆς, next, next in order. ²⁶ ἐκβολή, ης, ἡ, jettisoning, throwing out. ²⁷ αὐτόχειρ, with one's own hand. ²⁸ σκευή, ης, ἡ, equipment, tackle. ²⁹ ῥίπτω, throw, cast. ³⁰ μήτε, neither, nor. ³¹ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ³² ἄστρον, ου, τό, star. ³³ ἐπιφαίνω, appear, shine. ³⁴ χειμῶν, ὄνος, ὁ, winter, storm. ³⁵ ὀλίγος, little, few. ³⁶ ἐπικείμεαι, lie on, lie upon. ³⁷ περιαιρέω, cast off, take away. ³⁸ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ³⁹ ὦ, Oh! omega. ⁴⁰ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ⁴¹ ἀνάγω, lead up, restore. ⁴² κερδαίνω, gain, win. ⁴³ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult.

ζημίαν.¹ Καὶ τὰ νῦν παραινῶ² ὑμᾶς εὐθυμεῖν·³ ἀποβολή⁴ γὰρ 22
 ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλήν⁵ τοῦ πλοίου. Παρέστη⁶ γάρ 23
 μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω,⁷ 24
 λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρι⁸ σε δεῖ παραστῆναι·⁶ καὶ
 ἰδοὺ, κεχάρισται⁹ σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας¹⁰ μετὰ σοῦ. 25
 Διὸ εὐθυμεῖτε³ ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ’
 ὃν τρόπον¹¹ λελάληται μοι. Εἰς νῆσον¹² δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. 26
 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ¹⁴ νύξ ἐγένετο, διαφορομένων¹⁵ ἡμῶν ἐν 27
 τῷ Ἀδρία,¹⁶ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν¹⁷ οἱ ναῦται¹⁸
 προσάγειν¹⁹ τινὰ αὐτοῖς χώραν·²⁰ καὶ βολίσαντες²¹ εὔρον ὀργυιάς²² 28
 εἴκοσι·²³ βραχὺ²⁴ δὲ διαστήσαντες,²⁵ καὶ πάλιν βολίσαντες,²¹
 εὔρον ὀργυιάς²² δεκαπέντε·²⁶ φοβούμενοί τε μήπως²⁷ εἰς τραχεῖς²⁸ 29
 τόπους ἐκπέσωμεν,¹³ ἐκ πρύμνης²⁹ ῥίψαντες³⁰ ἀγκύρας³¹
 τέσσαρας,³² ἤρχοντο³³ ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυτῶν¹⁸ 30
 ζητούντων φυγεῖν³⁴ ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων³⁵ τὴν
 σκάφην³⁶ εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει³⁷ ὡς ἐκ πώρας³⁸

¹ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ² παραινέω, recommend, urge. ³ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ⁴ ἀποβολή, ἡς, ἡ, rejection, loss. ⁵ πλήν, however, but. ⁶ παρίστημι, be present, stand by. ⁷ λατρεύω, serve, worship. ⁸ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁰ πλώω, sail. ¹¹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹² νῆσος, ου, ἡ, island. ¹³ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁴ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ¹⁵ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁶ Ἀδρίας, ου, ὁ, Adriatic Sea. ¹⁷ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹⁸ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ¹⁹ προσάγω, bring (forward), approach. ²⁰ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²¹ βολίζω, take soundings. ²² ὀργυιά, ᾶς, ἡ, fathom, about five or six feet. ²³ εἴκοσι, twenty. ²⁴ βραχὺς, short, little. ²⁵ διῃστημι, pass, part. ²⁶ δεκαπέντε, fifteen. ²⁷ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²⁸ τραχὺς, rough, uneven. ²⁹ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ³⁰ ῥίπτω, throw, cast. ³¹ ἀγκυρα, ας, ἡ, anchor. ³² τέσσαρες, four. ³³ εὐχομαι, pray, wish. ³⁴ φεύγω, flee, escape. ³⁵ χαλάω, slacken, let down. ³⁶ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ³⁷ πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ³⁸ πώρα, ας, ἡ, prow of a ship.

μελλόντων ἀγκύρας¹ ἐκτείνειν,² εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχη 31
 καὶ τοῖς στρατιώταις,⁴ Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ,
 ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται⁴ ἀπέκοψαν⁵ τὰ 32
 σχοινία⁶ τῆς σκάφης,⁷ καὶ εἶασαν⁸ αὐτὴν ἐκπεσεῖν.⁹ Ἄχρι¹⁰ δὲ οὗ 33
 ἤμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας¹¹
 μεταλαβεῖν¹² τροφῆς,¹³ λέγων, Τεσσαρεσκαίδεκάτην¹⁴ σήμερον¹⁵
 ἡμέραν προσδοκῶντες¹⁶ ἄσιτοι¹⁷ διατελεῖτε,¹⁸ μηδὲν
 προσλαβόμενοι.¹⁹ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν¹⁹ τροφῆς:¹³ 34
 τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας²⁰ σωτηρίας²¹ ὑπάρχει: οὐδενὸς γὰρ
 ὑμῶν θριξ²² ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ 35
 λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησεν²³ τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων: καὶ
 κλάσας²⁴ ἤρξατο ἐσθίειν. Εὐθυμοὶ²⁵ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ 36
 αὐτοὶ προσελάβοντο¹⁹ τροφῆς.¹³ Ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι 37
 ψυχαί, διακόσiai²⁶ ἐβδομήκοντα²⁷ ἑξ.²⁸ Κορεσθέντες²⁹ δὲ τῆς 38
 τροφῆς¹³ ἐκούφιζον³⁰ τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σίτον³¹ εἰς τὴν
 θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον:³² 39
 κόλπον³³ δὲ τινα κατενόουν³⁴ ἔχοντα αἰγιαλόν,³⁵ εἰς ὃν
 ἐβουλεύσαντο,³⁶ εἰ δυνατόν,³⁷ ἐξῶσαι³⁸ τὸ πλοῖον. Καὶ τὰς 40

¹ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ² ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ³ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁴ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁵ ἀποκόπτω, cut off, smite. ⁶ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ⁷ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ⁸ εἶαω, permit, allow. ⁹ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁰ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹¹ ἅπας, each, every. ¹² μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹³ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁴ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ¹⁵ σήμερον, today, now. ¹⁶ προσδοκάω, wait for, look for. ¹⁷ ἄσιτος, without eating, fasting. ¹⁸ διατελέω, continue, remain. ¹⁹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ²⁰ ὑμέτερος, your. ²¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²² θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ²³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ²⁴ κλάω, break. ²⁵ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ²⁶ διακόσοι, two hundred, 200. ²⁷ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ²⁸ ἑξ, six, 6. ²⁹ κορέννυμι, satiate, fill. ³⁰ κουφίζω, make light, lighten. ³¹ σίτος, ου, ὁ, wheat, grain. ³² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ³³ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ³⁴ κατανόεω, observe, understand. ³⁵ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ³⁶ βουλεύω, deliberate, take counsel. ³⁷ δυνατός, powerful, possible. ³⁸ ἐξώθω, drive out, run aground.

ἀγκύρας¹ περιελόντες² εἷων³ εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα⁴ ἀνέντες⁵ τὰς
 ζευκτηρίας⁶ τῶν πηδαλίων·⁷ καὶ ἐπάραντες⁸ τὸν ἀρτέμονα⁹ τῇ
 πνεούσῃ¹⁰ κατεῖχον¹¹ εἰς τὸν αἰγιαλόν.¹² Περιπεσόντες¹³ δὲ εἰς 41
 τόπον διθάλασσον¹⁴ ἐπώκειλαν¹⁵ τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῶρα¹⁷
 ἐρείσασα¹⁸ ἔμεινεν ἀσάλευτος,¹⁹ ἡ δὲ πρύμνα²⁰ ἐλύετο²¹ ὑπὸ τῆς
 βίας²² τῶν κυμάτων.²³ Τῶν δὲ στρατιωτῶν²⁴ βουλὴ²⁵ ἐγένετο ἵνα 42
 τοὺς δεσμώτας²⁶ ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας²⁷ διαφύγῃ.²⁸
 Ὁ δὲ ἐκατόνταρχος,²⁹ βουλόμενος³⁰ διασῶσαι³¹ τὸν Παῦλον, 43
 ἐκώλυσεν³² αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,³³ ἐκέλευσέν³⁴ τε τοὺς
 δυναμένους κολυμβᾶν³⁵ ἀπορρίψαντας³⁶ πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν
 ἐξιέναι·³⁷ καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,³⁸ οὓς δὲ ἐπὶ τινων 44
 τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως³⁹ ἐγένετο πάντας διασωθῆναι³¹
 ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες,³¹ τότε ἐπέγνωσαν⁴⁰ ὅτι Μελίτη⁴¹ ἡ νῆσος⁴² 28
 καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβαροι⁴³ παρείχον⁴⁴ οὐ τὴν τυχοῦσαν⁴⁵ 2
 φιланθρωπίαν⁴⁶ ἡμῖν· ἀνάψαντες⁴⁷ γὰρ πυράν,⁴⁸ προσελάβοντο⁴⁹

¹ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ² περιαιρέω, cast off, take away. ³ εἶω, permit, allow. ⁴ ἅμα, at the same time. ⁵ ἀνίημι, give up, loosen. ⁶ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ⁷ πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ⁸ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁹ ἀρτέμων, ωνος, ὁ, foresail, set on the bow. ¹⁰ πνέω, blow. ¹¹ κατέχω, hold back, hold fast. ¹² αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ¹³ περιπίπτω, fall in with, strike. ¹⁴ διθάλασσοι, where two seas met, between two seas. ¹⁵ ἐποκέλλω, force forward, run aground. ¹⁶ ναῦς, ἡ, ship, vessel. ¹⁷ πρῶρα, ας, ἡ, prow of a ship. ¹⁸ ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ¹⁹ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ²⁰ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ²¹ λύω, untie, loose. ²² βία, ας, ἡ, strength, force. ²³ κύμα, τος, τό, wave. ²⁴ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²⁵ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ²⁶ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ²⁷ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ²⁸ διαφεύγω, escape, escape by flight. ²⁹ ἐκατοντάρχης, centurion. ³⁰ βούλομαι, wish, will. ³¹ διασώζω, save, bring safely to. ³² κωλύω, forbid, hinder. ³³ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ³⁴ κελεύω, order, command. ³⁵ κολυμβάω, swim up and down, swim. ³⁶ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ³⁷ ἐξείμι, go away, leave. ³⁸ σανίς, ἰδος, ἡ, board, plank. ³⁹ οὕτως, thus, so. ⁴⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁴¹ Μελίτη, ης, ἡ, Malta, Melita. ⁴² νῆσος, ου, ἡ, island. ⁴³ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁴⁴ παρέχω, offer, afford. ⁴⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ⁴⁶ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ⁴⁷ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ⁴⁸ πυρά, ας, ἡ, fire. ⁴⁹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome.

πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν¹ τὸν ἐφεστῶτα,² καὶ διὰ τὸ ψύχος.³ 3
 Συστρέψαντος⁴ δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων⁵ πλῆθος,⁶ καὶ
 ἐπιθέντος⁷ ἐπὶ τὴν πυράν,⁸ ἔχιδνα⁹ ἐκ τῆς θερμῆς¹⁰ διεξελθοῦσα
 καθήψεν¹¹ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι¹² 4
 κρεμάμενον¹³ τὸ θηρίον¹⁴ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς
 ἀλλήλους, Πάντως¹⁵ φονεὺς¹⁶ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν
 διασωθέντα¹⁷ ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη¹⁸ ζῆν οὐκ εἶασεν.¹⁹ Ὁ μὲν 5
 οὖν, ἀποτινάξας²⁰ τὸ θηρίον¹⁴ εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν²¹ οὐδὲν κακόν. 6
 Οἱ δὲ προσεδόκων²² αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι²³ ἢ καταπίπτειν²⁴
 ἄφνω²⁵ νεκρόν: ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκόντων,²² καὶ
 θεωρούντων μὴδὲν ἄτοπον²⁶ εἰς αὐτὸν γινόμενον,
 μεταβαλλόμενοι²⁷ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία²⁸ τῷ πρώτῳ τῆς 7
 νήσου,²⁹ ὀνόματι Ποπλίω,³⁰ ὃς ἀναδεξάμενος³¹ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας
 φιλοφρόνως³² ἐξένισεν.³³ Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου³⁰ 8
 πυρετοῖς³⁴ καὶ δυσεντερίᾳ³⁵ συνεχόμενον³⁶ κατακεῖσθαι: ³⁷ πρὸς ὃν

¹ ὑετός, ου, ό, rain. ² ἐφίστημι, stand over, come upon. ³ ψύχος, ους, τό, cold. ⁴ συστρέφω, gather up, bring together. ⁵ φρύγανον, ου, τό, bush, shrub. ⁶ πλῆθος, ους, τό, multitude. ⁷ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁸ πυρά, ἄς, ή, fire. ⁹ ἔχιδνα, ης, ή, viper, serpent. ¹⁰ θερμή, ης, ή, heat. ¹¹ καθάπτω, take hold of, seize. ¹² βάρβαρος, barbarous, barbarian. ¹³ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹⁴ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ¹⁵ πάντως, altogether, by all means. ¹⁶ φονεὺς, έως, ό, murderer. ¹⁷ διασώζω, save, bring safely to. ¹⁸ δίκη, ης, ή, penalty, punishment. ¹⁹ έάω, permit, allow. ²⁰ ἀποτινάσσω, shake off. ²¹ πάσχω, suffer, am acted upon. ²² προσδοκάω, wait for, look for. ²³ πίμπρημι, burn with fever, swell up. ²⁴ καταπίπτω, fall, fall down. ²⁵ ἄφνω, suddenly. ²⁶ ἄτοπος, out of place, unusual. ²⁷ μεταβάλλω, change, change my mind. ²⁸ χωρίον, ου, τό, place, field. ²⁹ νῆσος, ου, ή, island. ³⁰ Πόπλιος, ου, ό, Publius. ³¹ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ³² φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ³³ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ³⁴ πυρετός, οὔ, ό, fever. ³⁵ δυσεντερία, ας, ή, dysentery. ³⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ³⁷ κατάκειμαι, lie down, lie sick.

ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεῖς¹ τὰς χεῖρας
 αὐτῷ, ἰάσατο² αὐτόν. Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ 9
 ἔχοντες ἀσθενείας³ ἐν τῇ νήσῳ⁴ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο·⁵ 10
 οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς⁶ ἐτίμησαν⁷ ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις⁸
 ἐπέθεντο¹ τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.⁹

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας¹⁰ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι¹¹ ἐν τῇ 11
 νήσῳ,⁴ Ἀλεξανδρίνῳ,¹² παρασήμῳ¹³ Διοσκούροις.¹⁴ Καὶ 12
 καταχθέντες¹⁵ εἰς Συρακούσας¹⁶ ἐπεμείναμεν¹⁷ ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν 13
 περιελθόντες¹⁹ κατηντήσαμεν²⁰ εἰς Ῥήγιον,²¹ καὶ μετὰ μίαν
 ἡμέραν ἐπιγενομένου²² νότου,²³ δευτεραῖοι²⁴ ἤλθομεν εἰς
 Ποτιόλους·²⁵ οὗ²⁶ εὐρόντες ἀδελφούς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς 14
 ἐπιμείναι¹⁷ ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως²⁷ εἰς τὴν Ῥώμην²⁸ ἤλθομεν. 15
 Κακεῖθεν²⁹ οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξήλθον εἰς
 ἀπάντησιν³⁰ ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου³¹ Φόρου³² καὶ Τριῶν Ταβερνῶν·³³
 οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας³⁴ τῷ θεῷ, ἔλαβεν θάρσος.³⁵

¹ ἐπιτίθηναι, lay upon, put. ² ἰάσθηναι, heal. ³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁴ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁵ θεραπεύω, heal, care for. ⁶ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ⁷ τιμάω, honor, value at a price. ⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ⁹ χρεῖα, ας, ἡ, need, necessity. ¹⁰ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹¹ παρακεχειμάζω, winter, pass the winter. ¹² Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ¹³ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ¹⁴ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ¹⁵ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁶ Συράκουσαι, ὡν, ἡ, Syracuse. ¹⁷ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁸ ὅθεν, from where, from which. ¹⁹ περιέρχομαι, go about, go around. ²⁰ καταντάω, come to, arrive. ²¹ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ²² ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ²³ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ²⁴ δευτεραῖος, on the second day, on the next day. ²⁵ Ποτίολοι, ων, ὁ, Puteoli. ²⁶ οὗ, where, when. ²⁷ οὕτως, thus, so. ²⁸ Ῥώμη, ἡς, ἡ, Rome, strength. ²⁹ κακεῖθεν, and thence, and from there. ³⁰ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ³¹ Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ³² Φόρον, ου, τό, market, forum. ³³ ταβέρναι, ὡν, ἡ, taverns. ³⁴ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ³⁵ θάρσος, ους, τό, courage.

Ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς Ῥώμην,¹ ὁ ἑκατόνταρχος² παρέδωκεν τοὺς 16

δεσμίους³ τῷ στρατοπεδάρχῃ·⁴ τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη⁵ μένειν

καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ φυλάσσοντι⁶ αὐτὸν στρατιώτῃ.⁷

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι⁸ τὸν Παῦλον τοὺς 17

ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων⁹ δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν

πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον¹⁰ ποιήσας τῷ

λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν¹¹ τοῖς πατρώοις,¹² δέσμιος³ ἐξ Ἱεροσολύμων

παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·¹³ οἵτινες ἀνακρίναντές¹⁴ 18

με ἐβούλοντο¹⁵ ἀπολύσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν¹⁶ θανάτου

ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων¹⁷ δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην 19

ἐπικαλέσασθαι¹⁹ Καίσαρα,²⁰ οὐχ ὥς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι

κατηγορήσαι.²¹ Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν¹⁶ παρεκάλεσα ὑμᾶς 20

ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι·²² ἔνεκεν²³ γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ

τὴν ἄλυσιν²⁴ ταύτην περικείμεαι.²⁵ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς 21

οὔτε γράμματα²⁶ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,²⁷ οὔτε

παραγενόμενός²⁸ τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν²⁹ ἢ ἐλάλησέν τι

περὶ σοῦ πονηρόν. Ἀξιούμεν³⁰ δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς·³¹ 22

¹ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ² ἑκατοντάρχης, centurion. ³ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁴ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ⁵ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁶ φυλάσσω, guard, keep. ⁷ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁸ συγκαλέω, call together. ⁹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁰ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹¹ ἔθος, ους, τό, custom. ¹² πατρώος, paternal, received from one's father. ¹³ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁴ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁵ βούλομαι, wish, will. ¹⁶ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁷ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁸ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁰ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²¹ κατηγορέω, accuse, charge. ²² προσλαλέω, speak to, speak with. ²³ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ²⁴ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²⁵ περικείμεαι, be around, surround. ²⁶ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ²⁷ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ²⁸ παραγίνομαι, come, arrive. ²⁹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ³⁰ ἀξιόω, consider worthy. ³¹ φρονέω, think, judge.

περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως¹ ταύτης γνωστόν² ἐστὶν ἡμῖν ὅτι
πανταχοῦ³ ἀντιλέγεται.⁴

Ταξάμενοι⁵ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἤκον⁶ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν⁷ 23
πλείονες· οἷς ἐξετίθετο⁸ διαμαρτυρόμενος⁹ τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου
Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ¹⁰ ἕως ἑσπέρας.¹¹ Καὶ οἱ 24
μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.¹² Ἀσύμφωνοι¹³ δὲ 25
ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν,
ὅτι Καλῶς¹⁴ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου¹⁵ τοῦ
προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν 26
λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἄκοῦ¹⁶ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε·¹⁷ καὶ
βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. Ἐπαχύνθη¹⁸ γὰρ ἡ καρδία 27
τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν¹⁹ βαρέως²⁰ ἤκουσαν, καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·²¹ μήποτε²² ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς,
καὶ τοῖς ὠσὶν¹⁹ ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν,¹⁷ καὶ
ἐπιστρέψωσιν,²³ καὶ ἰάσομαι²⁴ αὐτούς. Γνωστόν² οὖν ἔστω ὑμῖν 28
ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον²⁵ τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ
ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, 29

¹ αἵρεσις, εἰς, ἡ, choice, faction. ² γνωστός, known, acquaintance. ³ πανταχοῦ, everywhere. ⁴ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁵ τάσσω, arrange, appoint. ⁶ ἤκω, have come, am present. ⁷ ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ⁸ ἐκτίθημι, declare, explain. ⁹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁰ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ¹¹ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ¹² ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ¹³ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ¹⁴ καλῶς, rightly, well. ¹⁵ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹⁶ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹⁷ συνίημι, understand, consider. ¹⁸ παχύνω, fatten. ¹⁹ ὠς, ους, τό, ear. ²⁰ βαρέως, with difficulty, heavily. ²¹ καμμύω, close (the eyes), close. ²² μήποτε, never, lest perchance. ²³ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²⁴ ἰάομαι, heal. ²⁵ σωτήριος, saving, bringing salvation.

πολλήν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.¹

Ἦμεινεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν² ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,³ καὶ 30

ἀπεδέχετο⁴ πάντας τοὺς εἰσπορευομένους⁵ πρὸς αὐτόν, 31

κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ

κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάσης παρρησίας,⁶ ἀκωλύτως.⁷

¹ συζήτησις, εως, ἢ, mutual questioning, disputation. ² διετία, ας, ἢ, space of two years, two years. ³ μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁵ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁶ παρρησία, ας, ἢ, boldness, confidence. ⁷ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.